

**ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА**

Надія Кузан, Галина Ліщинська-Кравець

**ПРАКТИКУМ З ХУДОЖНЬОЇ ОБРОБКИ
МАТЕРІАЛІВ**

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ
ЗАНЯТЬ СТУДЕНТІВ**

**Дрогобич
2012**

УДК 745 / 749 (07)
ББК 37. 248 р
К 89

Рекомендовано до друку вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка як методичні матеріали до семінарських занять (№ 14 від 20.12.2012 р.).

Рецензенти:

Тимків Б.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри декоративно-прикладного мистецтва Інституту мистецтв Прикарпатського національного педагогічного університету імені Василя Стефаника;

Мельник Г.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики трудового і професійного навчання та декоративно-ужиткового мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Н. Кузан, Г. Ліщинська-Кравець

К 89   **Практикум з художньої обробки матеріалів :**
методичні матеріали до семінарських занять студентів / Надія Іванівна Кузан, Галина Львівна Ліщинська-Кравець. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. – 2012. – 112 с.

Посібник укладено відповідно до програми навчальної дисципліни “Практикум з художньої обробки матеріалів” для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “Бакалавр” спеціальності 6.010104 “Професійна освіта”, затвердженої вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (протокол № 4 від 18.03.2010 р.).

Видання містить навчальну програму та завдання для самостійної роботи з вишивки, в’язання спицями, гачком.

Пропонований для викладачів і студентів педагогічних вищих навчальних закладів, а також може бути корисним учителям трудового навчання та керівникам художньо-прикладних гуртків.

УДК 745 / 749 (07)
ББК 37.248 р

ЗМІСТ

Вступ.....	4
I. Програма навчальної дисципліни “Практикум з художньої обробки матеріалів”.....	5
II. Завдання для самостійної роботи студентів з художньої вишивки	15
2.1. Опрацювання методичної, мистецтвознавчої та технологічної літератури.....	15
2.2. Аналіз виробів, декорованих вишивкою.....	16
2.3. Розробка орнаментальної композицій ужиткового виробу.....	19
2.4. Робота з інструкційними картами.....	30
2.5. Тестові завдання.....	41
III. Завдання для самостійної роботи студентів з в’язання гачком..	48
3.1. Завдання на виконання елементів в’язання гачком та створення орнаментів.....	48
3.2. Розробка інструкційних карт для в’язання гачком.....	63
3.3. Виконання зразків орнаментів за запропонованими схемами...	65
3.4. В’язання гачком за словесним описом.....	75
3.5. Контрольний тест.....	77
3.6. Опрацювання методичної, мистецтвознавчої та технологічної літератури.....	79
IV. Завдання для самостійної роботи студентів із в’язання спицями.....	80
4.1. Виконання зразків орнаментів за запропонованими схемами...	80
4.2. В’язання спицями за словесним описом.....	82
4.3. Ажурне в’язання спицями.....	84
4.4. В’язання з переміщенням петель.....	91
4.5. Робота з інструкційними картами для в’язання спицями.....	93
4.6. В’язання виробів за кресленням.....	95
4.7. Контрольні тести.....	100
4.8. Опрацювання методичної, мистецтвознавчої та технологічної літератури.....	108
Література.....	109

Вступ

Пропоновані у посібнику завдання для самостійної роботи з вивчення художньої вишивки та в'язання укладені відповідно до програми навчальної дисципліни “Практикум з художньої обробки матеріалів” для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “Бакалавр” спеціальності 6.010104 “Професійна освіта”, затвердженої вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Під самостійною навчальною роботою розуміють будь-яку організовану викладачем активну діяльність студента, спрямовану на досягнення визначеної дидактичної мети в спеціально відведений для цього час: пошук знань, їхнє осмислення, закріплення, формування та розвиток умінь і навичок, узагальнення й систематизація знань. Самостійна робота, з одного боку, є навчальним завданням, яке повинен виконати студент, з іншого – формою вияву відповідальної діяльності: пам'яті, мислення, творчого відображення, поглиблення та розширення сфери дії раніше отриманих знань.

Завдання посібника – сприяти поглибленню набутих під час занять знань та умінь аналізу літератури, відтворення зразків ткання, вишивання, в'язання; поглибити вивчення технологій художньої обробки матеріалів на основі запропонованого викладачем задуму; спонукати до самостійних пошуків конкретних способів розв'язання завдань; допомогти отримати принципово нові знання, зміцнення навичок самостійного пошуку знань.

Видання охоплює також завдання дослідницького та творчого характеру, що сприятимуть кращому ознайомленню студентів із мистецтвом свого регіону, країни, а також творчістю митців, які працювали та працюють зараз; продовженню мистецьких надбань попередніх поколінь.

I. Програма навчальної дисципліни “Практикум з художньої обробки матеріалів”

Програма

навчальної дисципліни “Практикум з художньої обробки матеріалів” для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “Бакалавр” 0101 “Педагогічна освіта” спеціальності 6.010104 “Професійна освіта” за профілем підготовки “Моделювання, конструювання і технологія виготовлення швейних виробів”

Програму уклали: **Кузан Н.І.** – кандидат педагогічних наук, доцент, **Ліщинська-Кравець Г.Л.** – старший викладач, **Гром Г.Л.** – викладач.

Рецензенти:

Павх С.П. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри трудового навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Мельник Г.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики трудового і професійного навчання та декоративно-ужиткового мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Програма затверджена і рекомендована до друку вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (протокол № 4 від 03 березня 2010 р.).

Пояснювальна записка

Програму укладено на основі ОПП підготовки “Бакалавр” за спеціальністю 6.010104 “Професійна освіта”, профілю підготовки “Конструювання, моделювання та технологія швейних виробів”.

Навчальна дисципліна вивчається протягом трьох семестрів, а саме: у 6 семестрі студенти освоюють художнє вишивання, у 7 семестрі – бісерне рукоділля, у 8 семестрі – в’язання спицями та гачком.

Завдання навчальної дисципліни – формування у студентів стійкого інтересу до декоративно-ужиткового мистецтва; розвиток творчих здібностей та естетичних смаків; навчання основним прийомам і технікам оздоблення, технологій виготовлення та реставрування пошкоджених декоративно-ужиткових виробів; формування вміння планувати свою роботу, розробляти орнаментальні композиції, правильно підбирати орнаменти, кольори і техніки декоративного оздоблення; виховання національної

самосвідомості, глибокого розуміння збереження та популяризації народного мистецтва.

Мета навчальної дисципліни – послідовне засвоєння студентами прийомів в'язання, плетіння, ткацтва та виконання швів української народної вишивки, розвиток художньо-естетичних смаків, творчого ставлення до праці, формування стійких знань, спеціальних умінь і навичок художньої обробки матеріалів.

Навчальна дисципліна вивчається водночас із дисципліною “Основи композиції” і є основою для вивчення таких дисциплін, як: “Моделювання та художнє оформлення одягу”, “Етнодизайн в одязі”, “Історія костюма”.

Програма передбачає лише практичні заняття у майстерні з художньої обробки матеріалів. Курс складається з таких розділів: художня вишивка, ткацтво або бісерне рукоділля, в'язання. Програмою не передбачається поділ вивчення навчального матеріалу на практичні і теоретичні заняття. На кожному занятті доцільно виділяти 20% часу на вивчення відомостей мистецтвознавчого чи техніко-технологічного характеру, а на практичну роботу – 80% загального навчального часу. Виклад курсу і контроль досягнутих успіхів студентів здійснюється із застосуванням модульно-рейтингової системи.

Зміст програми

Розділ 1

Художня вишивка

1. Вишивка як вид народної художньої творчості

Історія розвитку вишивального мистецтва на Україні. Композиція художньої вишивки. Поняття рапорту, візерунка, орнаменту. Види орнаменту. Організація робочого місця. Матеріали та інструменти, необхідні для роботи. Гігієна праці і виробнича санітарія.

Практична робота. Способи перенесення візерунка на тканину. Розробка орнаментальних композицій для вишивання.

2. Художньо-стильові особливості народної вишивки

Локальні особливості української народної вишивки. Знаки-символи в українській вишивці. Колористика в українській народній вишивці.

Практична робота. Аналіз старовинних зразків вишивок різних регіонів України, складання композиції за власним задумом.

3. Класифікація та технологія виконання ручних швів.

Початкові шви

Види ручних швів. Початкові шви. Способи закріплення нитки на тканині. Техніка виконання початкових швів: “вперед голку”, “за голку”, “стебнівка”, “тамбурний шов”. Особливості графічного зображення та умовного позначення.

Практичне завдання. Виконання зразків початкових швів на тканині.

4. Поверхнево-нашивні рахункові техніки

Класифікація хрестикових швів. Техніка виконання хрестикових швів: прямого та косоного хреста, ретязя. Особливості графічного зображення.

Класифікація полтавських швів. Техніка виконання прямої, косої гладі зернового виводу, курячого броду, виколювання, вирізування. Особливості графічного зображення. Поєднання швів.

Техніка виконання швів: набирування, кафасор, поверхниця. Особливості графічного зображення. Поєднання швів.

Техніка виконання занизування та низинки. Техніка виконання простої та замкової низинки. Підбір кольорів для низинкових узорів, заповнення низинки кольорами. Особливості графічного зображення.

Практичні роботи. 1. Технологія виконання хрестикових швів. 2. Технологія виконання швів: пряма та коса гладь, лиштва, виколювання, вирізування. 3. Технологія виконання швів набирування, кафасор, поверхниця. 4. Технологія виконання швів низинка, занизування.

5. Техніки прозоро-рахункової групи

Класифікація мережок. Графічне позначення. Застосування. Різновиди композиційних рішень мережок як декору одягу. Способи обробки краю виробу мережками. Особливості графічного зображення, вимоги до якості. Аналіз взаємозв'язку швів прозоро-рахункової групи з іншими швами художнього вишивання в орнаментах. Вимоги до виконання мережок: “прутик”, “цирка”, “павучок”, квадратних, ”лучка”, віконечка, “ляхівка”, “стовпчик”, “гречка”, настил по сітці, “шабак”.

Практичні роботи: 1. Способи обробки краю виробу. 2. Технологія виконання зразків мережок: “прутик”, “цирка”, “павучок”. 3. Виконання зразків мережок: “квадратик”, “лучка”, “віконечка”. 4. Виконання зразків мережок: ляхівка”, “стовпчик”.

5. Виконання зразків мережок: “через чисницю з настилом і прутиком”, “шабак”.

6. Види та технологія виконання малопоширених швів української народної вишивки

Види малопоширених швів, регіон поширення, вимоги до виконання. Технологія виконання городоцьких швів, заголкового шва, “кучерявих” швів, бісерного шва тощо. Аналіз взаємозв’язку малопоширених швів із іншими швами художнього вишивання в орнаментах. Регіон поширення, вимоги до якості виконання.

Практичні роботи. 1. Виконання зразків малопоширених швів. 2. Вишивка бісером, лелітками, стеклярусом.

7. Види та технологія виконання поверхнево-нашивних нерахункових технік

Класифікація художньої гладі. Технологія виконання декоративної, художньої, полтавської та білої гладі. Техніка виконання рушникових швів. Підбір кольорової гами. Символіка рушника.

Практична робота. Виконання зразків швів поверхнево-нашивних нерахункових технік.

8. Ажурна вишивка

Види ажурних сіток та техніка їхнього виконання. Бриди та техніки їхнього виконання: обкручування, петельний шов, плетений шов. Павуки як елемент з’єднання мотивів ажурної вишивки. Технологія виконання ажурних швів: цирка, зерновий вивід, курячий брід, бриди, павуки, ажурна сітка.

Практична робота. Виконання зразків ажурної вишивки.

9. Крій та розміщення вишивки на виробах

Асортимент вишитих виробів. Особливості розкроювання й оздоблення вишивкою столової та постільної білизни, рушників, чоловічих і жіночих сорочок. З’єднання деталей одягу. Обробка низу виробу. Регіональні особливості народних жіночих і чоловічих сорочок. Основні типи крою та оздоблення сорочки. Орнаментика, символіка. Способи обробки горловини, рукава. Змережування, обробка горловини “пухликами”, “брижами” і “рясуванням”.

Практичні роботи. 1. Розкрій та розміщення вишивки на виробах. 2. Виготовлення сорочки у масштабі.

10. Опорядження вишитих виробів

Зберігання вишитих виробів та догляд за ними. Догляд за вишитими виробами, прання, крохмалення, прасування. Способи виведення плям. Контроль якості виробу.

Практична робота. Виконання волого-теплової обробки виробу.

Основні знання і вміння, які повинен набути студент після засвоєння програми 1 розділу

Студенти повинні знати:

- основні відомості з історії виникнення та розвитку вишивки на Україні;
- локальні особливості мистецтва вишивки, типологію вишитих виробів;
- особливості та принципи побудови орнаментальних композицій та їхні основні елементи;
- розгорнуту класифікацію технік вишивання;
- вимоги до підготовки ниток та тканини для вишивання;
- основні технологічні вимоги до технік вишивання;
- крій та розташування вишивки на виробах одягового та інтер'єрного призначення;
- вимоги до кінцевого опорядження вишитих виробів, їхнього зберігання та догляду.

Студенти повинні вміти:

а) загальна компетенція:

- опрацьовувати мистецтвознавчу, наукову, технологічну та методичну літературу;
- раціонально організувати процес роботи;
- використовувати раніше набуті знання із суміжних предметів;
- організувати та оформляти виставку творчих робіт;

б) компетентність, що відповідає предмету:

- розробляти орнаментальні композиції для вишивання;
- аналізувати зразки вишивок різних регіонів;
- розрізняти твори вишивального мистецтва за локальними особливостями;
- розрізняти типи вишитих виробів;
- класифікувати техніки вишивання;

- добирати матеріали та інструменти для вишивання;
- виконувати зразки початкових швів, мережок та поверхнево-нашивних рахункових та нерахункових технік, малопоширених швів, технік вишивання по вільному контуру, ажурної вишивки, вишивки бісером, стеклярусом, блискітками з дотриманням технологічних вимог;
- виконувати крій вишитих виробів одягового та інтер'єрного призначення;
- розташовувати вишивку на виробах;
- опоряджувати вишиті вироби.

Розділ 4

Мистецтво в'язання

Розділ 4.1

В'язання спицями

1. Вступне заняття. Інструменти та матеріали для в'язання гачком. В'язання елементів та запис схем

Інструменти та матеріали для в'язання гачком. Правила безпечної праці під час в'язання гачком. Основні елементи в'язання гачком, їхні умовні позначення та поєднання в орнаментах. Читання найпростіших схем.

Практична робота. В'язання гачком. Інструменти та матеріали для в'язання. В'язання елементів.

2. Обробка зрізу тканини мереживом

Обробка зразків тканини з допомогою мережива, в'язаного гачком. Обробка кутів. Визначення щільності в'язання стовпчиків без накиду. Вибір орнаменту для виготовлення носовичка.

Практичні роботи. 1. Обробка краю виробу. 2. В'язання кута. Запис схем.

3. Філейне мереживо

Особливості філейного в'язання. Створення орнаментів для філейного в'язання. Використання традицій української вишивки при виконанні філейних сіток. Виконання тасьми з рівним і фігурним краями.

Практична робота. Філейне в'язання.

4. Техніка в'язання поздовжнього і поперечного мережива. В'язання по колу

Особливості виконання мережив. Розрахунок кількості петель. Оформлення кута. В'язання по колу.

Практична робота. Поздовжнє і поперечне мереживо. В'язання по колу.

5. Класифікація в'язаних мотивів та способи їхнього з'єднання

Поняття “мотив” у в'язаних виробах. В'язання круглих, трикутних, чотирикутних мотивів гачком. Спіральні мотиви. Способи з'єднання мотивів. Ірландське мереживо.

Практична робота. Мотиви та їхнє з'єднання.

6. Шнурове мереживо

Історія виникнення шнурового мережива. Матеріал та інструменти для роботи. Способи переведення малюнка на полотно. Вив'язування шнурів. Способи приметування шнура.

Практична робота. Технологія в'язання шнурів.

7. Мотиви шнурового мережива та їхнє з'єднання

Технологія вишивання мереживних швів: фестонного, штопального, кордоне, петельного, вузликкових. Вимоги до якості. Технологія виготовлення прошв, листочків, пелюстків, сіточки.

Практична робота. Виконання зразків.

Основні знання і вміння, які повинен набути студент після засвоєння програми розділу 4.1

Студенти повинні знати:

- основні відомості з історії виникнення та розвитку гачкування та шнурового мережива в Україні;
- характеристики інструментів та пристроїв для в'язання гачком;
- умовні позначення на схемах в'язання гачком;
- способи обробки зрізів тканини гачкованим мереживом;
- особливості філейного в'язання та орнаментів для філейного мережива;
- техніку в'язання поздовжнього і поперечного мережива;
- класифікацію та способи виконання мотивів і з'єднання їх між собою;
- техніку мереживних швів;
- техніку в'язання мотивів шнурового мережива;
- способи в'язання за викрійками;

- технологічні вимоги до в'язаних виробів;
- правила зберігання та догляду за в'язаними виробами.

Студенти повинні вміти:

а) загальна компетенція:

- опрацьовувати мистецтвознавчу, наукову, технологічну та методичну літературу;
- раціонально організувати процес роботи;
- застосовувати раніше набуті знання із суміжних предметів;
- організувати та оформляти виставку творчих робіт;

б) компетентність, що відповідає предмету:

- добирати матеріали та інструменти для в'язання гачком;
- читати і записувати схеми в'язання гачком;
- обробляти зрізи тканини гачкованим мереживом;
- виконувати філейне в'язання та розробляти орнаменти для філейного мережива;
- в'язати поздовжнє і поперечне мереживо;
- класифікувати та виконувати мотиви і з'єднувати їх між собою;
- в'язати мотиви шнурового мережива;
- виконувати мереживні шви;
- в'язати за викрійками;
- опоряджувати та доглядати за в'язаними виробами.

Розділ 4.2

В'язання спицями

1. Види петель та їхні умовні позначення

Інструменти та матеріали для в'язання спицями. Набір петель початкового ряду. Умовні позначення. Запис та виконання лицевої, лицевої схрещеної, виворітної, виворітної схрещеної петель, накиду, зворотного накиду, подвійного накиду, повітряної петлі. Переміщення петель. Витягування петель. Збільшення петлі.

Практична робота. Умовний запис схеми в'язання. Виконання зразків в'язання спицями.

2. В'язання за схемою

Поняття рапорту. Правила складання і читання схем. В'язання за схемами. Додаткові умовні знаки для схем. Крайові петлі. Закріплення петель останнього ряду.

Практична робота. В'язання спицями за схемами.

3. Вив'язування узорів

Найпростіші види в'язання – гладке однолицеве, двовиворотне та “резинка”. Рельєфні узорі. Плоскі узорі. Узорі з переміщенням петель. Узорі з витягнутими петлями та накидом. Ажурні узорі.

Практична робота. Виконання рельєфних, плоских, ажурних узорів.

4. Виконання орнаменту

Види орнаментів. Традиції української орнаментики. Поєднання панчішного в'язання та традиційних орнаментів.

Практична робота. Способи виконання багатоколірного орнаменту. Вишивка на панчішному в'язанні.

5. Проектування та в'язання виробів із убавлянням та прибавлянням петель

Підбір спиць, ниток. Розрахунок петель. Прибавляння петель. Убавляння петель. Задачі на розрахунок петель.

Практична робота. В'язання зразків із убавлянням та прибавлянням петель.

6. В'язання п'ятьма спицями

Інструменти та матеріали. Техніка в'язання по колу. В'язання шкарпетки. В'язання серветки.

Практична робота. В'язання шкарпеток п'ятьма спицями. Опорядження готового виробу.

7. Проектування та в'язання виробів за викрійкою

Види в'язаних виробів одягового призначення. Знімання мірок. Побудова креслення викрійки основи жакета з вишиваним рукавом. Моделювання. В'язання деталей одягу. Способи з'єднання в'язаних деталей. Обробка горловини.

Практичні роботи. 1. Побудова креслення викрійки основи жакета з вшивним рукавом. 2. Розрахунок кількості петель. В'язання пройми. 3. В'язання горловини і лінії плеча. 4. В'язання рукава. 5. Шви для з'єднання деталей. Обробка горловини.

Основні знання і вміння, які повинен набути студент після засвоєння програми розділу 4.2

Студенти повинні знати:

- основні відомості з історії виникнення та розвитку в'язання спицями на Україні;
- характеристику інструментів та пристроїв для в'язання спицями;
- правила безпечної праці, особистої гігієни та санітарії;
- правила складання і читання схем;
- види в'язання спицями;
- правила убавляння і прибавляння петель;
- вимоги до готових в'язаних виробів;
- умови зберігання та догляду за в'язаними виробами.

Студенти повинні вміти:

а) загальна компетенція:

- опрацьовувати мистецтвознавчу, наукову, технологічну та методичну літературу;
- раціонально організувати процес роботи;
- використовувати набуті раніше знання із суміжних предметів;
- організувати та оформляти виставку робіт;

б) компетентність, що відповідає предмету:

- добирати інструменти, матеріали для виготовлення ужиткових виробів;
- розробляти технологічну послідовність і документацію на виготовлення виробів;
- читати схеми в'язання;
- в'язати за схемами;
- поєднувати панчішне в'язання та орнаменти для вишивання;
- убавляти та прибавляти петлі;
- розв'язувати задачі на розрахунок петель;
- в'язати п'ятьма спицями;
- проектувати та в'язати вироби за викрійкою;
- виконувати необхідні операції з реставрування пошкоджених виробів;
- проводити кінцеве опорядження в'язаних спицями виробів.

II. Завдання для самостійної роботи студентів з художньої вишивки

2.1. Опрацювання методичної, мистецтвознавчої та технологічної літератури

Підготувати доповідь на тему:

1. Народні художні промисли, їхні види, історія розвитку.
2. Вишивальне мистецтво Київської Русі.
3. Вишивальне мистецтво періоду Козаччини.
4. Вишивальне мистецтво XIV – XVIII ст.
5. Історія розвитку гаптування
6. Вишивальне мистецтво XIX ст.
7. Історія розвитку української вишивки початку XX ст.
8. Вишивальне мистецтво другої половини XX ст.
9. Дослідники народного мистецтва.
10. Подвижниці народного мистецтва.
11. Регіональні особливості вишивки Полтавщини.
12. Регіональні особливості вишивки Поділля.
13. Регіональні особливості вишивки Опілля.
14. Регіональні особливості вишивки Бойківщини.
15. Регіональні особливості вишивки Гуцульщини.
16. Регіональні особливості вишивки Буковини.
17. Регіональні особливості вишивки Покуття.
18. Регіональні особливості вишивки Закарпаття.
19. Регіональні особливості вишивки Середнього Подніпров'я.
20. Регіональні особливості вишивки Слобожанщини.
21. Регіональні особливості вишивки Причорномор'я та Приазов'я.
22. Регіональні особливості вишивки Полісся.
23. Регіональні особливості вишивки Волині.
24. Локальні особливості жіночого та чоловічого строю Поділля.
25. Локальні особливості строю Опілля.
26. Локальні особливості строю Бойківщини.
27. Локальні особливості чоловічого та жіночого строю Гуцульщини.
28. Локальні особливості строю Лемківщини.

29. Локальні особливості строю Буковини.
30. Локальні особливості жіночого та чоловічого строю Покуття.
31. Локальні особливості строю Закарпаття.
32. Вбрання львівських городян ХІХ – початку ХХ ст.
33. Локальні особливості костюма Середнього Подніпров'я.
34. Локальні особливості жіночого та чоловічого костюма Слобожанщини.
35. Локальні особливості жіночого та чоловічого костюма Причорномор'я та Приазов'я.
36. Локальні особливості жіночого та чоловічого костюма Полісся.
37. Локальні особливості чоловічого костюма Волині.
38. Типи рушників.
39. Значення нитки у вишиванні.
40. Типи крою та оздоблення чоловічих сорочок.
41. Типи крою та оздоблення жіночих сорочок.
42. Художні особливості народної вишивки свого регіону.
43. Майстри народної творчості свого регіону.

2.2. Аналіз виробів, декорованих вишивкою

1. Опрацювати автентичні зразки вишитих одягових, інтер'єрних, обрядових виробів; ознайомитись з формами обробки країв деталей та виробів загалом.
2. Провести дослідження про поширені народні ремесла у регіоні та народних майстрів.
3. Ознайомитися з натуральними експонатами мистецьких творів, декорованих вишивкою, замалювати узор.
4. Ознайомитися з орнаментами, виконаними техніками прозора-рахункової групи.
5. Ознайомитися із орнаментами, виконаними поверхнево-нашивними нерахунковими техніками.
6. Ознайомитися з орнаментами, виконаними бісером, стеклярусом.
7. Зарисувати орнаментальні елементи, мотиви, фрагменти орнаментів.
8. Зробити аналіз взаємозв'язку швів прозора-рахункової групи з іншими швами художнього вишивання в орнаментах.

9. Зробити аналіз взаємозв'язку поверхнево-нашивних рахункових швів із іншими швами художнього вишивання в орнаментах.

10. Зробити аналіз взаємозв'язку поверхнево-нашивних нерахункових швів з іншими швами художнього вишивання в орнаментах.

11. Зібрати і проаналізувати орнаменти, виконані лічильними швами.

12. Ознайомитися з натуральними зразками орнаментів, виконаними рідкісними швами (городоцький, кучерявий, загінний).

13. Виконання замальовки фрагментів орнаментів, вишитих рідкісними швами.

14. Вивчити характерні особливості орнаментів, вишитих рушниковими швами.

15. Збір орнаментів рушникових швів, композиційних мотивів за їхніми назвами.

16. Підготувати робочий рисунок орнаменту для практичного вишивання рушниковими швами.

17. Ознайомитися із взірцями гаптування золотою або срібною ниткою, виконаними техніками “в прикріп”, “в прокол”, “по карті”, “по мотузці”, “по настилу”, а також їхніми комбінаціями.

18. Замалювати орнаментальні елементи, мотиви та фрагменти унікальних композицій полтавської вишивки.

19. Замалювати орнаментальні елементи, мотиви та фрагменти унікальних композицій київської вишивки.

20. Замалювати орнаментальні елементи, мотиви та фрагменти унікальних композицій чернігівської вишивки.

21. Замалювати орнаментальні елементи, мотиви та фрагменти унікальних композицій поліської вишивки.

22. Замалювати орнаментальні елементи, мотиви та фрагменти унікальних композицій волинської вишивки.

23. Замалювати орнаментальні елементи, мотиви та фрагменти унікальних композицій подільської вишивки.

24. Замалювати орнаментальні елементи, мотиви та фрагменти унікальних композицій вишивки південних регіонів України.

25. Замалювати орнаментальні елементи, мотиви та фрагменти унікальних композицій гуцульської вишивки.

26. Замалювати орнаментальні елементи, мотиви та фрагменти унікальних композицій вишивки Покуття.

27. Замалювати орнаментальні елементи, мотиви та фрагменти унікальних композицій бойківської вишивки.

28. Замалювати орнаментальні елементи, мотиви та фрагменти унікальних композицій лемківської вишивки.

29. Замалювати орнаментальні елементи, мотиви та фрагменти унікальних композицій вишивки Закарпаття.

30. Замалювати орнаментальні елементи, мотиви та фрагменти унікальних композицій вишивки Підляшшя.

31. Замалювати орнаментальні елементи, мотиви та фрагменти унікальних композицій вишивки Опілля.

32. Опрацювати натуральні зразки вишитих одягових виробів, ознайомитися зі способами з'єднання деталей крою, декоративним оздобленням.

33. Ознайомитися з типами крою української народної жіночої сорочки.

34. Ознайомитися з типами крою української народної чоловічої сорочки.

35. Ознайомитися з семантикою кольорів українських рушників.

2.3. Розробка орнаментальної композицій ужиткового виробу

1. На основі вивчених початкових швів розробити орнаментальну композицію виробу за власним задумом.
2. Розробити орнаментальну композицію сорочки.
3. Розробити орнаментальну композицію рушника.
4. Розробити орнаментальну композицію весільного рушника.
5. Розробити орнаментальну композицію за власним творчим задумом для виробу інтер'єрного призначення.

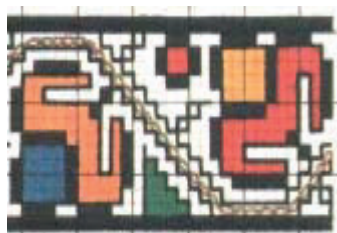
Картка-завдання № 1

За запропонованим мотивом скласти стрічкову орнаментальну композицію та відобразити її на матеріалі

Картка-завдання № 2

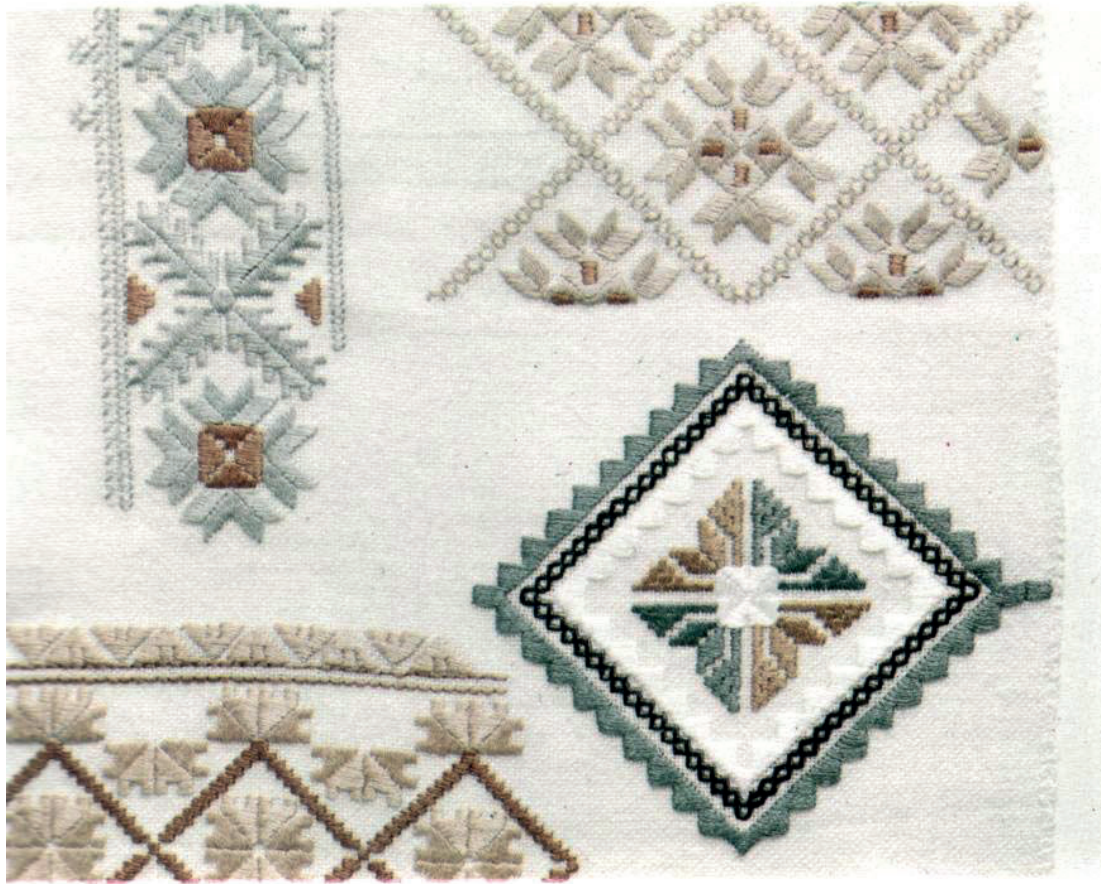
За запропонованим мотивом скласти кутову орнаментальну композицію та відобразити її на матеріалі

Картка-завдання № 3

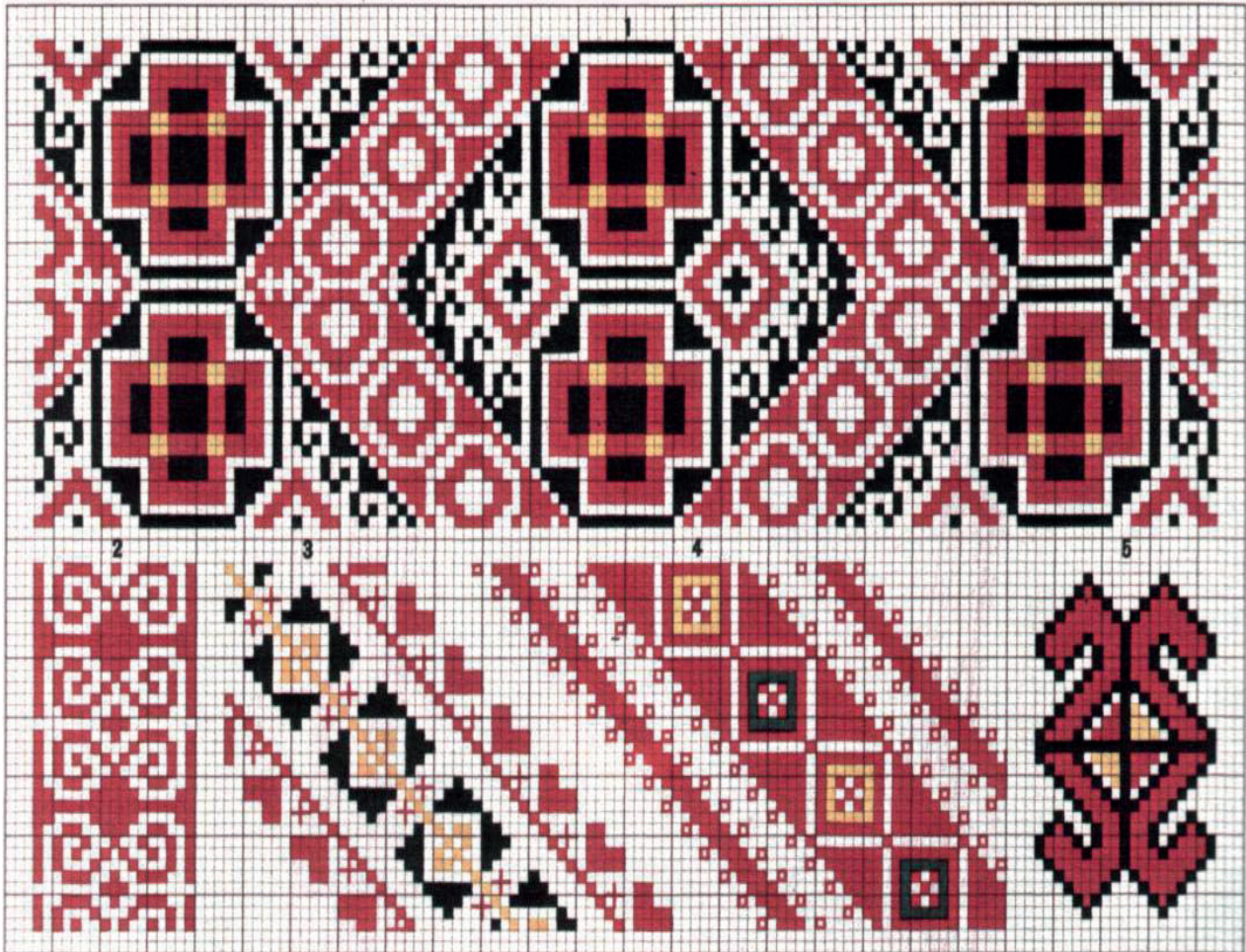
Проаналізувати зразки вишивок, визначити регіон поширення, скласти кутову орнаментальну композицію та відобразити її на матеріалі

Картка-завдання № 4

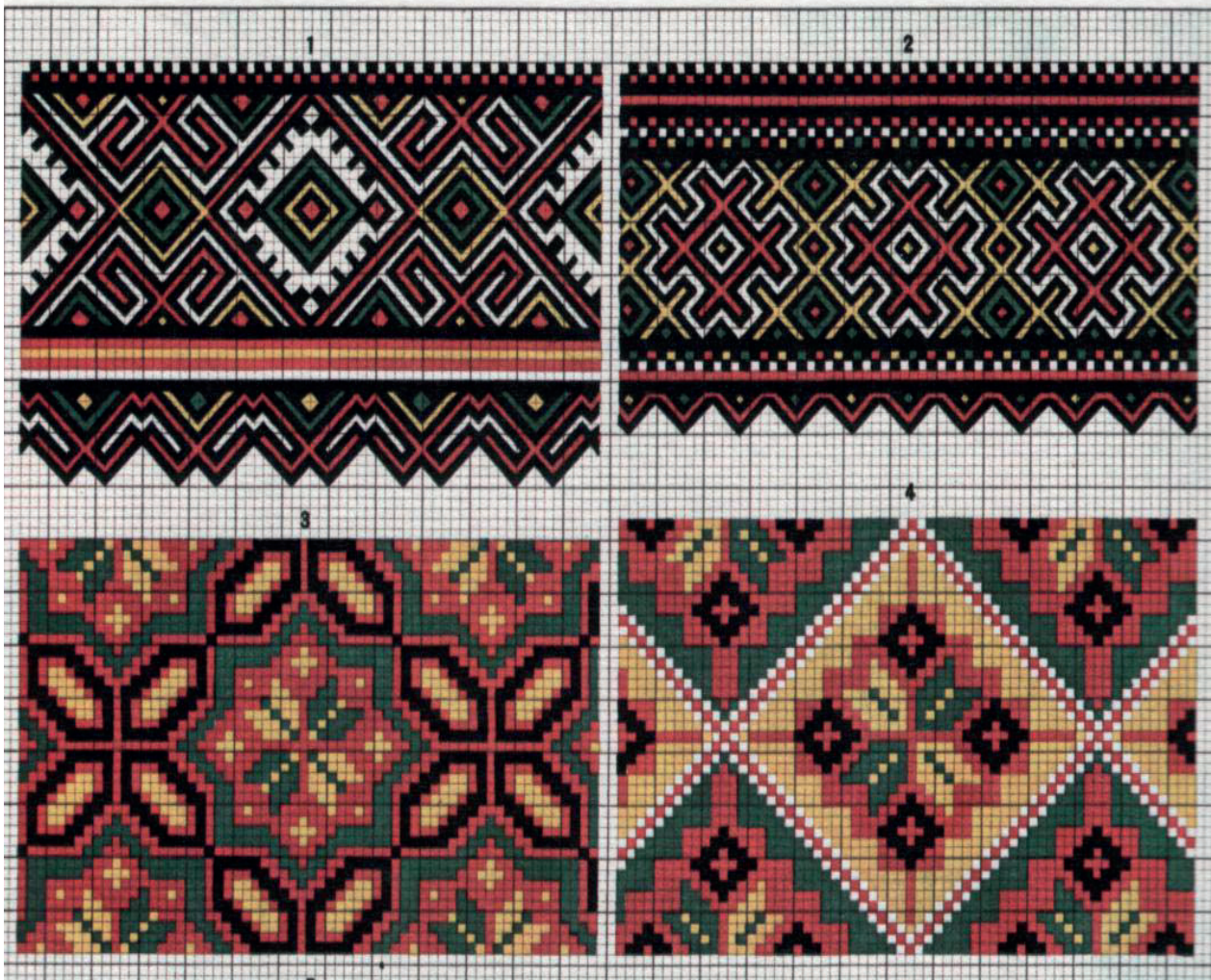
Проаналізувати зразки вишивок, визначити регіон поширення, скласти кутову орнаментальну композицію та відобразити її на матеріалі

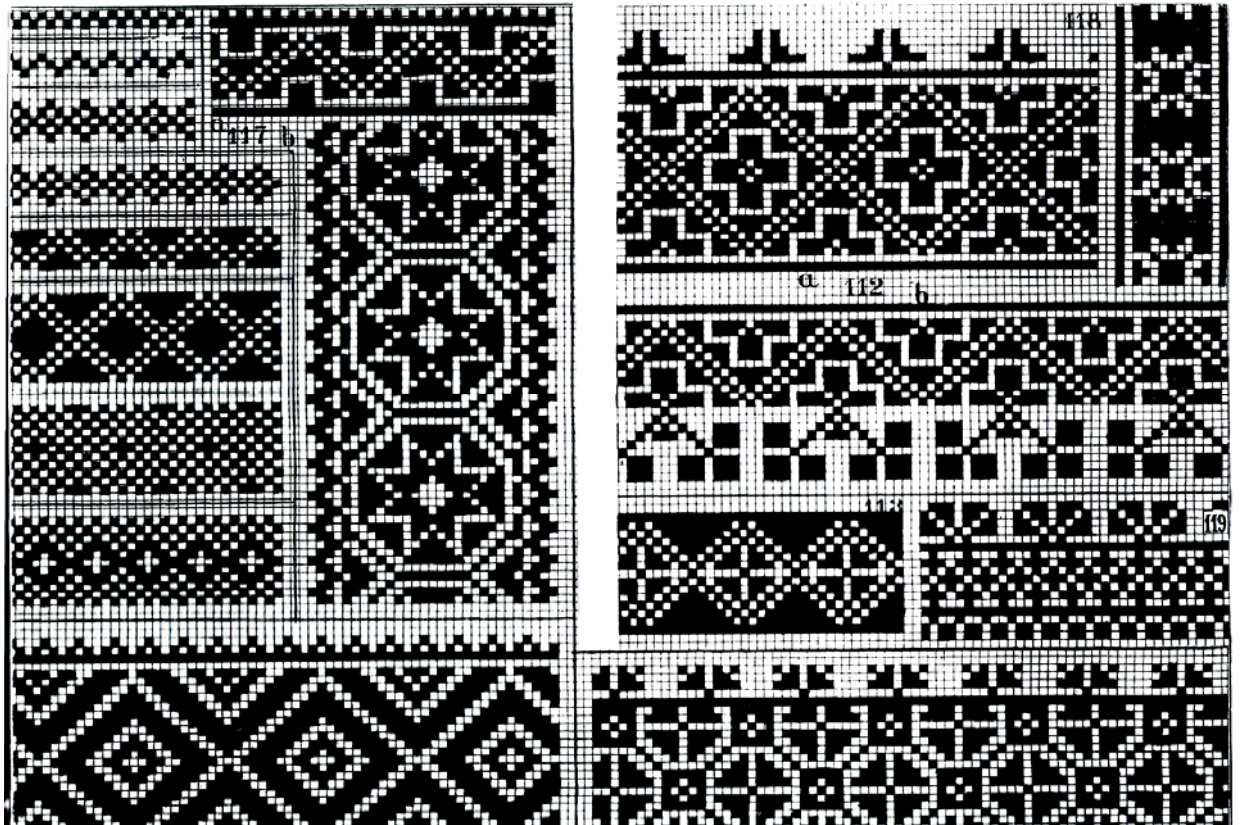
Картка-завдання № 5

Проаналізувати зразки вишивок, визначити регіон поширення, скласти кутову орнаментальну композицію та відобразити її на матеріалі

Картка-завдання № 6

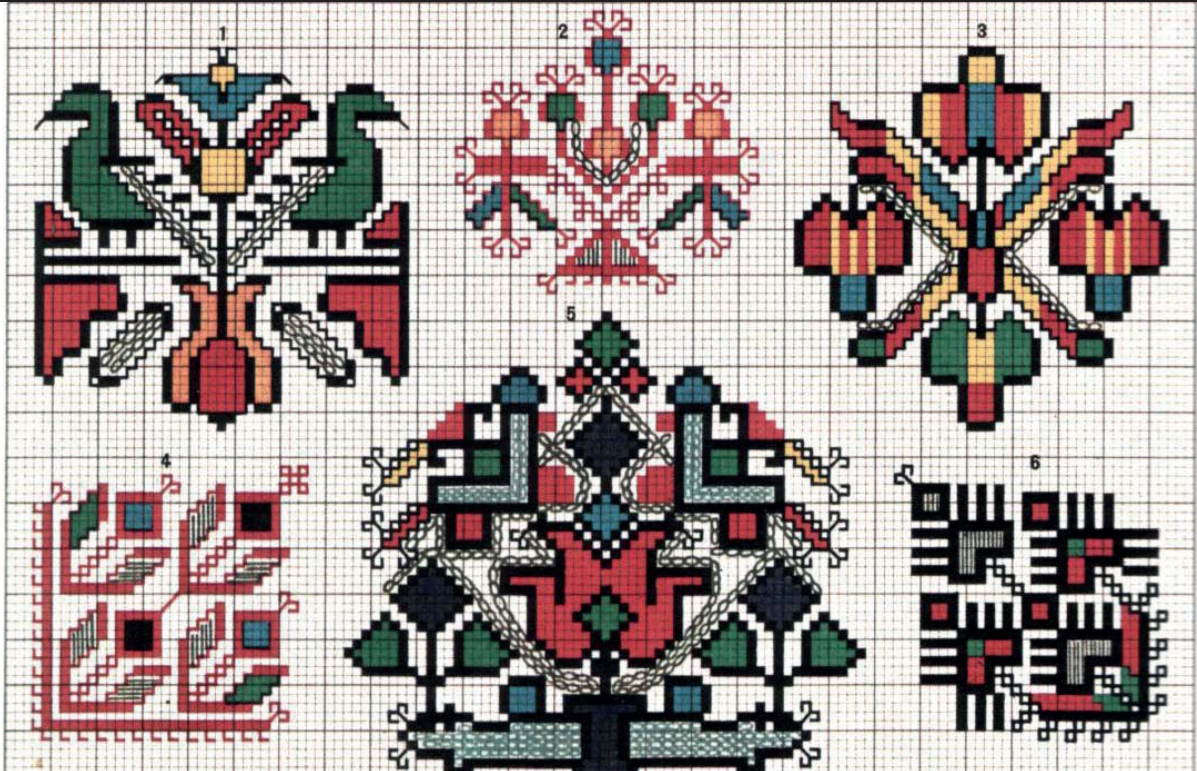
Проаналізувати зразки вишивок, визначити регіон поширення, скласти кутову орнаментальну композицію та відобразити її на матеріалі

Картка-завдання № 7

Проаналізувати зразки вишивок, визначити регіон поширення, скласти кутову орнаментальну композицію та відобразити її на матеріалі

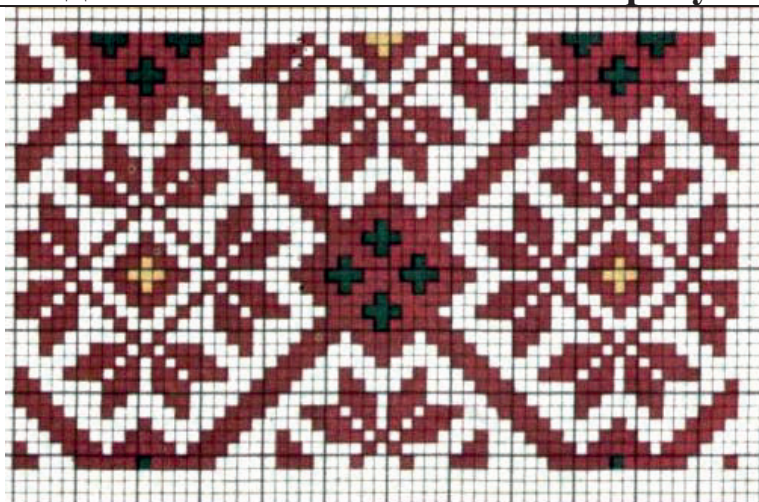
Картка-завдання № 8

Із запропонованих зразків скласти кольорову лінійну орнаментальну композицію, визначити техніки вишивання. Відобразити композицію у матеріалі

Картка-завдання № 9

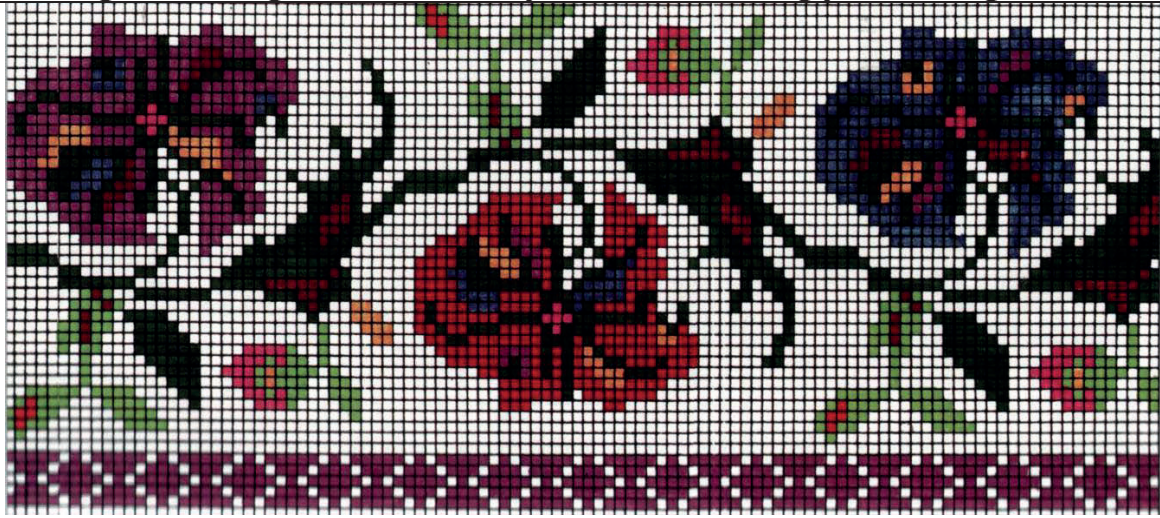
Розробити кутову композицію та технологічну послідовність на виготовлення виробу

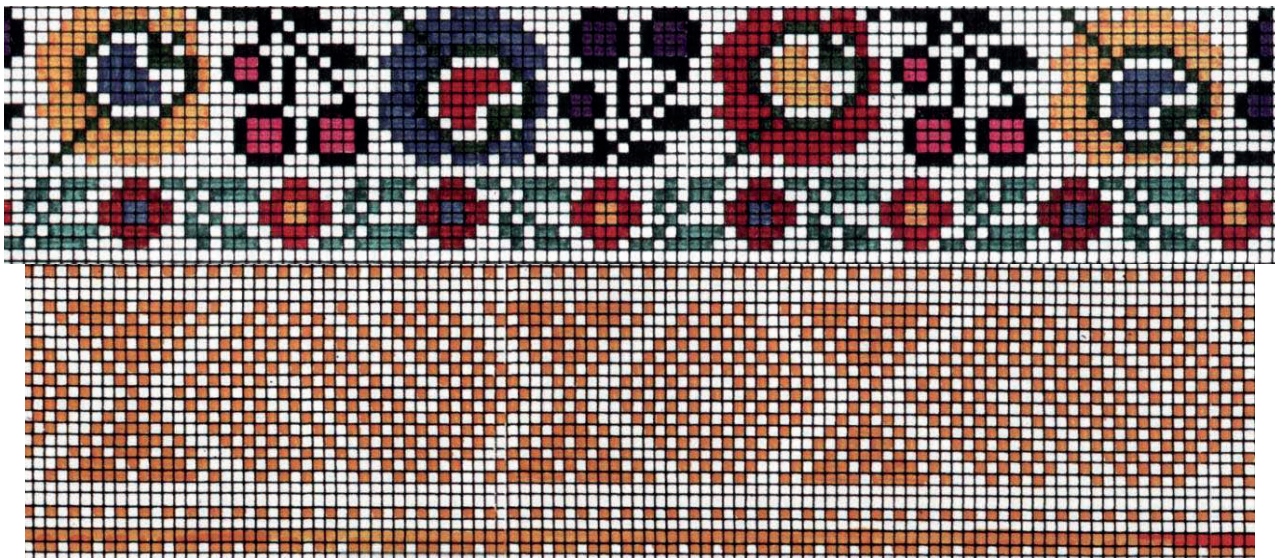
Картка-завдання № 10

Розробити орнаментальну композицію рукава сорочки

Картка-завдання № 11

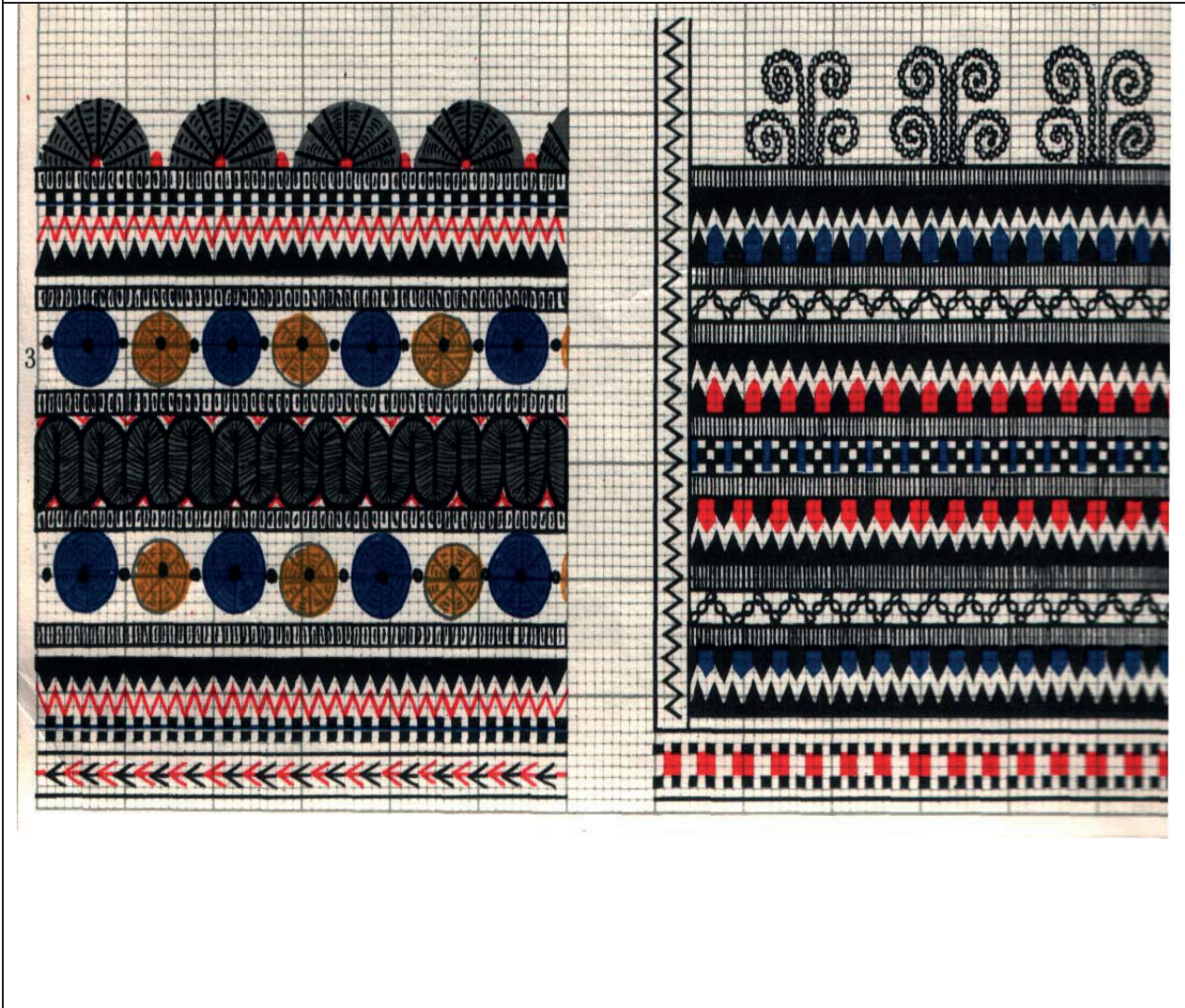
Розробити орнаментальну композицію рукава сорочки

Картка-завдання № 12

Проаналізувати зразки вишивок, визначити регіон поширення, скласти орнаментальну композицію та відобразити її на матеріалі

Картка-завдання № 13

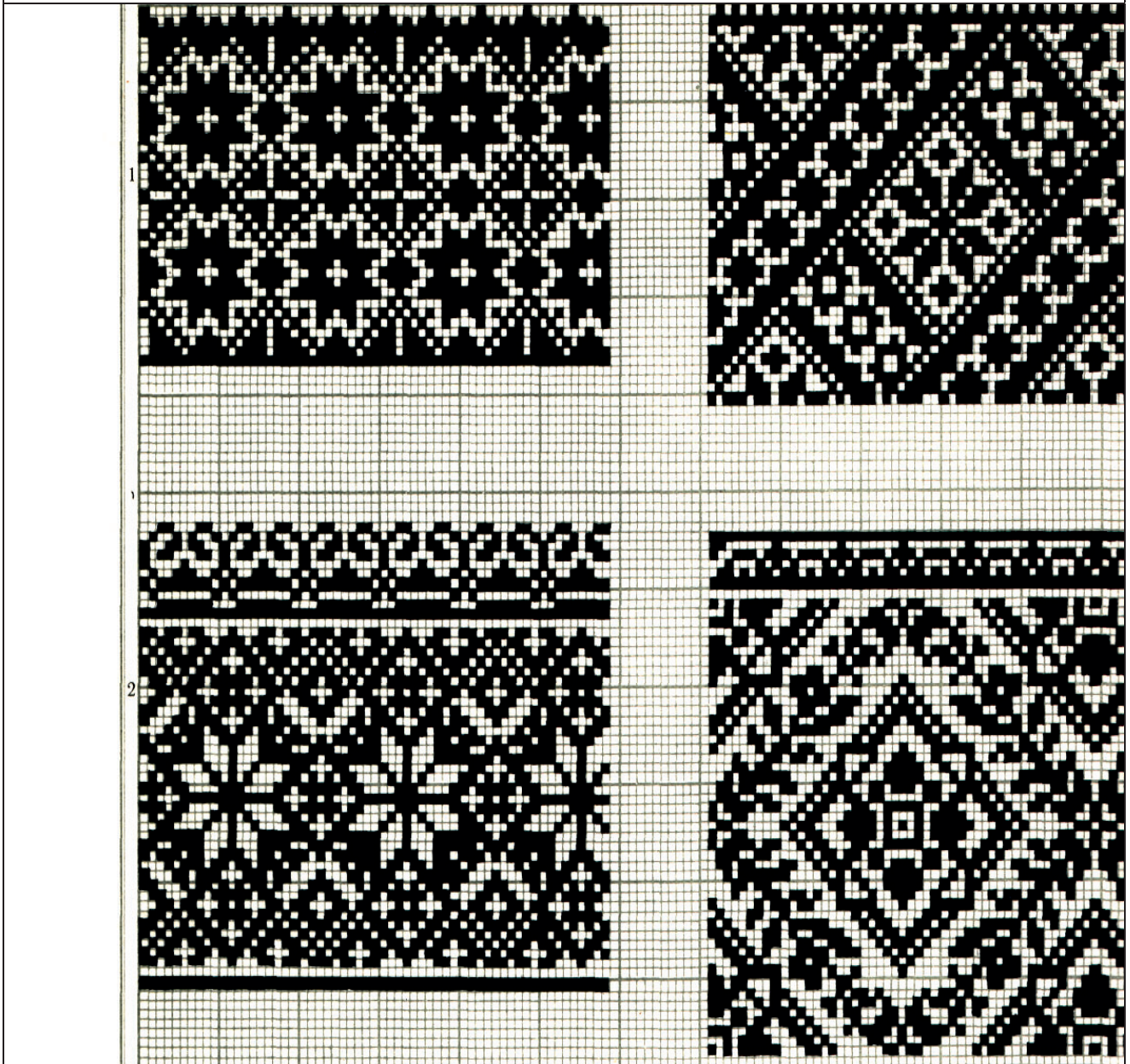
Проаналізувати зразки вишивок, вказати регіон поширення, скласти орнаментальну композицію сорочки та відобразити її на матеріалі

Картка-завдання № 14

Проаналізувати зразки вишивок, вказати регіон поширення, скласти орнаментальну композицію та відобразити її на матеріалі

2.4. Робота з інструкційними картами

Зразок інструкційної карти:

Технологія виконання шва “стебнівка”	
<p>Шов відомий на території всієї України, проте найпоширеніший на Буковині. На Вінниччині “стебнівка” відома як “шпатівка”, на Київщині – “вистіг”, на Гуцульщині – “прошите”. На Буковині відомі різні її технології.</p>	
<p>Виконуючи стібами “поперед голку”, “позад голку” та маневруючи голкою в різних напрямках, досягають бажаного задуму рисунка. Цей шов викладають в одному ряді або в різних фантастичних кривулях. Шов “стебнівка” може бути однобічним або двобічним.</p>	

1. Розробити інструкційно-технологічну карту “Виготовлення виробу декорованого початковими швами”.
2. Розробити інструкційну карту “Технологія виконання початкових швів”.
3. На основі вивчених хрестикових швів розробити лінійну та кутову орнаментальну композицію виробу.
4. Розробити інструкційно-технологічну карту “Виготовлення виробу, декорованого хрестиковими швами”.
5. Замалювати послідовність виконання техніки подвійного хреста.
6. Розробити інструкційну карту “Технологія виконання подвійного ретязя”.
7. На основі вивчених гладєвих швів розробити лінійну та кутову орнаментальну композицію виробу.
8. Розробити інструкційно-технологічну карту “Виготовлення виробу, декорованого поверхнево-нашивними рахунковими швами”.
9. Розробити інструкційну карту “Технологія виконання зернового виводу”.

10. Розробити інструкційну карту “Технологія виконання шва “кочелистий””.

11. Розробити інструкційну карту “Технологія виконання товмацької зірки”.

12. Розробити інструкційну карту “Технологія виконання кучерявого шва”.

13. Розробити інструкційну карту “Технологічна послідовність виготовлення сорочки”.

14. Розробити інструкційну карту “Технологічна послідовність вишивання рушника”.

15. Розробити інструкційну карту “Змережувальні шви”.

16. Розробити інструкційну карту “Способи обробки краю виробу”.

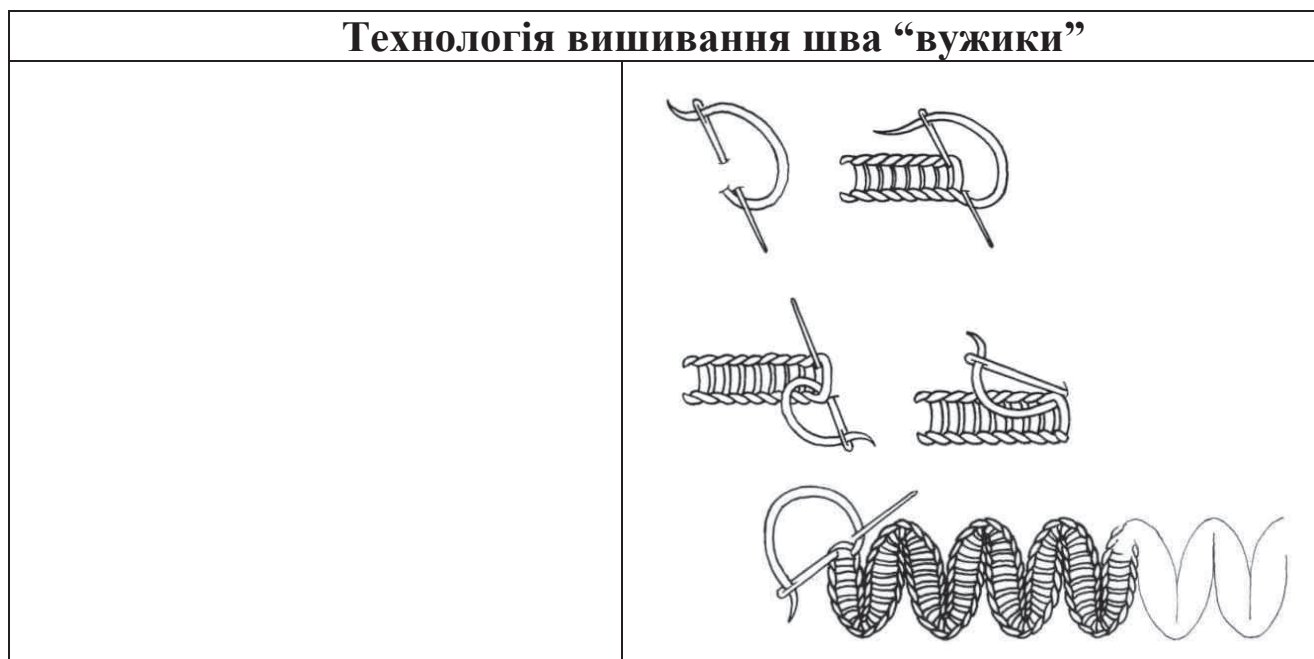
17. Розробити інструкційну карту “Обробка горловини”.

18. Розробити інструкційну карту “Технологія виконання пухликів”.

19. Розробити інструкційну карту “Технологія виконання брижів”.

20. Доповнити інструкційну карту:

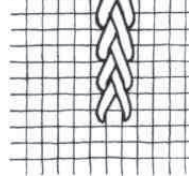
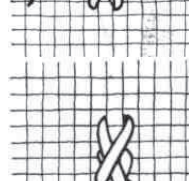
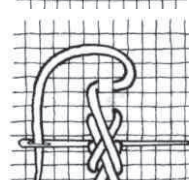
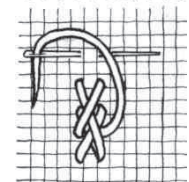
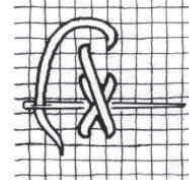
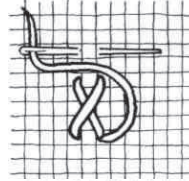
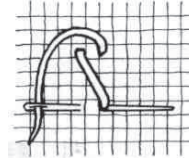
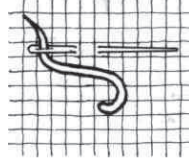
Картка-завдання № 1

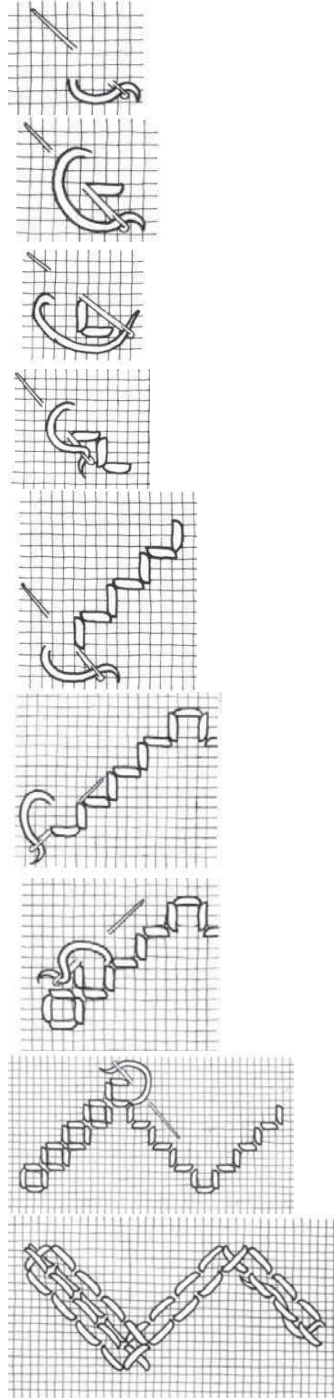
Картка-завдання № 2

Технологія виконання шва “поперечний ретязь”

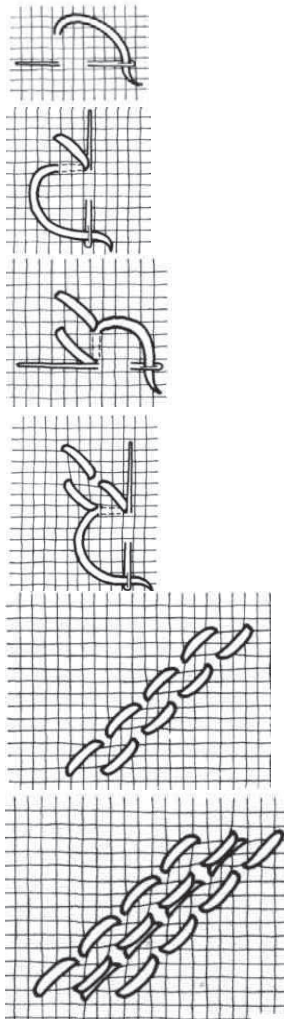
Картка-завдання № 3

Технологія вишивання шва “зерновий вивід”

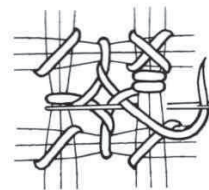
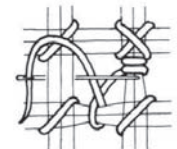
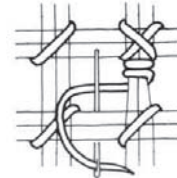
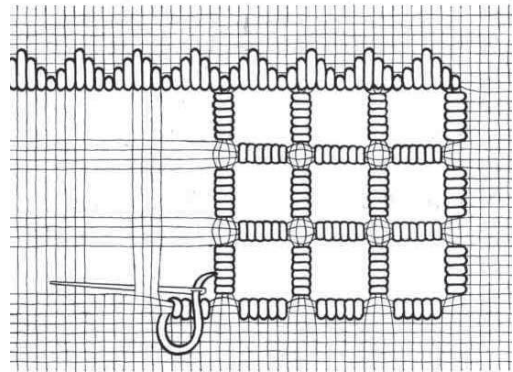
Картка-завдання № 4

Технологія вишивання шва “кур'ячий брід”

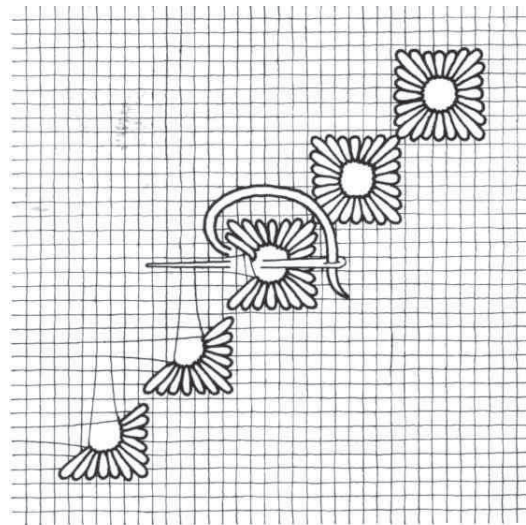
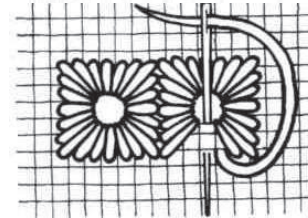
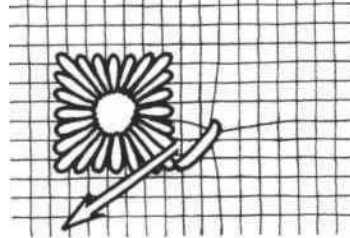
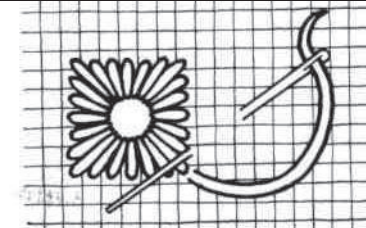
Картка-завдання № 5

Технологія вишивання шва “вирізування”

Картка-завдання № 6

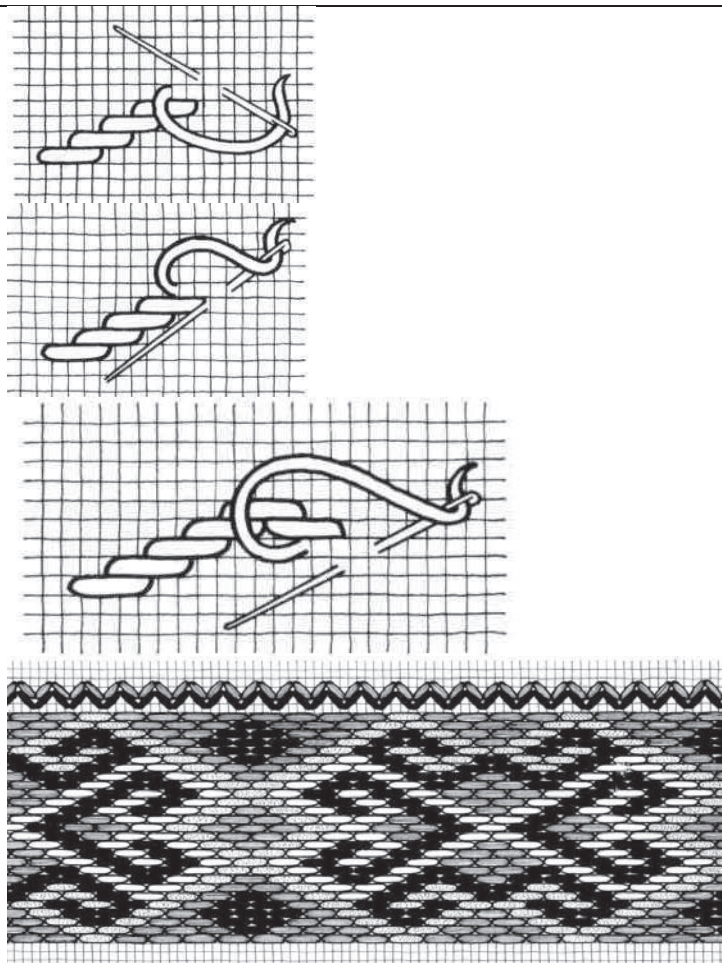
Технологія вишивання шва “виколювання”

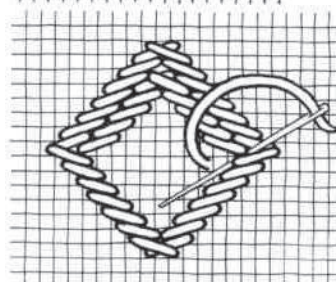
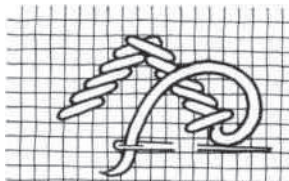
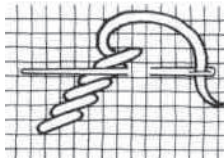
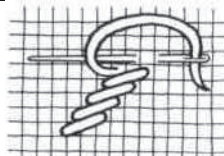
Картка-завдання № 7

Технологія вишивання шва “набирування”

Картка-завдання № 8

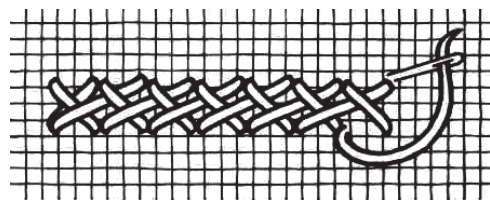
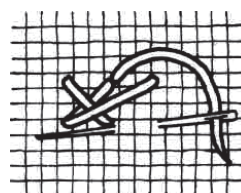
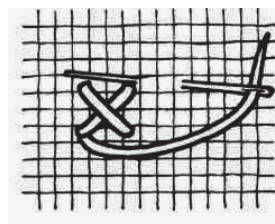
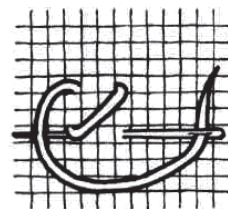
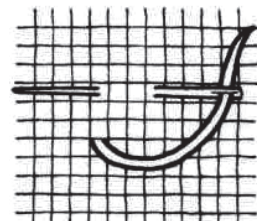
Технологія виконання заглиненого шва

Картка-завдання № 9

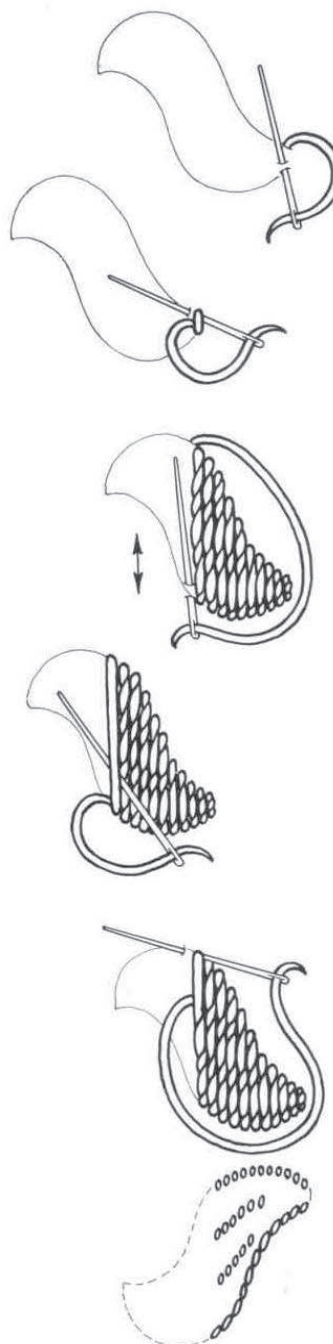
Технологія вишивання ретязя

Ретязем прикрашали сорочки на Бойківщині. Його також використовують для обробки краю серветок, у низинкових узорах для підкреслення орнаменту. Вишивають ниткою одного кольору. Починають шов із виконання хрестика, після цього кладуть скісні стібки, накладають хрест на хрест.

Картка-завдання № 10

Технологія вишивання полтавської глadi

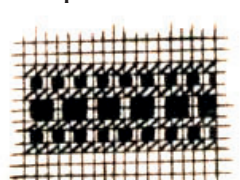
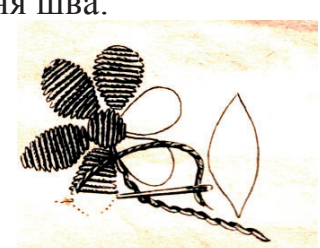
2.5. Тестові завдання

1.	Укажіть інструмент, яким вишивають:	+А	голка		
		Б	гачок		
		В	кілок		
		Г	спиці		
2.	Голки № 0 – 1 використовують для:	+А	вишивання бісером		
		Б	шиття		
		В	вишивання на тонких тканинах		
		Г	вишивання на цупких тканинах		
		3.	Голки № 2 – 3 використовують для:	А	вишивання тасьмою
				Б	вишивання синтетичними нитками
+В	вишивання на тонких тканинах				
Г	вишивання на цупких тканинах				
4.	Голки № 3 – 5 використовують для:	А	вишивання бісером		
		+Б	вишивання на лляних тканинах		
		В	вишивання на тонких тканинах		
		Г	вишивання на цупких тканинах		
5.	Голки № 6 – 12 використовують для:	А	вишивання бісером		
		Б	проколювання тканини		
		В	вишивання на тонких тканинах		
		+Г	вишивання на цупких тканинах		
6.	Як потрібно зберігати голки?	+А	з ниткою у спеціальних гольницях		
		Б	у тканині		
		В	у пеналі		
		Г	в гольниці без нитки		
7.	Спеціальний пристрій для зап'ялювання тканини під час вишивання називається:	+А	п'яльцями		
		Б	ниткою		
		В	ножицями		
		Г	пенделлю		
	При вишиванні світло повинно падати	+А	з лівого боку		

8.	на тканину:	Б	з правого боку
		В	ззаду
		Г	спереду
9.	Відстань від очей до виробу, який вишивають, повинна бути:	+А	25 – 30 см
		Б	30 – 35 см
		В	20 – 25 см
		Г	30 – 40 см
10.	Орнаментальне або сюжетне зображення на тканинах, шкірі, повсті, виконане різними ручними або машинними швами, – це:	+А	вишивка
		Б	в'язання
		В	різьблення
		Г	плетіння
11.	Вовняні, лляні, полотняні тканини, шкіра, сукно – це:	+А	основа, на якій вишивають
		Б	матеріал, котрим вишивають
		В	матеріал для вишивання
		Г	матеріал для в'язання
12.	Запал, біль, гарус, вовняні, конопляні нитки, шнури, шовк, стрічки – це:	А	основа, на якій вишивають
		+Б	матеріал, котрим вишивають
		В	матеріал для вишивання
		Г	матеріал для в'язання
13.	Шви – уперед голку, за голку, козлик, петельний, тамбурний – належать до:	А	крайових швів
		+Б	початкових швів
		В	ажурних швів
		Г	поверхнево-нашивних швів
14.	Петельний шов належить до:	+А	початкових, крайових швів
		Б	однобічних швів
		В	ажурних швів
		Г	прозорих швів
15.	Нитку, якою шиють або вишивають, називають:	А	основною
		+Б	робочою
		В	допоміжною
		Г	з'єднувальною
16.	Вирізування, хрест, лиштва, виколювання належать до:	+А	поверхнево-нашивних, лічильних швів
		Б	ажурних швів
		В	початкових швів
		Г	декоративних швів

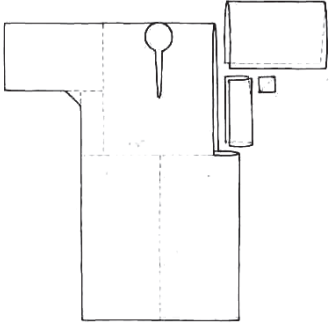
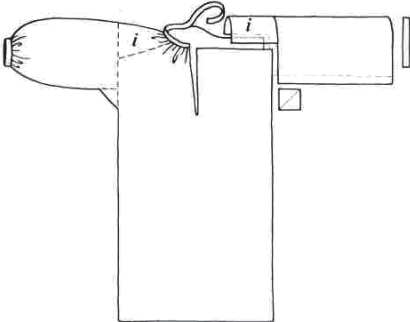

17.	Півхрест, косий хрест, подвійних хрест належать до:	+А	однобічних швів
		Б	двобічних швів
		В	ажурних швів
		Г	початкових швів
18.	До різновидів шва “хрест” належить:	+А	ретьязь
		Б	штапівка
		В	лиштва
		Г	ялинка
19.	Ажурна вишивка на смузї тканини, з якої висмикнуто нитки лише в одному напрямку – основи або підкання – називається:	+А	мережкою
		Б	вишивкою
		В	штапівкою
		Г	кривулькою
20.	Одинарний, роздільний, подвійний прутик, жучок, панка, снопики, ляхівка належать до:	+А	технік прозоро-рахункової групи
		Б	початкових швів
		В	однобічних швів
		Г	з’єднувальних швів
21.	Вид ажурної вишивки, в якому спочатку обробляють контури узору, потім витягують та обрізують потрібну кількість ниток, а в тих нитках, що залишилися, роблять сітку і прикрашають різними розшивками, називають:	+А	вирізуванням
		Б	хрестиком
		В	штапівкою
		Г	кривулькою
22.	Вишивка, яка заповнює площину узору стібками, що можуть лягати в різних напрямках, називається:	+А	гладдю
		Б	хрестом
		В	мережкою
		Г	аплікацією
23.	Зубцювання застосовують для:	+А	обробки комірів, рукавів жіночих і чоловічих сорочок
		Б	обробки горловини сорочки
		В	обробки в’язаних виробів
		Г	обробки хустин
24.	Шви, за допомогою яких зшивають окремі частини деталей у чоловічих та жіночих сорочках тощо, називають:	+А	змережуванням
		Б	рубцюванням
		В	зшиванням
		Г	обметуванням
25.	Яким швом закріплюють край тканини зліва і справа в мережці:	+А	качалочка
		Б	ланцюжок
		В	ретьязь
		Г	хрестик
26.	На основі якої мережки виконують усі	+А	подвійний прутик

	інші:	Б	схрещений прутик
		В	настил
		Г	жучок
27.	На рисунку зображено шов: 	+А	тамбурний
		Б	за голкою
		В	стебловий
		Г	козлик
28.	На рисунку зображено шов: 	+А	петельний
		Б	мережка
		В	тамбурний
		Г	шабак
29.	На рисунку зображено шов: 	+А	мережка стовпчик
		Б	хрестик
		В	гладь
		Г	ланцюжок
30.	На рисунку зображено технологію вишивання шва: 	А	хрестик
		Б	штапівка
		В	мережка
		+Г	гладь
31.	Вишивка, в якій на основну тканину відповідно до узору накладають і нашивають шматочки тканин іншого кольору або іншої якості, називається:	А	вишиванням
		Б	змережуванням
		В	плетінням
		+Г	аплікацією
32.	Який шов використовують для змережування:	А	низинка
		Б	занизування
		В	ланцюжок
		+Г	петельний
33.	Процес нанесення кольорового малюнка на білі тканини штампом називається:	А	фарбуванням
		Б	нaroщуванням
		В	малюванням
		+Г	друкуванням
34.	Малюнок, який складається з поєднання окремих елементів-мотивів, кольорів та їхніх відтінків, розташованих у певному порядку, – це:	А	орнамент
		Б	шов
		В	рапорт
		+Г	узор, візерунок

35.	Послідовне повторення одного або кількох мотивів орнаменту називається:	А	малюванням
		Б	узором
		В	орнаментом
		+Г	рапортом
36.	Графічна чи живописна прикраса, створена з ритмічно поєднаних елементів геометричної або рослинної форми, – це:	А	малювання
		Б	узор
		+В	орнамент
		Г	рапорт
37.	Творче поєднання різних елементів узору, але однакових за змістом, кольором, формою називається:	+А	композицією малюнка
		Б	узором
		В	орнаментом
		Г	рапортом
38.	Орнамент, що складається зі стилізованих зображень фігур людей, називається:	+А	антропоморфним
		Б	зооморфним
		В	геометричним
		Г	рослинним
39.	Орнамент, у якому поєднанні в кольорі геометричні елементи, що чітко чергуються, називається:	А	предметним
		Б	геральдичним
		В	рослинним
		+Г	геометричним
40.	Орнамент, що складається з рослинних елементів – декоративно-стилізованих квітів, листя, гілок – називається:	А	предметним
		Б	геральдичним
		+В	рослинним
		Г	геометричним
41.	Орнамент, що характеризується орнаментальними композиціями як реалістичними, так і більш умовними – стилізовані птахи, тварини, риби, називається:	А	предметним
		Б	геральдичним
		+В	зооморфним
		Г	геометричним
42.	Орнамент, що утворюється з окремих літер або елементів тексту, називається:	А	предметним
		Б	геральдичним
		+В	каліграфічним
		Г	геометричним
43.	Орнамент, що складається із зображення предметів побуту, знарядь праці та відпочинку, атрибутики театрального мистецтва, музичних інструментів тощо, називається:	А	предметним
		Б	геральдичним
		+В	предметним
		Г	геометричним
44.	Орнамент, що характеризується реалістичним або стилізованим зображенням мотивів природи, архітектурних пам'яток тощо, називається:	А	антропоморфним
		Б	зооморфним
		+В	геральдичним
		Г	рослинним

45.	Композиція із зображенням гербів, орденів і медалей, емблем та значків складає орнамент:	А	антропоморфним
		Б	зооморфним
		+В	геральдичним
		Г	рослинним
46.	Білий, чорний відтінки сірого належать до:	А	хроматичних кольорів
		Б	теплих тонів
		+В	ахроматичних кольорів
		Г	малонасичених
47.	Жовтий, червоний, зелений, фіолетовий належать до:	А	безкольорових
		Б	ахроматичних кольорів
		+В	хроматичних кольорів
		Г	теплих тонів
48.	Творча переробка форм реального світу з найбільшим художнім узагальненням, виявленням його умовних декоративних якостей – це:	А	рапорт
		Б	орнамент
		+В	стилізація
		Г	узор
49.	Голки за товщиною і довжиною для вишивання вибираємо залежно від:	А	узору
		Б	товщини ниток
		+В	матеріалу, товщини ниток і від характеру малюнка
		Г	матеріалу
50.	За способом виконання вишивки шви поділяються на:	А	ажурні
		Б	однобічні
		+В	лічильні та вільні
		Г	двобічні
51.	За технікою виконання шви поділяються на:	А	лічильні
		Б	вільні
		+В	ажурні та глухі
		Г	лічильні
52.	Який орнамент зображено на рисунку: 	А	зооморфний
		Б	геральдичний
		+В	рослинний
		Г	антропоморфний
53.	При вишиванні, в'язанні необхідно робити перерву кожні:	А	10 – 20 хв
		Б	20 – 25 хв
		+В	40 – 50 хв
		Г	25 – 30 хв

54.	<p>Який тип крою сорочки зображено на рисунку:</p> 	А	установковий
		Б	з суцільнокроєним рукавом
		+В	хлоп'янка
		Г	реглан
55.	<p>Який тип крою зображено на рисунку:</p> 	А	хлоп'янка
		Б	на кокетці
		+В	установковий
		Г	тунікоподібний

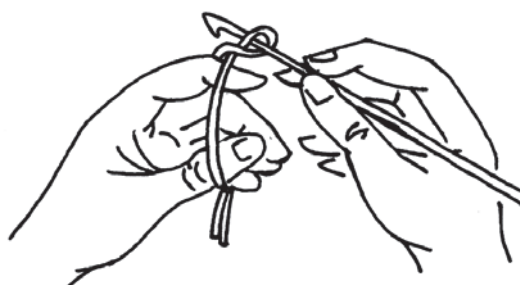
III. Завдання для самостійної роботи з в'язання гачком

3.1. Завдання на виконання елементів в'язання гачком та створення орнаментів

Завдання 1. Виконайте початкову петлю.

Для виконання початкової петлі гачок тримають у правій руці як олівець чи ручку. Вказівний палець витягнутий вперед і лежить на гачку. Руки повинні вільно рухатися, лікті – не мати опори. Кінець нитки від клубка перекидають через вказівний палець лівої руки до себе і притискають його великим пальцем. Нитка до клубка проходить між долонею і рештою пальців лівої руки. Її натяг регулюють середнім та безіменним пальцями. Нитку від клубка називають робочою. Гачок повертають борідкою вліво і рухом від себе вводять під нитку зліва. Відтягнувши нитку вгору від вказівного пальця лівої руки, гачок з ниткою повертають навколо нитки у сторону, протилежну руху годинникової стрілки. Великим пальцем лівої руки притискають до вказівного пальця нитку в тому місці, де вона перекрутилася, а гачок знову вводять під нитку зліва. Взявши борідкою нитку, протягують її через петлю, що є на гачку. Великий палець забирають, притримують кінчик нитки і затягують вузол.

Для утворення другої петлі гачок вводять під нитку зліва і, взявши її борідкою, протягують через петлю, що є на гачку. Так виконують ряд петель, які утворюють ланцюжок. Після виконання кожних двох петель ланцюжка роботу пересувають великим пальцем лівої руки до себе вниз.

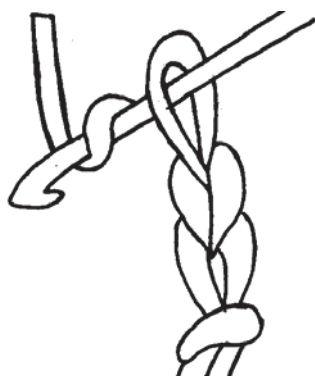

Положення рук при плетінні гачком

Завдання 2. Виконайте ланцюжок із повітряних петель. Запропонуйте варіанти орнаментів з повітряних петель та виконайте їх.

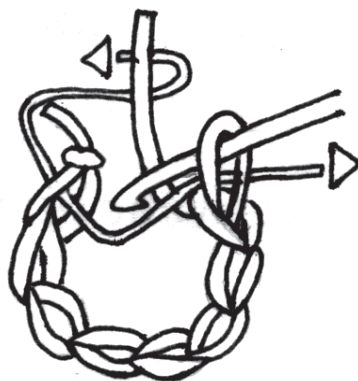
Це петля, яка набирається з нитки, що натягнена вказівним пальцем лівої руки. Декілька таких повітряних петель, в'язаних одна за другою, утворюють ланцюжок.

Плетіння повітряної петлі

Завдання 3. Виконайте глуху петлю. Запропонуйте варіанти використання глухих петель при в'язанні орнаментів.

Застосовується в багатьох виробах. Пров'язуємо її так: не роблячи накиду робочої нитки на гачок, вводимо його в петлю або стовпчик нижнього ряду, під дужки з повітряних петель чи під повітряні петлі між стовпчиками нижнього ряду, робимо накид на гачок і, не витягаючи петлі, протягаємо робочу нитку одразу через петлю, в яку введено гачок, і через ведучу петлю, що є на гачку. Ця петля часто застосовується в гіпюрному в'язанні та при будь-яких з'єднаннях деталей чи мотивів.

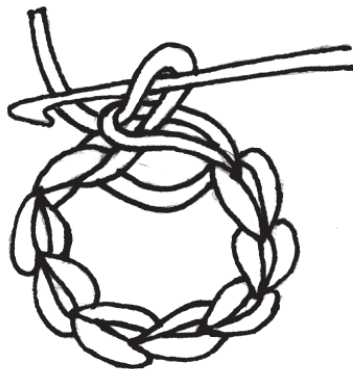

Плетіння глухої петлі

Це повітряні петлі, що пров'язуються тільки на початку ряду й заміняють перший стовпчик ряду. При в'язанні рядами по колу ці петлі називаються петлями підйому і також заміняють перший стовпчик ряду. Петлі підйому – повороту входять у розрахунок стовпчиків пров'язуваного ряду візерунка. Кожному виду стовпчиків відповідає певна кількість петель повороту, що вказується при описі способу пров'язування стовпчиків різної структури.

Завдання 4. Виконайте кільце. Створіть схему та виконайте зразки орнаментів із використанням кілець.

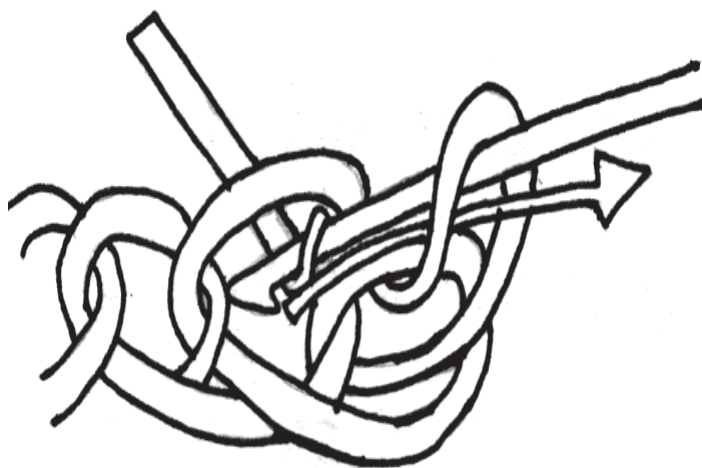
Кільце складається з повітряних петель і є основою для початку пров'язування багатьох виробів найрізноманітніших форм. Закріплення повітряних петель у кільце робиться тільки глухою петлею.

Виконання кільця

Завдання 5. Виконайте напівстовпчик. Запропонуйте орнаменти з використанням напівстовпчика, замалюйте їхні схеми та виконайте зразки.

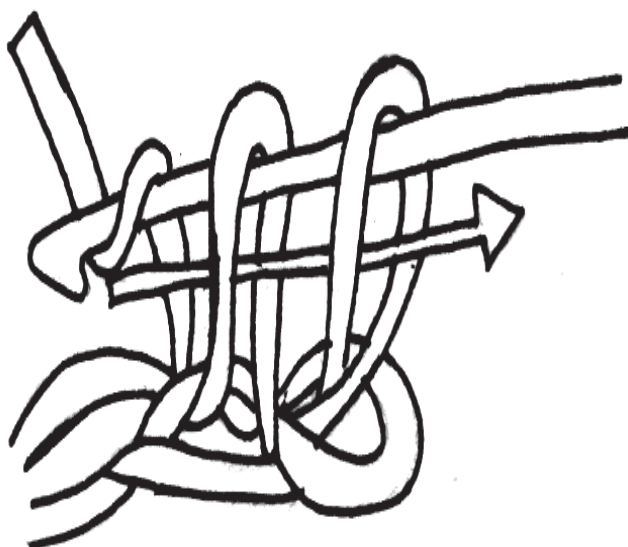
Зв'язавши ланцюжок, гачок вводять у третю петлю ланцюжка, рахуючи від петлі, що є на гачку, і, захопивши робочу нитку (зробивши накид на гачок), протягують її через петлю ланцюжка та петлю, що є на гачку. Отримують півстовпчик. Далі гачок послідовно вводять у кожну наступну петлю ланцюжка і протягують робочу нитку через петлю ланцюжка та петлю, що є на гачку.

Плетіння напівстовпчика

Завдання 6. Виконайте стовпчики без накиду. Розробіть схеми та виконайте зразки орнаментів із використанням стовпчика без накиду.

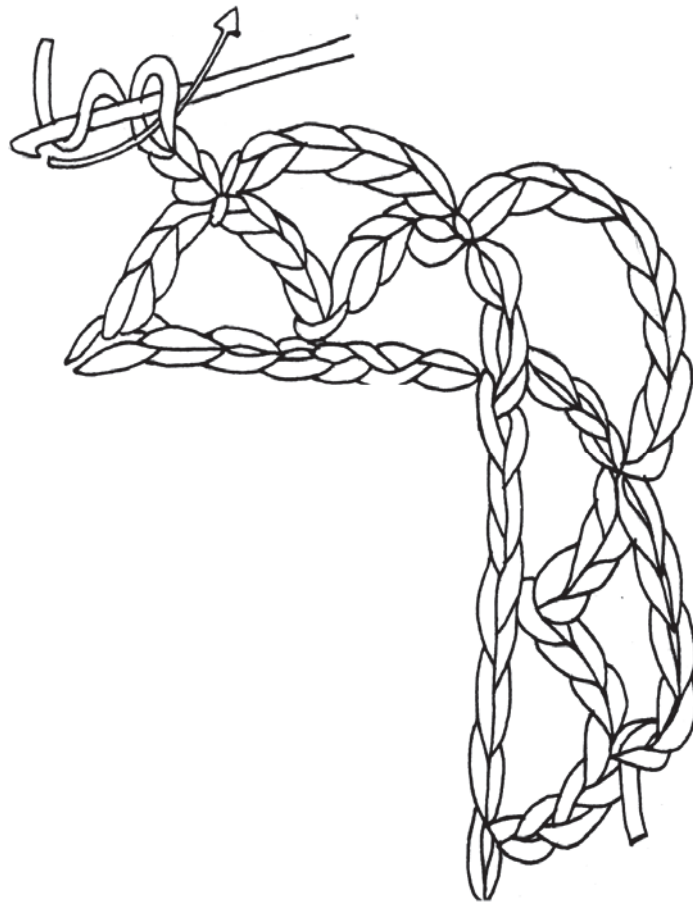
Стовпчику без накиду відповідає одна петля підйому, причому при пров'язуванні цих стовпчиків петлі підйому не входять у розрахунок стовпчиків ряду, а пров'язуються на його початку. Вив'язування повітряної петлі на початку ряду дає можливість утворити рівний край виробу. Перший стовпчик пров'язують у проміжок між стовпчиками нижнього ряду. Для цього, не роблячи накиду нитки на гачок, вводимо його в петлю ланцюжка або стовпчик нижнього ряду, витягаємо петлю, тоді на гачку будуть дві петлі: ведуча й витягнута. Ці дві петлі пров'язуємо одночасно, протягуючи через них робочу нитку.

Плетіння стовпчика без накиду

Завдання 7. Виконайте елемент “дужки”. Розробіть схеми орнаментів із елементом “дужка” та виконайте їхні зразки.

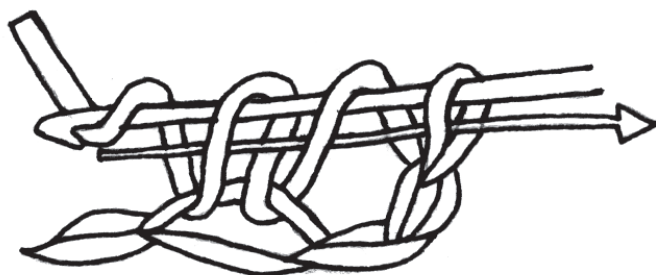
Дужки складаються з будь-якої кількості повітряних петель (від трьох і більше). Часто дужки є з'єднувальними елементами у візерунку, їх пров'язують над будь-яким елементом візерунка нижнього ряду й застосовують у виробах різної форми: круглих, овальних, квадратних. Звичайно дужки закріплюють стовпчиком без накиду або глухою петлею у відповідний елемент нижнього ряду.

Плетіння дужок

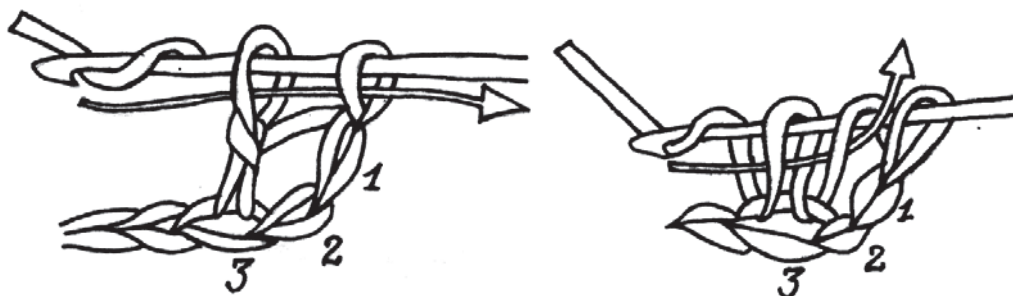
Завдання 8. Виконайте стовпчик із накидом в один та два прийоми. Створіть схеми орнаментів із використанням стовпчиків з накидом та виконайте зразки орнаментів.

Цьому стовпчику відповідають дві петлі підйому. Пров'язуємо його так: зробивши накид нитки на гачок, вводимо його в петлю ланцюжка й витягуємо петлю. Усі петлі, що є на гачку (витягнута петля, накид і ведуча), пров'язуємо одночасно, протягаючи через них нитку.

Плетіння стовпчика з накидом в один прийом

Стовпчик із накидом у два прийоми. Цьому стовпчику відповідають дві петлі підйому. Пров'язуємо його так: зробивши накид на гачок, вводимо його в петлю ланцюжка або в стовпчик нижнього ряду й витягаємо петлю. Спочатку пров'язуємо витягнуту петлю і накид (1-й прийом), а потім петлю, що утворилася в результаті цього пров'язування, й ведучу (2-й прийом).

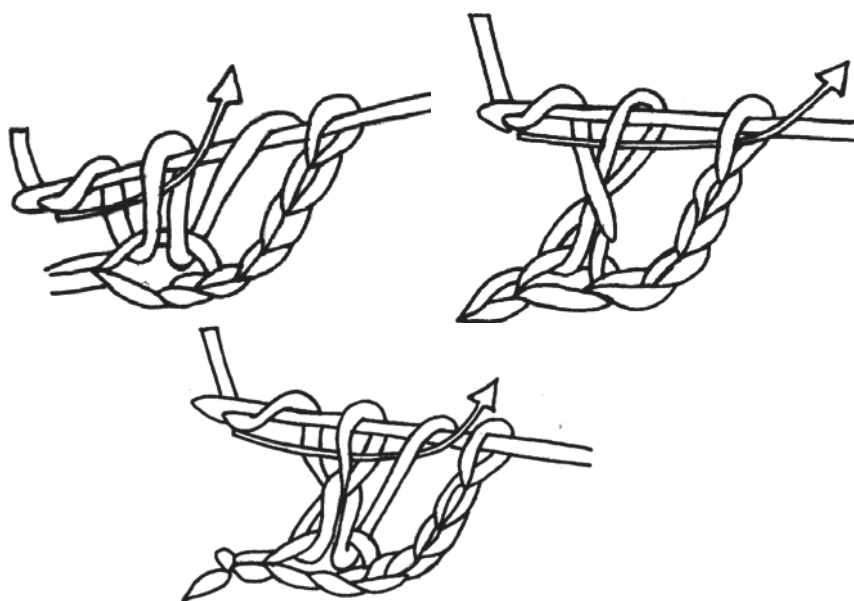

Плетіння стовпчика з накидом у два прийоми

Завдання 9. Виконайте стовпчик із накидом у три прийоми. Створіть схеми орнаментів із використанням стовпчика з накидом у три прийоми та виконайте зразки орнаментів.

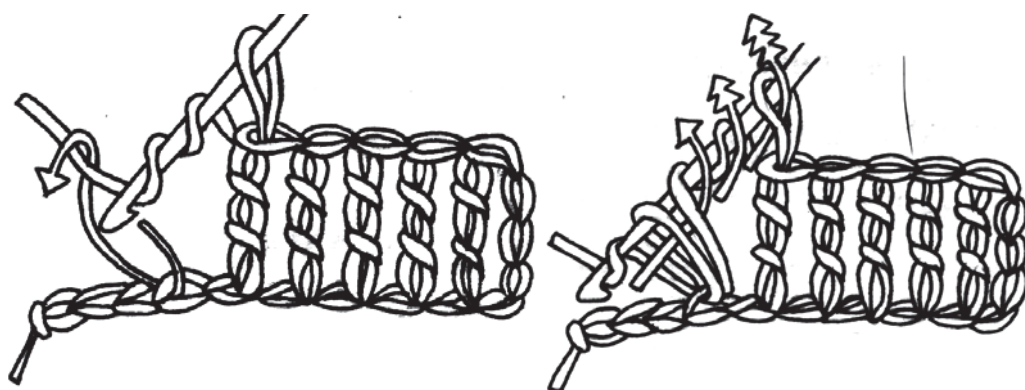
Стовпчику з накидом у три прийоми відповідають три петлі підйому. Пров'язуємо його так: робимо накид нитки на гачок, вводимо його в петлю ланцюжка або в стовпчик нижнього ряду, витягаємо петлю та пров'язуємо її, далі пров'язуємо петлю від першої пров'язки і накид, а потім петлю від попереднього пров'язування і ведучу петлю.

Стовпчик з накидом у три прийоми

Завдання 10. Виконайте стовпчик із двома накладами у три прийоми. Створіть схеми орнаментів із використанням стовпчика з двома накладами у три прийоми та виконайте зразки орнаментів.

Цьому стовпчику відповідають чотири петлі повороту. Пров'язуємо його так: робимо два наклади нитки на гачок, вводимо його в п'яту петлю ланцюжка основи і витягаємо петлю. На гачку є: витягнута петля, два наклади і ведуча петля. Пров'язуємо витягнуту петлю та один наклад, потім петлю від пров'язування і другий наклад, а далі петлю від останнього пров'язування і ведучу петлю. За таким же принципом пров'язуємо стовпчики з будь-якою кількістю накладів. Відповідно зі збільшенням кількості накладів зростає і кількість петель повороту.

Плетіння стовпчика з двома накладами у три прийоми

Завдання 11. Виконайте піко. Створіть схеми орнаментів із використанням піко та виконайте зразки орнаментів.

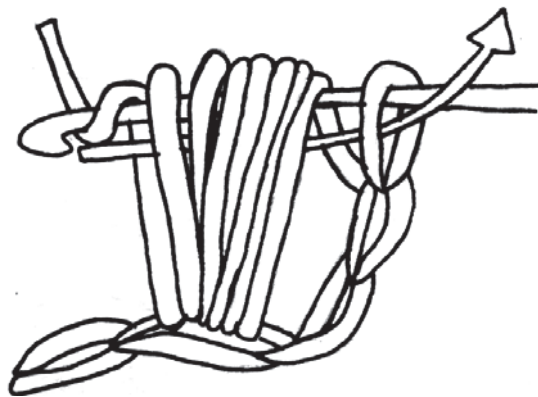
Піко – це пров’язування ланцюжка з парної чи непарної кількості повітряних петель. Використовується як оздоблення в’язання і з’єднувальний елемент, особливо в гіпюрних виробках. Піко пров’язується так: 3 – 5 – 7 повітряних петель (залежно від візерунка) закріплюємо глухою петлею або стовпчиком без накиду у стовпчик, над яким воно пров’язане, чи в першу петлю піко стовпчиком без накиду або глухою петлею. У кожному з цих варіантів закріплення художній ефект буде різним.

Плетіння піко

Завдання 12. Виконайте пишний стовпчик. Створіть схеми орнаментів із використанням пишного стовпчика та виконайте зразки орнаментів.

Кількість петель повороту залежить від висоти стовпчика. Висота цього стовпчика визначається висотою петель підйому або першої витягнутої петлі. Витягаємо першу петлю на потрібну висоту (приблизно від 0,5 до 2 см), робимо накид нитки на гачок, вводимо його в основу витягнутої петлі (ведучої) і знову витягаємо петлю на ту саму висоту, що й попередню. Витягнуті петлі притримуємо середнім пальцем правої руки, знову робимо накид нитки на гачок і, ввівши в ту саму петлю ланцюжка, з якої витягали попередні петлі, витягаємо петлю. Пишність стовпчика залежить від кількості витягнутих петель і накидів між ними. Закінчувати стовпчик треба завжди витягнутою петлею, а всі петлі й накиди, що є на гачку (без ведучої), пров'язуємо одночасно. Петлю від цього пров'язуємо разом з ведучою петлею. Можна протягти робочу нитку одразу через усі петлі, накиди та ведучу петлю, а потім пров'язати петлю, що утворилася від цього пров'язування.

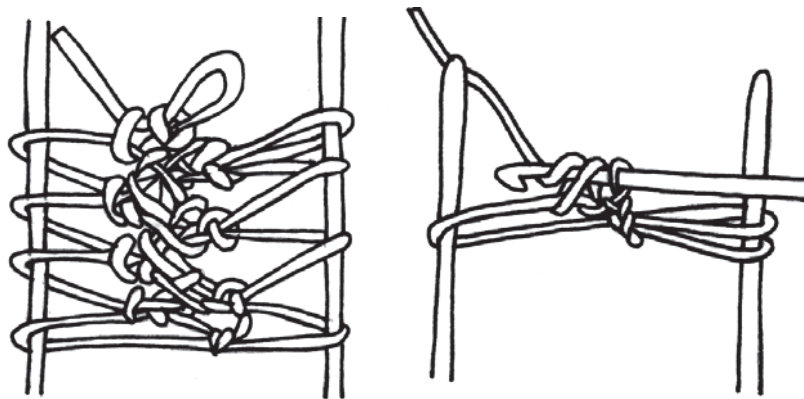
Плетіння пишного стовпчика

Завдання 13. Виконайте основні візерунки на вилці. Створіть орнаменти з використанням основного візерунка та виконайте їхні зразки.

Основний візерунок на вилці виконують так: не виймаючи гачок з петлі, повернути його вертикально головкою вниз і завести за правий зубець вилки. Одночасно повернути вилку справа наліво впівоберту. Робоча нитка має розміщуватися на вказівному пальці лівої руки за вилкою, гачок – в робочому положенні перед нею, правий зубець обкручений ниткою.

Знову ввести гачок у петлю на лівому зубці вилки, підводячи його під передню нитку петлі, зробити накид, витягнути петлю. Зробити накид і пров'язати дві петлі на гачку.

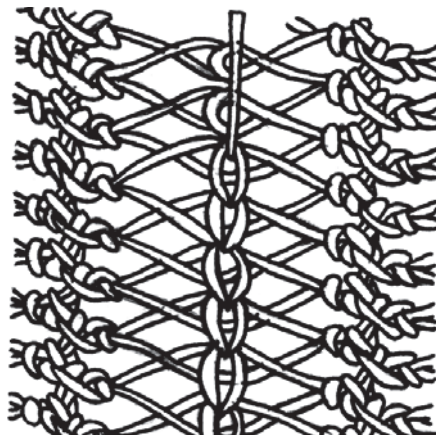
Продовжувати так само один півоберт за другим, доки вилка не заповниться петлями до низу.

Плетіння основного візерунка

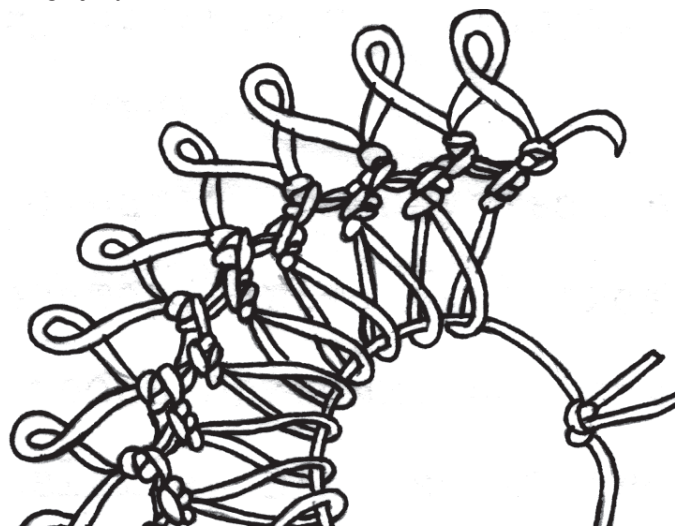
Завдання 14. Розробіть орнаменти із в'язаних на вилці смуг. Виконайте зразки стрічкових та розеткових орнаментів.

З'єднання смуг потребує великої уваги й акуратності. Розкласти роботу на плоскій і рівній поверхні. Поставити смуги одну поряд з іншою. Взяти гачок і нитки, якими в'язалися смуги. Існує декілька способів з'єднання смуг.

Спосіб з'єднання смуг у стрічковий орнамент

Зробити гачком одну повітряну петлю, ввести гачок у першу петлю зліва, потім у першу петлю справа, один накид, протягнути нитку через усі три петлі.

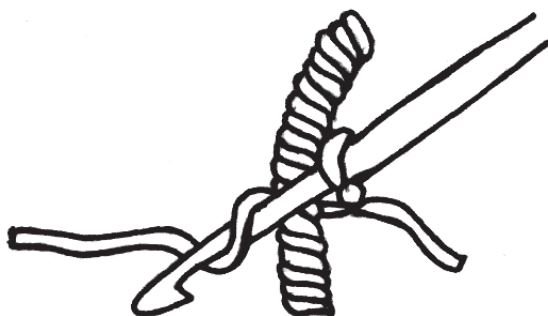

Спосіб утворення розетки з в'язаної на вилці смуги

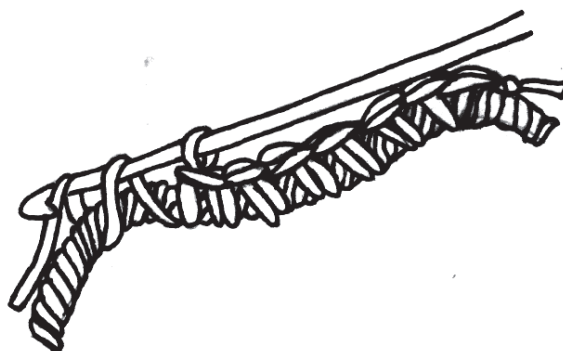
Завдання 15. Виконайте першу петлю та стовпчик без накиду на бурдоні. Скервуючи бурдон у певному напрямку, виконайте розроблені вами орнаменти.

Розмістити бурдон на робочу нитку під гачком, безпосередньо перед першою петлею на гачку, зробити накид, пров'язати петлю на гачку. Тепер бурдон обкручений петлею, а перша петля на бурдоні пров'язана.

Плетіння першої петлі на бурдоні

Вив'язування стовпчиків на бурдоні майже повністю збігається з уже відомим нам методом вив'язування стовпчиків. Різниця полягає в тому, що у цьому випадку гачок вводиться не в петлю ланцюжка основи чи попереднього ряду, а під бурдон, тобто відбувається обв'язування бурдона (шнура).

Плетіння стовпчика без накиду на бурдоні

Завдання 16. Виконайте основні мотиви ажурного (ірландського) мережива. Створіть із них композицію для декоративного панно.

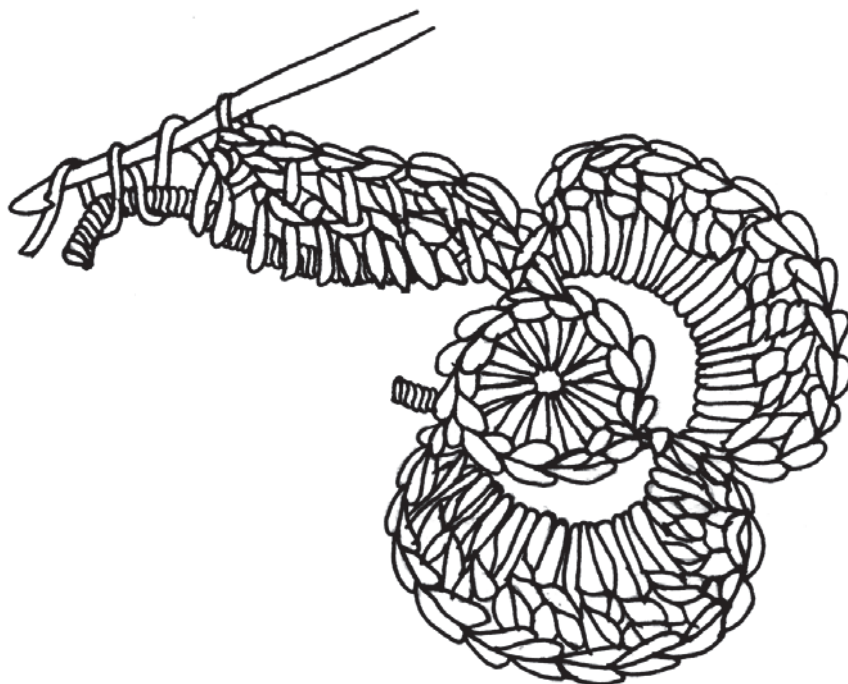
“Лист конюшини” починають вив’язувати з центра, тобто в’язати серцевину мережива.

Серцевина. Скрутити з бурдону кільце – петельку. Пров’язати першу петлю на бурдоні, потім 12 стовпчиків без накиду, бурдон розташується всередині ланцюжка стовпчиків. Потягнути бурдон за два кінці так, щоб петлі на ньому ущільнилися. Замкнути серцевину в кільце з’єднувальним стовпчиком, вводячи гачок у першу петлю.

Пелюстки. Продовжуючи в’язання, треба прокладати бурдон у середині петель. Зв’язати 1 стовпчик без накиду і 12 стовпчиків із одним накидом.

Стебло. Зв’язати декілька стовпчиків без накиду, постійно прокладаючи шнурок всередині петель. Закінчують “листок конюшини” одним з’єднувальним стовпчиком, вводячи гачок у першу петлю пелюстки.

Аналогічно можна зв’язати листки, насіння, бутони квітів та інші декоративні елементи. Їх можна з’єднати між собою за допомогою ручних швів або ажурних сіток, виконаних гачком.

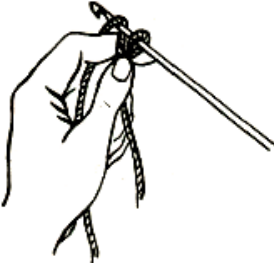

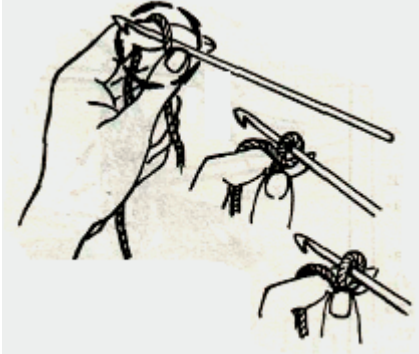
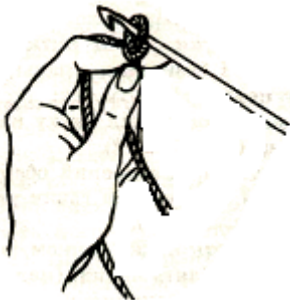

Плетіння мотиву “Листок конюшини”

3.2. Розробка інструкційних карт для в'язання гачком

Зразок інструкційної карти

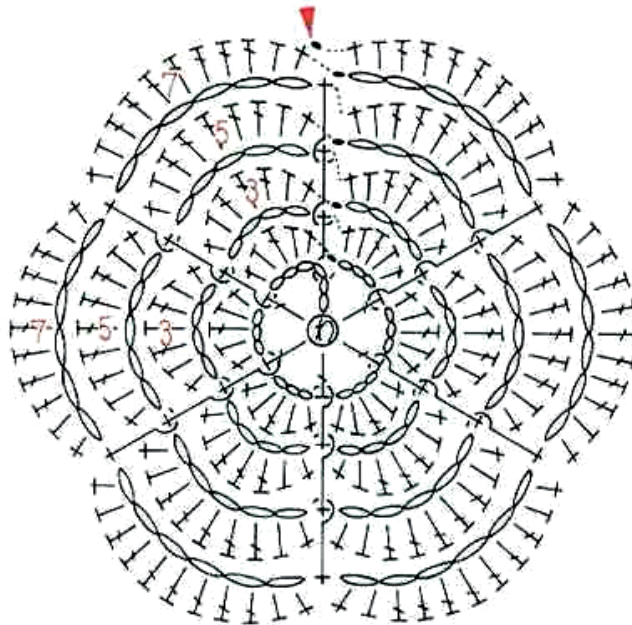
Інструкційна карта “В’язання гачком першої петлі”

 <p>1. Нитку перекинути через вказівний палець і притиснути великим.</p>	 <p>4. Захопити гачком нитку з вказівного пальця.</p>
 <p>2. Гачок підвести під нитку на вказівному пальці.</p>	 <p>5. Протягнути захоплену нитку через петлю на гачку.</p>
 <p>3. Зробити гачком повний оберт. Утворену на гачку петлю тримати великим пальцем, щоб не затягнулася.</p>	 <p>6. Стягнути, щоб утворився вузлик.</p>

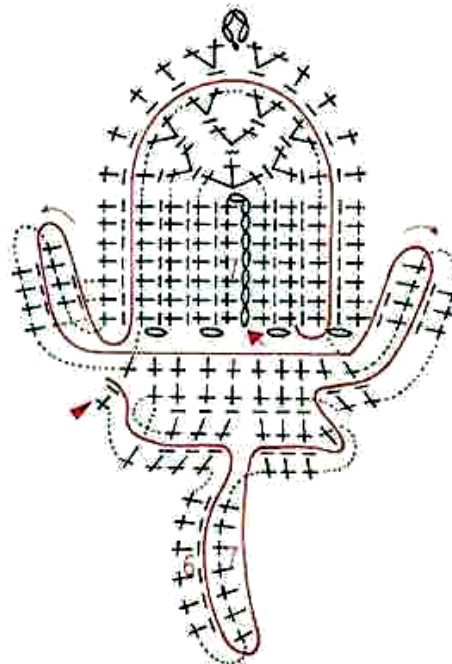
1. Розробити інструкційну карту “Елементи в’язання гачком”.
2. Розробити інструкційну карту “Елементи в’язання довгим гачком”.
3. Розробити інструкційну карту “Елементи в’язання на вилці”.
4. Розробити інструкційну карту “Елементи філейного в’язання”.
5. Розробити інструкційну карту “Елементи ірландського мережива”.
6. Розробити інструкційну карту “В’язання та з’єднання стрічкових мотивів”.
7. Розробити інструкційну карту “В’язання та з’єднання розеткових мотивів”.
8. Розробити інструкційну карту “В’язання та з’єднання об’ємних мотивів”.
9. Розробити інструкційну карту “В’язання крайового мережива”.
10. Розробити інструкційну карту “В’язання кутового мережива”.
11. Розробити інструкційну карту “В’язання поперечного мережива”.
12. Розробити інструкційну карту “В’язання поздовжнього мережива”.
13. Розробити інструкційну карту “В’язання поперечного мережива із зубчастим краєм”.
14. Розробити інструкційну карту “В’язання круглої серветки”.
15. Розробити інструкційну карту “В’язання квадратної серветки”.
16. Розробити інструкційну карту “В’язання комірця”.
17. Розробити інструкційну карту “В’язання серветки з мотивів”.
18. Розробити інструкційну карту “В’язання пояса”.
19. Розробити інструкційну карту “В’язання рукавичок”.

3.3. Виконання зразків орнаментів за запропонованими схемами

Завдання 1. За запропонованою схемою виконати зразок орнаменту “Квітка”

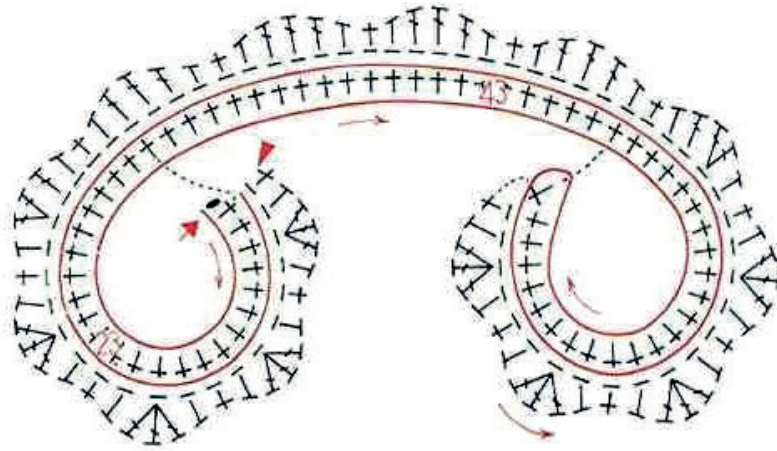

Завдання 2. За запропонованою схемою виконати зразок орнаменту “Бутон”

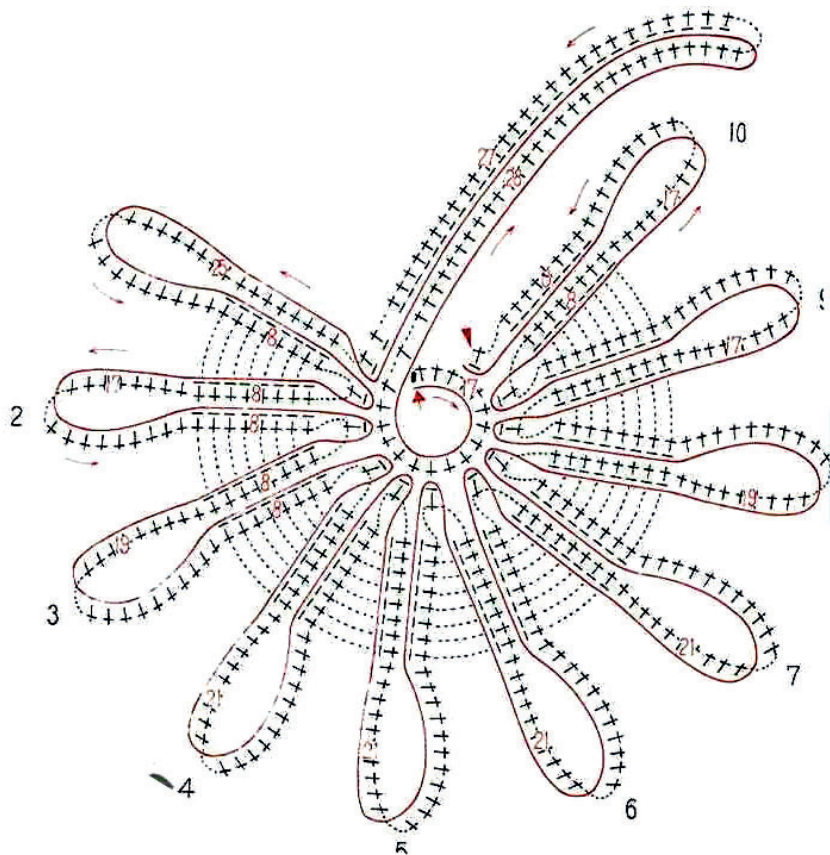

Завдання 3. За запропонованою схемою виконати зразок орнаменту “Гілка”

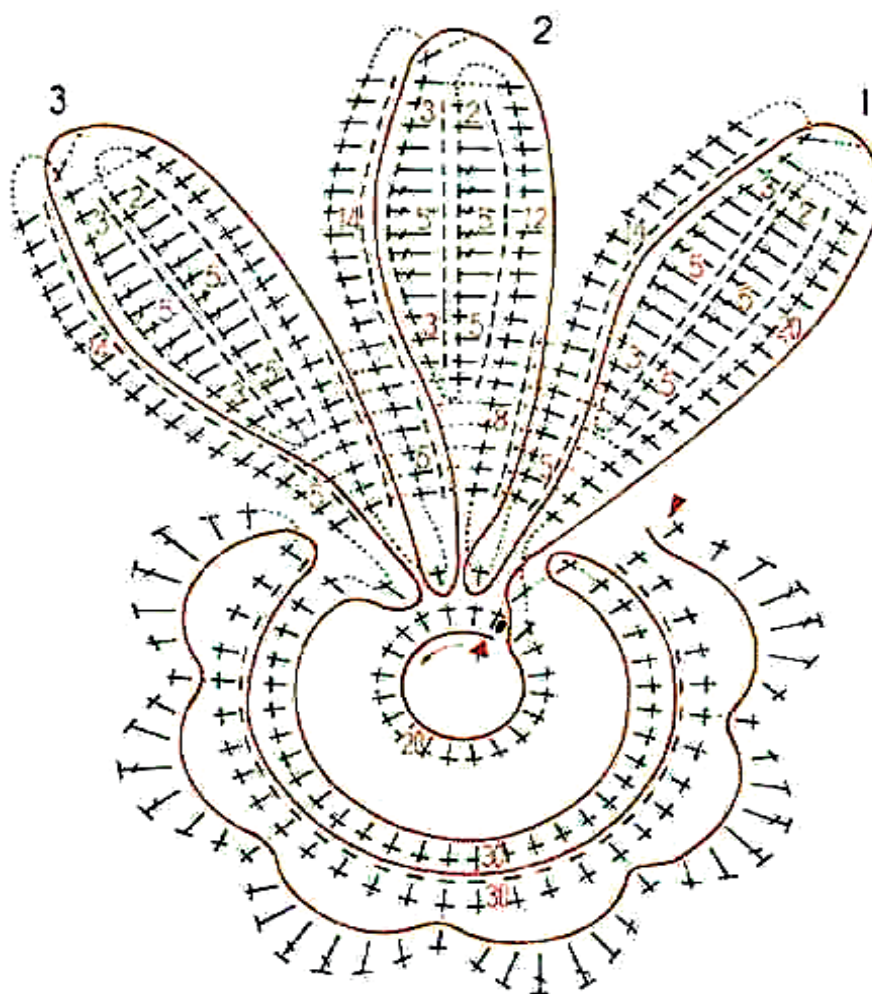

Завдання 4. За запропонованою схемою виконати зразок орнаменту “Ромашка”

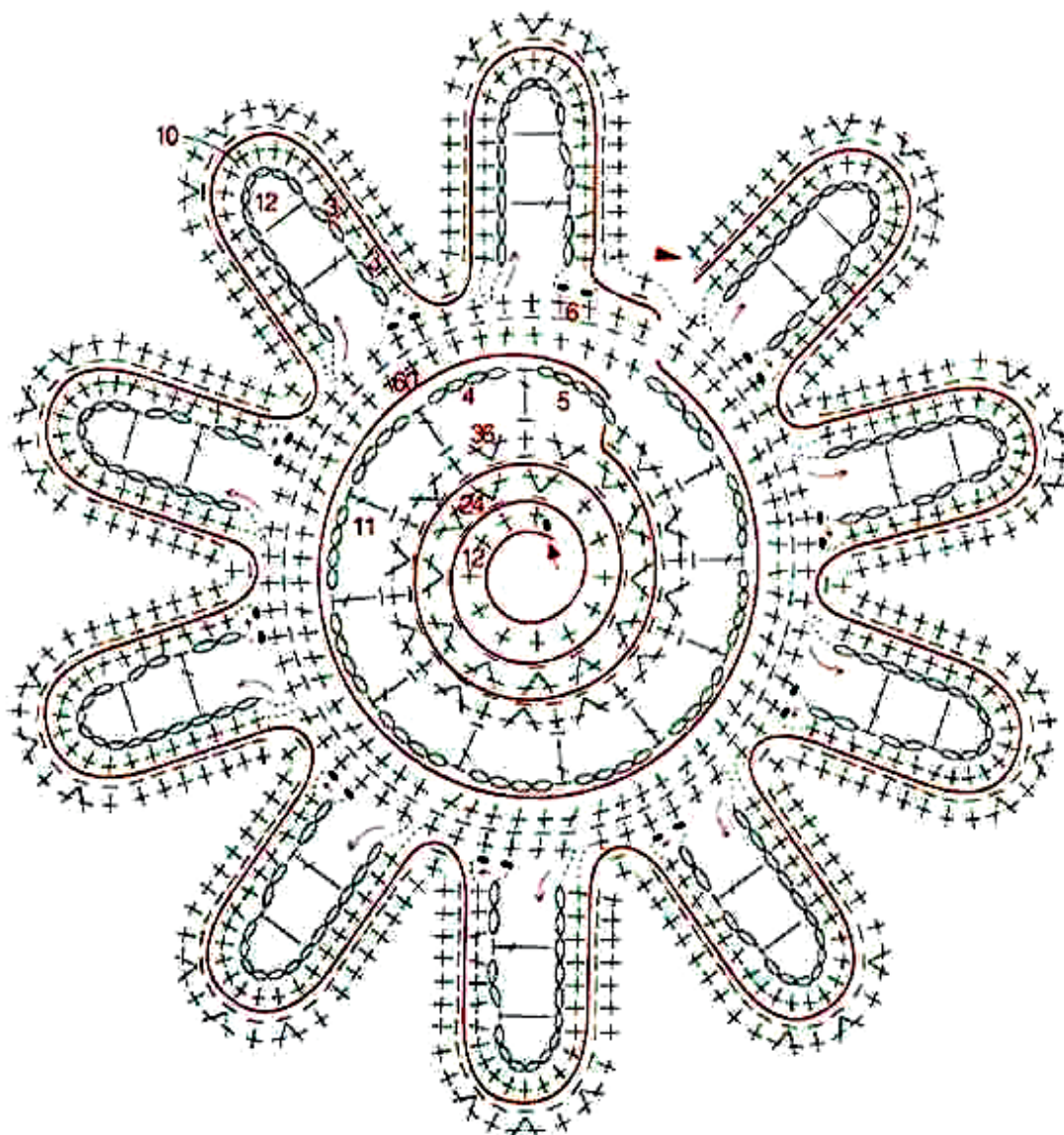

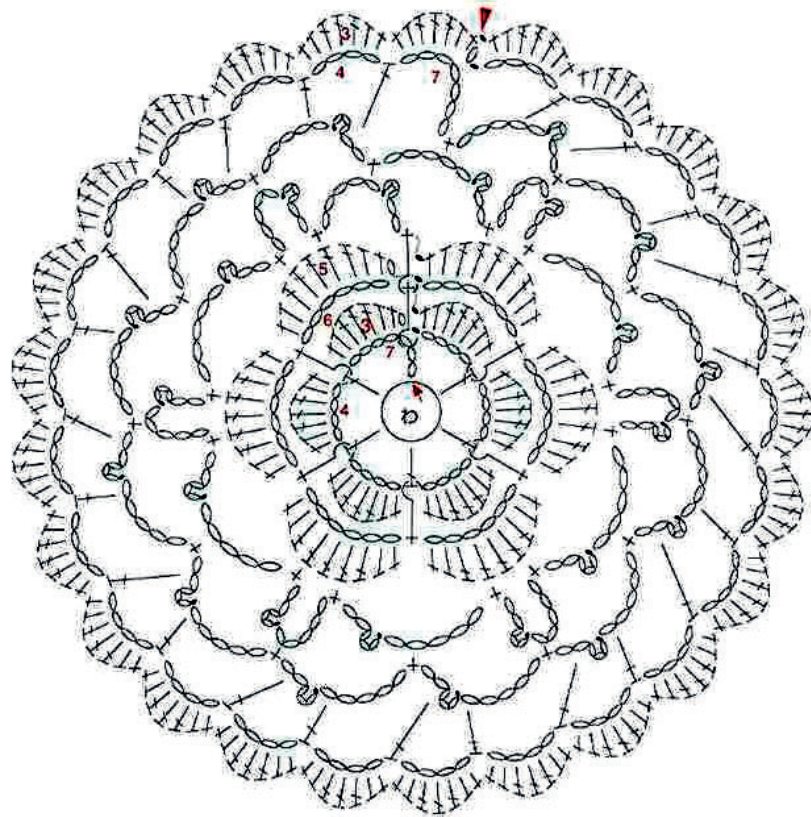
Завдання 5. За запропонованою схемою виконати зразок орнаменту “Метаморфози”

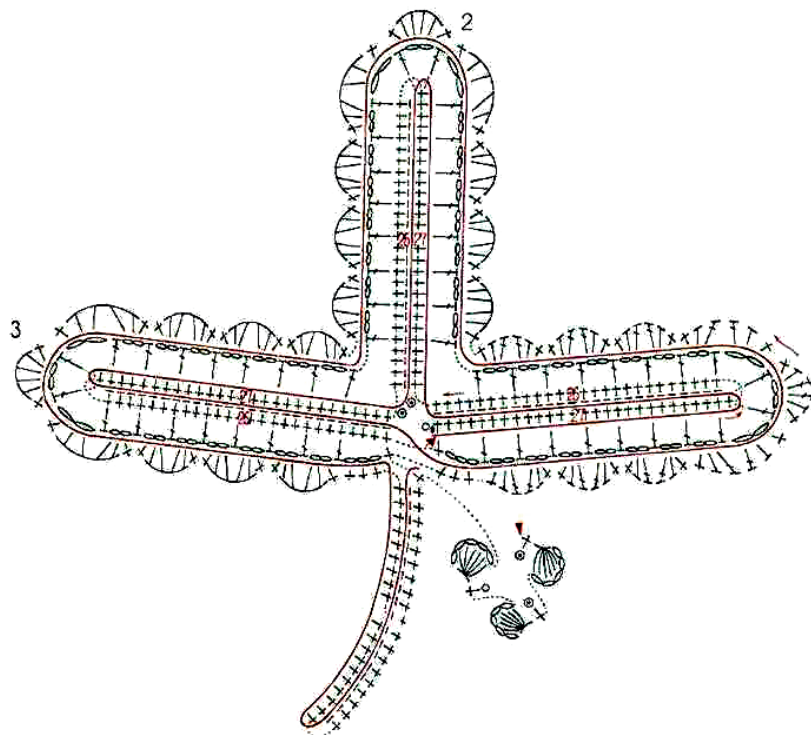
Завдання 6. За запропонованою схемою виконати зразок орнаменту “Зірка”

Завдання 7. За запропонованою схемою виконати зразок орнаменту “Троянда”

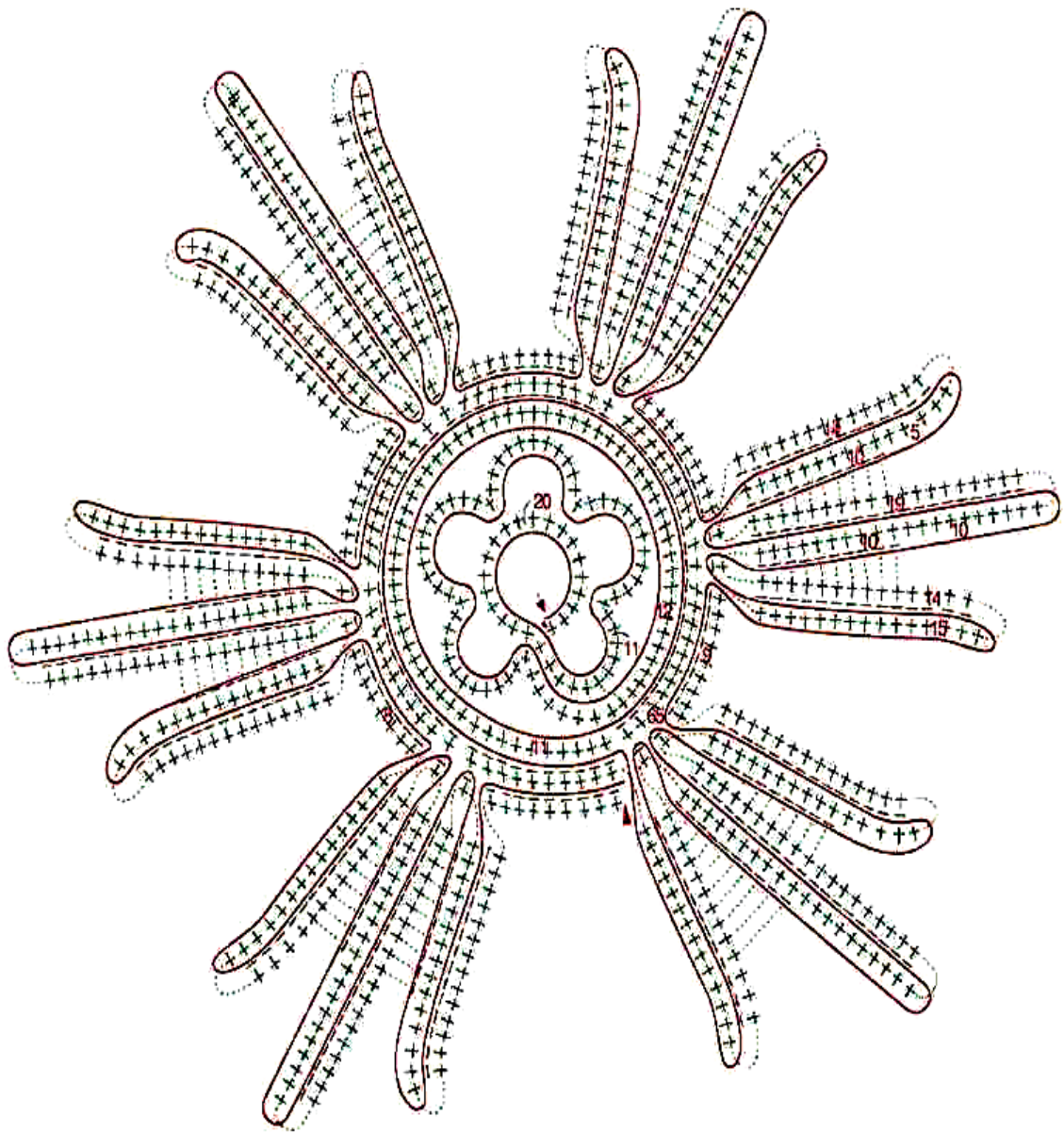

Завдання 8. За запропонованою схемою виконати зразок орнаменту “Трилисник”

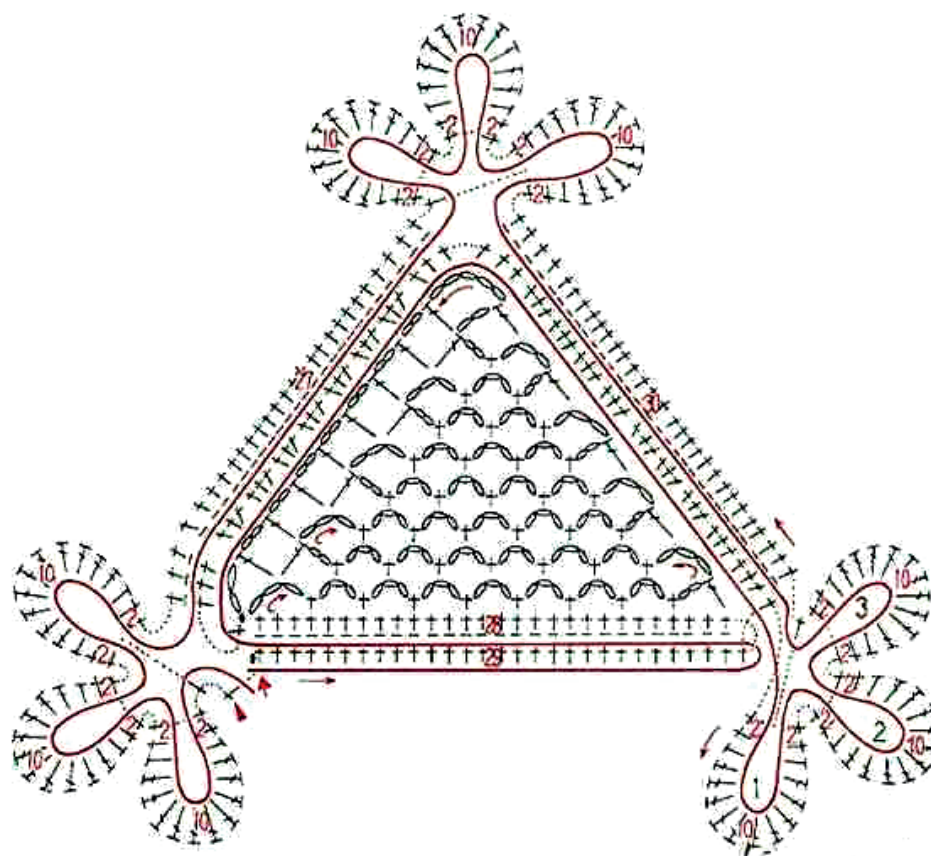

Завдання 9. За запропонованою схемою виконати зразок орнаменту “Фантазійний мотив”

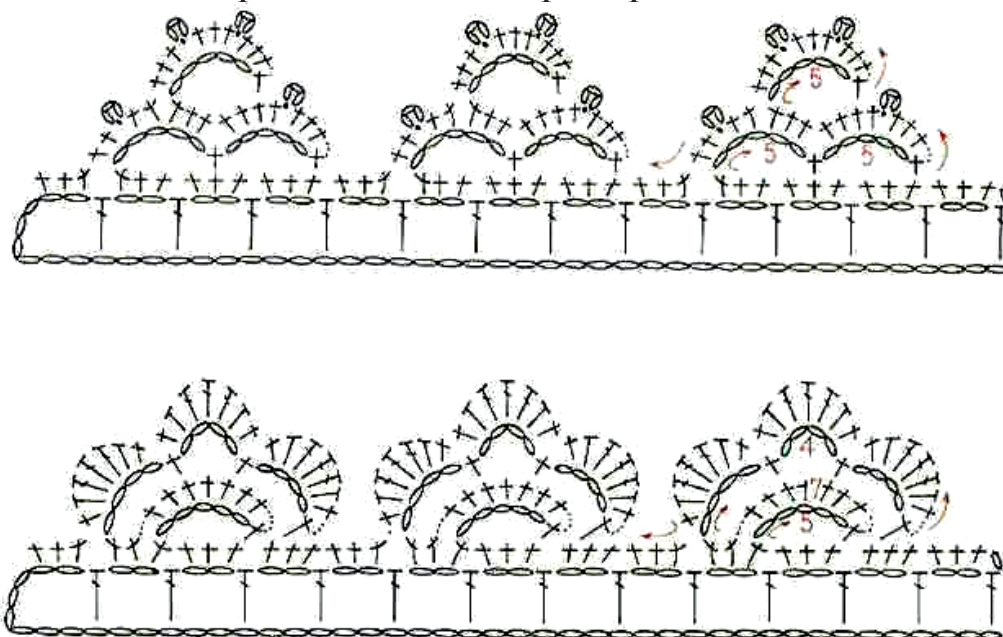

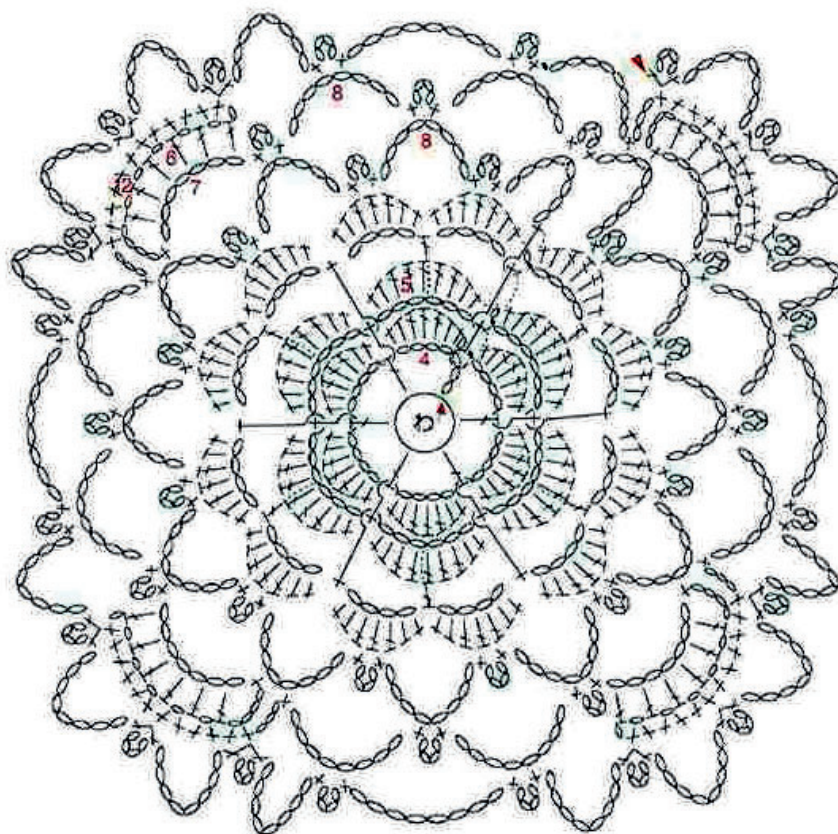
Завдання 10. За запропованою схемою виконати зразок орнаменту “Трикутник”

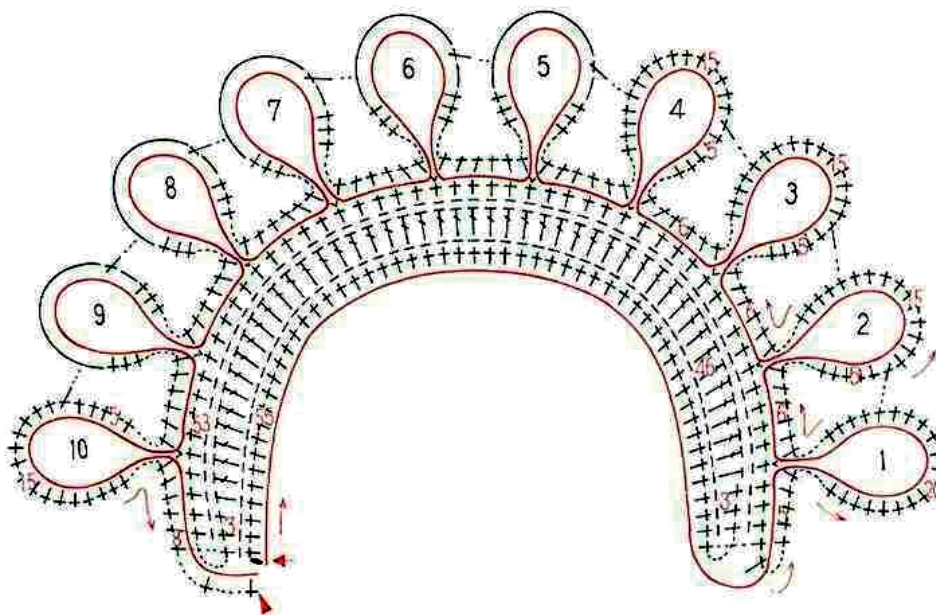
Завдання 11. За запропованою схемою виконати зразки орнаментів “Гіпюрні краї”

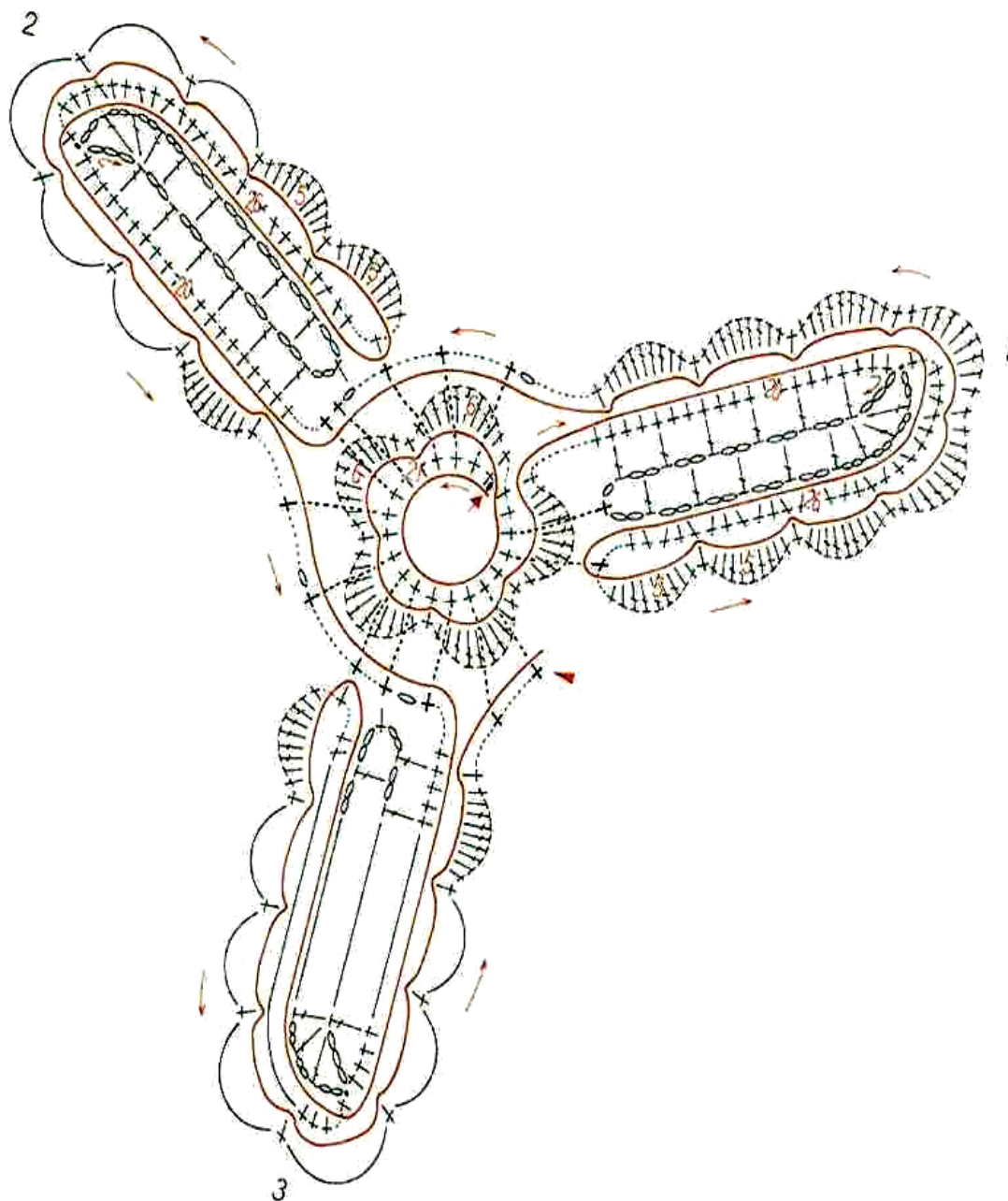
Завдання 12. За запропованою схемою виконати зразок орнаменту “Сніжинка”

Завдання 13. За запропованою схемою виконати зразок орнаменту “Корона”

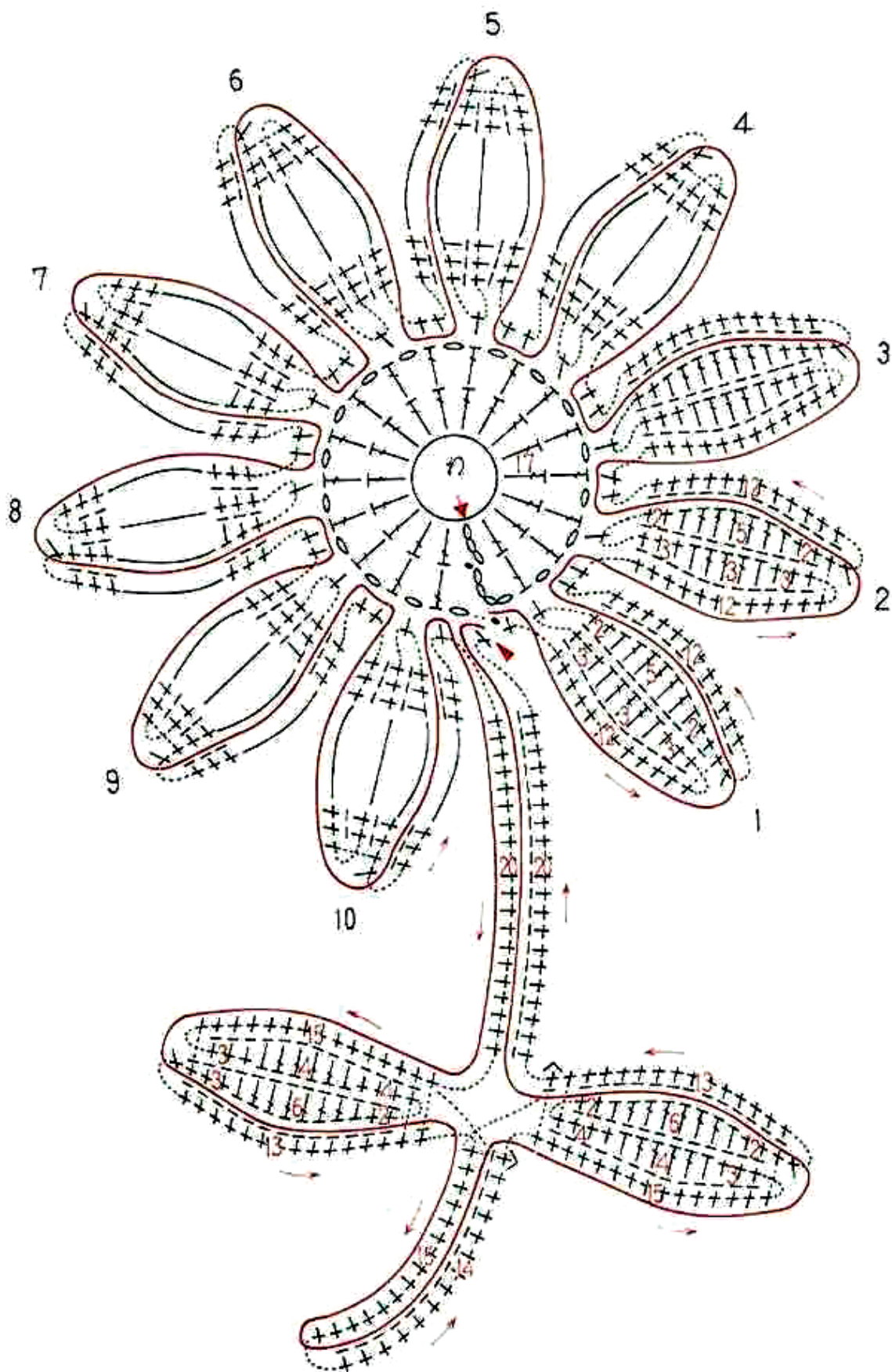

Завдання 14. За запропонованою схемою виконати зразок орнаменту “Квітка з листям”

Завдання 15. За запропонованою схемою виконати зразок орнаменту “Соняшник”

3.4. В'язання гачком за словесним описом

Картка-завдання 1. Вив'яжіть деталь прямокутної форми

1. Визначте розмір майбутньої деталі (в см).
2. Зв'яжіть ланцюжок довжиною, що дорівнює ширині зразка.
3. Пров'яжіть ряд півстовпчиків для потовщення краю.
4. На початку нового ряду зв'яжіть одну петлю підйому.
5. Уведіть гачок у другу петлю ланцюжка (під обидві нитки петлі).
6. Зробіть накид і протягніть нитку через петлю ланцюжка.
7. Зробіть ще один накид і протягніть нитку через обидві петлі на гачку.
8. В'яжіть стовпчик без накиду на наступній петлі ланцюжка.
9. Так в'яжіть до кінця ряду.
10. Поверніть в'язання і зв'яжіть петлю підйому. Далі в'яжіть ряд стовпчиками без накиду.
11. Так в'яжіть, доки не отримаєте полотно потрібного розміру.

Картка-завдання 2. Вив'яжіть деталь у формі круга

1. Вив'яжіть ланцюжок із 4 повітряних петель.
2. Зімкніть ланцюжок у кільце півстовпчиком.
3. Зв'яжіть одну петлю підйому.
4. Вив'яжіть 8 стовпчиків без накиду з центра кільця.
5. Першу й останню петлі з'єднайте півстовпчиком.
6. Виконайте петлю підйому. Зв'яжіть 2 стовпчики без накиду, одну повітряну петлю, знову 2 стовпчики без накиду і т.д. до кінця ряду. З'єднайте першу й останню петлю ряду півстовпчиком.
7. Так в'яжіть ряди по колу до отримання деталі потрібного розміру.

Картка-завдання 3. Вив'яжіть мотив “квітка”

1. Зв'яжіть ланцюжок із 7 повітряних петель.
2. З'єднайте ланцюжок півстовпчиком.
3. Обв'яжіть кільце стовпчиками без накиду. Стежте, щоб стовпчики були розміщені щільно один біля одного.

4. У кінці обв'язування останню петлю з'єднайте з першою півстовпчиком.
5. Зв'яжіть ланцюжок із 8 петель.
6. З'єднайте його півстовпчиком із третім стовпчиком на кільці.
7. Аналогічно виконайте 5 пелюсток.
8. Кожну пелюстку обв'яжіть 12 стовпчиками без накиду.

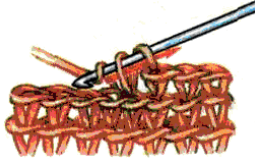

Картка-завдання 4. Зробіть декоративний виріб із в'язаних МОТИВІВ

1. Визначте, який виріб будете виготовляти.
2. Доберіть усі необхідні матеріали так, щоб вони поєднувалися між собою (за кольором, видом ниток, оздобленням тощо).
3. Складіть ескіз або макет майбутнього виробу.
4. Зв'яжіть усі елементи (мотиви) спроектованого виробу.
5. З'єднайте усі елементи між собою, послуговуючись створеним ескізом.
6. Придумайте назву виробу.
7. Оцініть виготовлений виріб за такими ознаками: відповідність виробу до його призначення, оригінальність виробу, якість виконання окремих елементів, якість поєднання деталей у виріб, доцільність поєднання кольорів у виробі, кількість витрачених матеріалів та їхня вартість, затрати часу на виготовлення виробу.

3.5. Контрольний тест

Завдання 1. Із запропонованих варіантів відповідей оберіть правильну, результати впишіть у таблицю:

№ питання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
№ відповіді															

1.	Вибір гачка для в'язання залежить від:	А	товщини ниток і виду візерунка
		Б	товщини ниток
		В	орнаменту
		Г	призначення виробу
2.	Товщина гачка рівна:	А	1,5 до 8 мм у діаметрі
		Б	1,5 до 8 мм довжини
		В	2 – 7 мм
		Г	1 – 10 мм
3.	При в'язанні гачок тримають:	А	у правій руці як олівець
		Б	у лівій руці
		В	за борідку
		Г	за головку
4.	В'язання будь-якого виробу гачком починають з:	А	ланцюжка
		Б	накиду
		В	прутика
		Г	піко
5.	На рисунку зображено в'язання: 	А	півстовпчика
		Б	стовпчика
		В	піко
		Г	накиду
6.	На рисунку зображено в'язання: 	А	півстовпчика
		Б	стовпчика
		В	піко
		Г	накиду
7.	На рисунку зображено в'язання: 	А	стовпчика із накидом
		Б	піко
		В	накиду
		Г	півстовпчика

8.	Умовне позначення стовпчика без накиду:	А	+
		Б	о
		В	
		Г	†
9.	Умовне позначення повітряної петлі:	А	+
		Б	о
		В	
		Г	†
10.	Умовне позначення стовпчика з двома накидами:	А	+
		Б	о
		В	
		Г	†
11.	На початку чи у кінці ряду із однієї петлі основи вив'язують необхідну кількість стовпчиків, збільшуючи так їхню загальну кількість.	А	додавання петель
		Б	віднімання петель
		В	в'язання
		Г	в'язання накиду
12.	Гачок вводять у петлю основи і витягують нитку. Далі вводять гачок у наступну петлю основи і знову витягують нитку. Так на гачку утворилося три петлі, їх пров'язують усі разом й отримують стовпчик.	А	в'язання накиду
		Б	в'язання
		В	додавання петель
		Г	убавлення петель
13.	Ручне в'язання гачком здійснюється такими техніками, як:	А	резинка, кіска
		Б	стовпчики, накиди
		В	мережка, прутик
		Г	ланцюжок, стовпчики, зубці
14.	Гачок № 2 має діаметр:	А	2 см
		Б	2 дм
		В	2 мм
		Г	2 м
15.	У скільки разів товщина нитки повинна бути більшою від заглиблення біля борідки гачка:	А	1,2
		Б	2,5
		В	2
		Г	3

3.6. Опрацювання методичної, мистецтвознавчої та технологічної літератури

Завдання 1. Написати та захистити реферат на одну із тем:

1. Технологія в'язання коротким гачком.
2. Технологія в'язання довгим гачком.
3. Технологія в'язання на вилці.
4. Технологія в'язання гіпюру (ірландського мережива).
5. Технологія в'язання тасьми та виробів із неї.
6. Технологія в'язання гачком плечових виробів.
7. Технологія в'язання гачком поясних виробів.
8. Технологія в'язання гачком головних уборів.
9. Технологія в'язання гачком панчіх, гольфів, шкарпеток.
10. Технологія в'язання гачком сувенірів.
11. Розробка проекту “Комплект для новонародженого”.
12. Розробка проекту “Плаття для дівчинки”.
13. Розробка проекту “Футляр для окулярів”.
14. Розробка проекту “Акcesуари для свята”.
15. Розробка проекту “Чоловічий галстук”.
16. Розробка проекту “Літній капелюшок”.
17. Розробка проекту “Вечірня сумочка”.
18. Розробка проекту “Ажурна писанка”.
19. Розробка проекту “Грілка для чайника”.
20. Розробка проекту “Хатинка для кішки”.

IV. Завдання для самостійної роботи студентів із в'язання спицями

4.1. Виконання зразків орнаментів за запропонованими схемами

Завдання 1. Повторити умовні позначення для в'язання спицями.

Інструкційна карта. Умовні позначення для в'язання спицями

№ з/п	Назва петель	Умовні позначення
1.	Лицьова петля	X•+■
2.	Виворітна петля	-○□▣
3.	Знята петля (нитка перед петлею)	T∨▣
4.	Знята петля (нитка за петлею)	⊥∨▣
5.	Накид (прямий)	п○/
6.	Накид (зворотний)	U○\
7.	Дві петлі, пров'язані разом лицьовою за задні стінки	△▲<
8.	Дві петлі, пров'язані разом лицьовою за передні стінки	▷▶<
9.	Одна петля і накид, пров'язані разом лицьовою	└•
10.	Одна петля і накид, пров'язані разом виворітною	└⊗
11.	Три петлі, пров'язані разом лицьовою	△▲≧
12.	Три петлі, пров'язані разом лицьовою (зі зніманням петлі)	△п
13.	Три петлі, пров'язані разом виворітною	▲△≧
14.	Вив'язування з однієї петлі двох	∨
15.	Вив'язування з однієї петлі трьох	▽▼∨³□
16.	Схрещення петель праворуч	/└└└
17.	Схрещення петель ліворуч	\└└└
18.	Повітряна петля	○
19.	Закрита петля	■

Завдання 2. За запропонованими схемами виконати зразки орнаментів

<p>Як ряд 1 5</p> <pre> 4 X O X O X O X O X O X O X O X O X O X O 3 → 2 O X O X O X O X O X O X O X O X O X O X 1 ← </pre>	<p>Як ряд 1 5</p> <pre> 4 O O O O O O O O O O X O X O X O X O X O 3 → 2 O O O O O O O O O O O X O X O X O X O X 1 ← </pre>
<p>Як ряд 1 5</p> <pre> 4 X X O O X X O O X X O O X X O O X X O O X X O O 3 → 2 O O X X O O X X O O X X O O X X O O X X O O X X 1 ← </pre>	<p>Як ряд 1 5</p> <pre> 4 O O O O O O O O O O O O X X O O X X O O X X O O 3 2 O O O O O O O O O O O O O O X X O O X X O O X X 1 </pre>
<p>Як ряд 1 9</p> <pre> 8 X X X O X X X O X X X O O O O X O O O X O O O X 7 6 X X X O X X X O X X X O O O O X O O O X O O O X 5 4 O X X X O X X X O X X X X O O O X O O O X O O O 3 → 2 O X X X O X X X O X X X X O O O X O O O X O O O 1 ← </pre>	<p>Як ряд 1 9</p> <pre> 8 X X X O X X X O X X X O O O O X O O O X O O O X 7 6 X X X O X X X O X X X O O O O X O O O X O O O X 5 4 O X X X O X X X O X X X X O O O X O O O X O O O 3 → 2 O X X X O X X X O X X X X O O O X O O O X O O O 1 ← </pre>

4.2. В'язання спицями за словесним описом

Завдання 1. За описом узору виконати його зразок.

Текстовий запис узору 1:

1-й ряд – 2 лицьові, 2 виворітні петлі і так до кінця ряду.

2-й ряд в'яжемо виворітними петлями.

3-й ряд – 2 виворітні, 2 лицьові петлі і так до кінця ряду.

4-й ряд в'яжемо виворітними петлями.

Із *5-го ряду* узор повторюємо, починаючи з 1-го ряду.

Текстовий запис узору 2:

1-й ряд – 2 лицьові, 2 виворітні петлі і так до кінця ряду.

2-й ряд – 2 виворітні, 2 лицьові петлі і так до кінця ряду.

3-й ряд – 2 виворітні, 2 лицьові петлі і так до кінця ряду.

4-й ряд – 2 лицьові, 2 виворітні петлі і так до кінця ряду.

Із *5-го ряду* узор повторюємо, починаючи з 1-го ряду.

Текстовий запис узору 3:

1-й ряд – 1 лицьова, 1 виворітна петля і так до кінця ряду.

2-й ряд в'яжемо виворітними петлями.

3-й ряд – 1 виворітна, 1 лицьова і так до кінця ряду.

4-й ряд в'яжемо виворітними петлями.

З *5-го ряду* узор повторюємо, починаючи з 1-го ряду.

Текстовий запис узору 4:

1-й ряд – 1 лицьова, 1 виворітна петля і так до кінця ряду.

2-й ряд – 1 виворітна, 1 лицьова і так до кінця ряду.

3-й ряд – 1 виворітна, 1 лицьова петля і так до кінця ряду.

4-й ряд – 1 лицьова, 1 виворітна петля і так до кінця ряду.

Із *5-го ряду* узор повторюємо, починаючи з 1-го ряду.

Текстовий запис узору “рисова в'язка”:

1-й ряд – 1 лицьова, 1 виворітна петля і так до кінця ряду.

2-й ряд – 1 виворітна, 1 лицьова петля і так до кінця цього ряду.

Із *3-го ряду* узор повторюємо, починаючи з 1-го ряду.

Текстовий запис узору 5:

1-й ряд – 4 лицьові, 2 виворітні петлі і так до кінця ряду.

2-й ряд – 2 лицьові, 4 виворітні петлі і так до кінця ряду.

3-й ряд – 2 виворітні, 4 лицьові петлі і так до кінця ряду.

4-й ряд – 4 виворітні, 2 лицьові петлі і так до кінця ряду.
Із 5-го ряду узор повторюємо, починаючи з 1-го ряду.

Текстовий запис узору 6:

1-й ряд – 3 виворітні, 1 лицьова петля і так до кінця ряду.
2-й ряд – 1 виворітна, 3 лицьові петлі і так до кінця ряду.
3-й ряд – 3 виворітні, 1 лицьова петля і так до кінця ряду.
4-й ряд – 1 виворітна, 3 лицьові петлі і так до кінця ряду.
5-й ряд – 1 лицьова, 3 виворітні петлі і так до кінця ряду.
6-й ряд – 3 лицьові, 1 виворітна петля і так до кінця ряду.
7-й ряд – 1 лицьова, 3 виворітні петлі і так до кінця ряду.
8-й ряд – 3 лицьові, 1 виворітна петля і так до кінця ряду.
Із 9-го ряду узор повторюємо, починаючи з 1-го ряду.

Текстовий запис узору “напіванглійська резинка”:

1-й ряд – 1 лицьова, 1 виворітна і так до кінця ряду.
2-й ряд – 1 лицьова, 1 виворітна знімається разом з робочою ниткою, тобто з накидом, і так до кінця ряду.
3-й ряд – 1 петля із накидом, що висить над нею. В’яжеться разом лицьовою за верхні часточки, 1 виворітна і так до кінця ряду.

Із 4-го ряду узор повторюємо, починаючи з 2-го ряду.

Текстовий запис узору “англійська резинка” 1 × 1

1-й ряд – 1 лицьова, 1 виворітна і так до кінця ряду.
2-й ряд – 1 лицьова, 1 виворітна (знімається з лівої спиці на праву разом із робочою ниткою, тобто з накидом, не пров’язаною) і так до кінця ряду.

3-й ряд – 1 петля з накидом, що висить над нею, в’яжеться разом лицьовою за верхні часточки, а наступна виворітна знімається разом з робочою ниткою, тобто з накидом, так до кінця ряду.

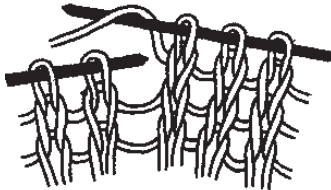
Текстовий запис узору “спрощена англійська резинка”:

1-й ряд – 1 лицьова, 1 виворітна і так до кінця ряду.
2-й ряд – 1 лицьова на ряд нижче (вводимо праву спицю під петлю, що висить на лівій спиці, витягаємо нову, а петлю, що висить на спиці, скидаємо, не пров’язуючи), 1 виворітна і так до кінця ряду.

4.3. Ажурне в'язання спицями

Завдання 1. Користуючись інструкційною картою, вивчити та узагальнити технологію ажурного в'язання.

Інструкційна карта. Технологія пров'язування петель для ажурних візерунків

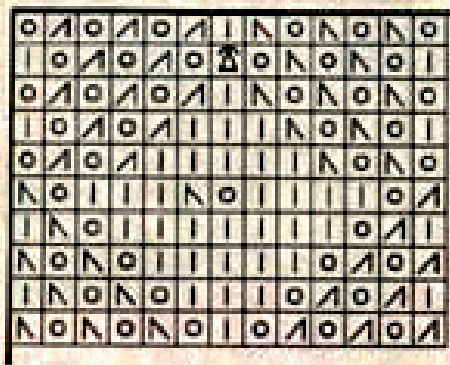
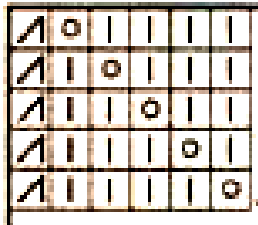
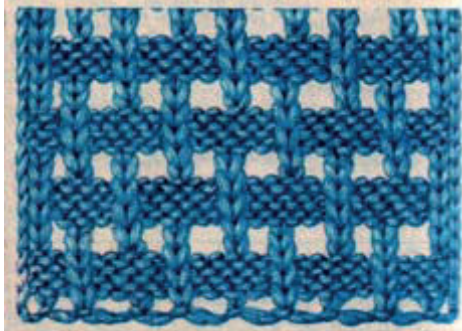
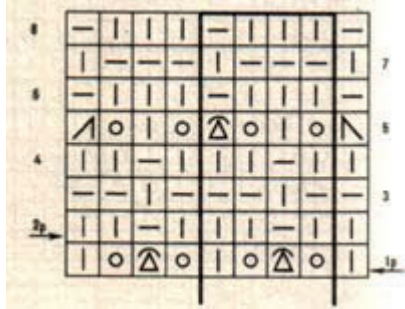
1.	Накид Кінець правої спиці підводять зліва направо під робочу нитку від себе і повертають спицю в попереднє положення разом з накидом, притримуючи його вказівним пальцем правої руки. У наступному ряді накид пров'язують за нижню дольку виворітною петлею. У полотні утворюється ажурний отвір	
2.	Подвійний накид Праву спицю разом із робочою ниткою двічі повертають у напрямку руху годинникової стрілки. Подвійний накид в'яжуть двічі – виворітною і лицьовою петлями. Скидання накиду з кількома витками нитки з лівої спиці дає витягнуту петлю	
3.	Зворотний накид Кінцем правої спиці захоплюють робочу нитку знизу, зліва направо від себе і притримують на правій спиці накинута петлю вказівним пальцем правої руки. Для утворення ажурного отвору в полотні зворотний накид пров'язують у наступному ряді лицьовою схрещеною або виворітною схрещеною петлею. Якщо пров'язати зворотний накид лицьовою або виворітною петлею, ажур не утвориться	

4.	Повітряна петля	
	<p>Повітряні петлі можна прибавляти всередині полотна (для оформлення прорізних петельок, кишень). По краях їх прибавляють завжди в кінці ряду. Робочу нитку накидають на праву спицю петлею. У наступному ряді повітряні петлі пров'язують тільки виворітними петлями, щоб уникнути скидання петель</p>	
5.	Прибавляння петлі з проміжку між петлями	
	<p>Для прибавляння петель праву спицю вводять під горизонтальну протяжку між сусідніми петлями ряду, що розташований нижче, захоплюють робочу нитку і витягають нову петлю</p>	
6.	Пров'язування двох петель із однієї	
	<p>Щоб прибавити парну кількість петель, вводять праву спицю в петлю, розміщену на лівій спиці, і пров'язують її двічі – перший раз лицьовою петлею, а другий – виворітною, після чого скидають її зі спиці</p>	
7.	Пров'язування трьох петель із однієї	
	<p>Праву спицю вводять у петлю і пров'язують її лицьовою петлею, не знімаючи її зі спиці, виконують накид та ще раз пров'язують цю ж петлю лицьовою і тоді скидають петлю зі спиці</p>	

Завдання 2. Виконати зразки ажурних узорів.

Схема узору	Загальний вигляд узору

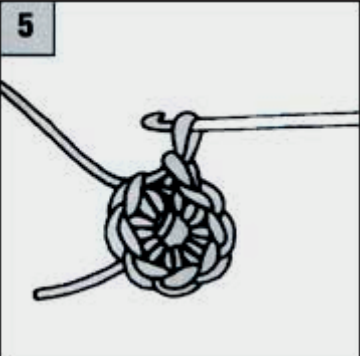

Завдання 3. Вивчити технологію в'язання ажурних виробів на декількох спицях, користуючись інструкційною картою.

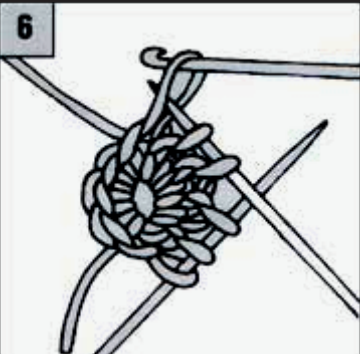
Інструкційна карта. Технологія в'язання ажурних серветок

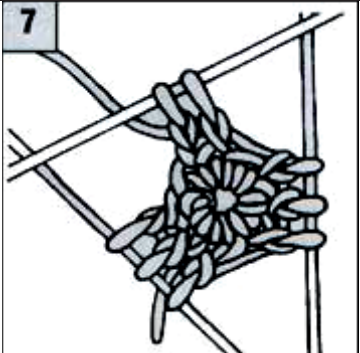
Графічне зображення	Технологія виконання
1. Набір початкового ряду на спиці	
	<p>Набрати необхідну кількість петель на звичайні спиці та розподілити їх на 4 спиці.</p>
2. Набір початкового ряду гачком	
	<p>Вкласти нитку петлею, ввести в неї гачок і витягнути нитку.</p>
	<p>Пров'язувати отримані петлі як стовпчики без накиду.</p>
	<p>Продовжувати в'язати необхідну кількість стовпчиків без накиду.</p>

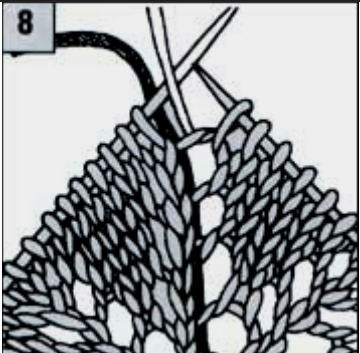
	<p>Затягуючи вільний кінець нитки, можна утворити тугіше кільце. З'єднують перший та останній стовпчики, замикаючи кільце.</p>
---	--

3. Витягування петель на спиці

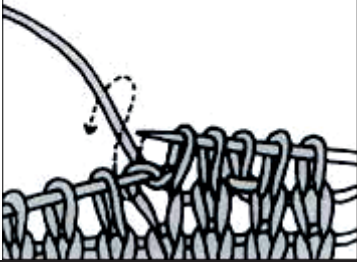

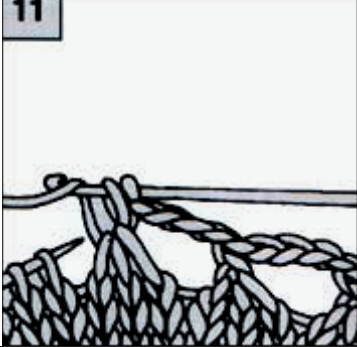

	<p>Вводячи гачок за передню стінку стовпчиків попереднього ряду і підхоплюючи робочу нитку, витягують петлі, які перекидають на спиці.</p>
---	--

	<p>Зручно розподілити петлі не на 4, а на 3 спиці. До того ж кількість петель на спицях може бути різною. Для першого кругового ряду виконують лицеві схрещені петлі для надання йому міцності.</p>
--	---

4. Початок і в'язання кругового ряду

	<p>Непарні кругові ряди в'яжуть за схемою. У парних рядах усі петлі пров'язують лицевими, якщо відсутні інші вказівки.</p>
---	--

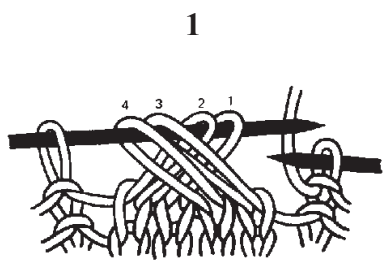

	<p>9</p> <p>Якщо з одного накиду треба пров'язати дві петлі, то одну петлю можна пров'язати лицевою, а іншу – виворітною або лицевою перехрещеною.</p>
<p>5. Оформлення краю виробу гачком</p>	
	<p>10</p> <p>Якщо крайні петлі виробу закрити звичайним способом, то краї виробу можуть бути стягнутими. Тому роботу завершують за допомогою гачка, пров'язуючи необхідну кількість петель стовпчиком без накиду.</p>
	<p>11</p> <p>Відстань між пров'язаними петлями регулюють певною кількістю повітряних петель.</p>
	<p>12</p> <p>Оформляючи край виробу, можна виконати декілька рядів дужок із повітряних петель.</p>

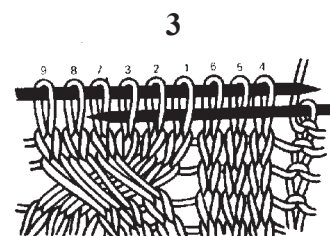
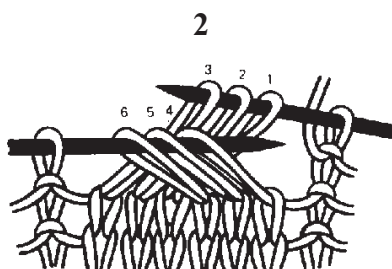
4.4. В'язання з переміщенням петель

Завдання 1. Вивчити технологію в'язання джгутів, користуючись інструкційною картою. Виконати зразки в'язання.

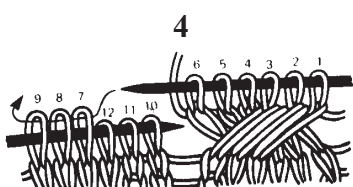
Інструкційна карта. Види в'язання з переміщенням петель

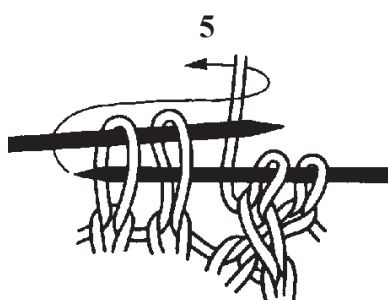
В'язання двогілкового джгута

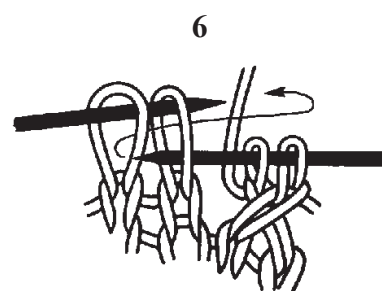
В'язання тригілкового джгута

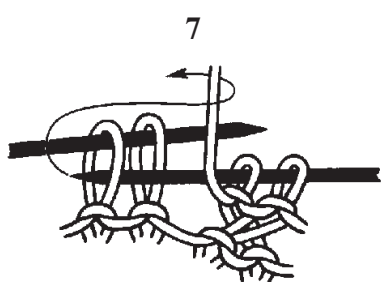
В'язання чотиригілкового джгута

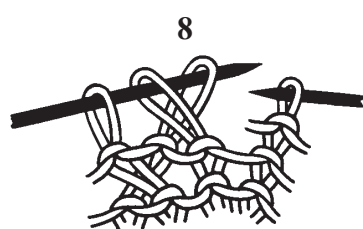
В'язання ліній "викеля" лицьовими петлями (напрямок наліво)

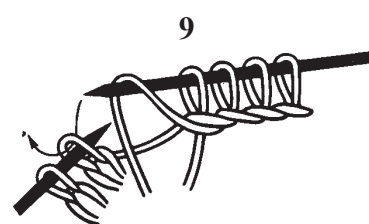
В'язання ліній "викеля" лицьовими петлями (напрямок направо)

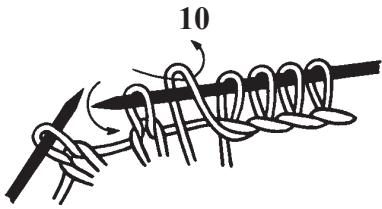
В'язання ліній "викеля" з вивороту виворітними петлями (напрямок наліво)

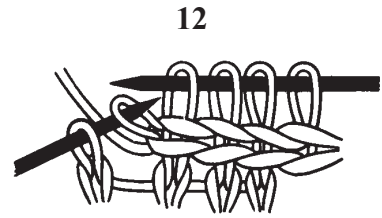
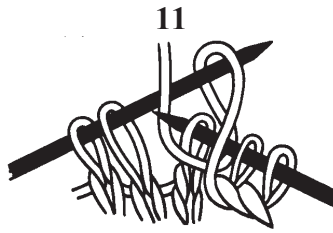
В'язання ліній "викеля" з вивороту виворітними петлями (напрямок направо)

В'язання шнура лицьовими петлями

В'язання шнура лицьовими петлями

В'язання прутика

Завдання 2. За запропонованими схемами виконати зразки в'язання.

4.5. Робота з інструкційними картами для в'язання спицями

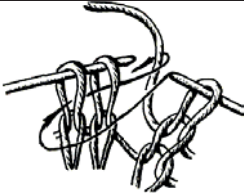
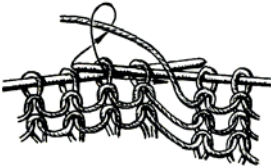
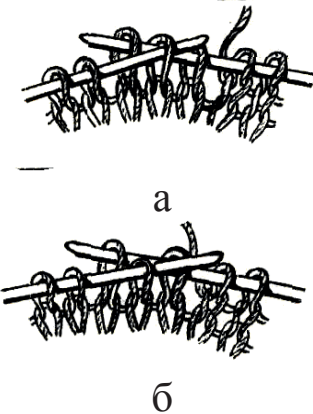
Завдання 1. Доповнити інструкційні карти описом послідовності виконання елементів в'язання.

Інструкційна карта 1. Способи додавання кількості петель у в'язаному полотні

Назва дії	Послідовність виконання	Графічне зображення
Вив'язування петель із протяжки між петлями		
Вив'язування петель із попереднього ряду		
Вив'язування декількох петель із однієї		
Набирання повітряних петель		

Інструкційна карта 2. Способи убавлення кількості петель у в'язаному полотні

Назва дії	Послідовність виконання	Графічне зображення
Пров'язування двох лицьових петель разом лицьовою за передні стінки		
Пров'язування двох петель разом виворітною петлею		
Пров'язування трьох петель разом		

Завдання 2. Розробити інструкційні карти:

1. “В’язання накидів”.
2. “В’язання з переміщенням петель”.
3. “В’язання витягнутих петель”.
4. “В’язання шарфа”.
5. “В’язання спортивної шапочки”.
6. “В’язання рукавиць із одним пальцем”.
7. “В’язання рукавиць з п’ятьма пальцями”.
8. “В’язання хустини”.
9. “В’язання ажурної серветки”.
10. “Оформлення кутів в’язаних виробів”.
11. “В’язання петель для гудзиків”.
12. “В’язання кишень”.
13. “В’язання коміра”.
14. “В’язання сувенірів”.

4.6. В'язання виробів за кресленням

Завдання 1. Вив'язати спортивну шапочку.

Кількість вовни для цієї шапочки 70 – 100 г. Шапочку вив'язують із шести частин, кожна з яких – це паралелограм (рис. 3).

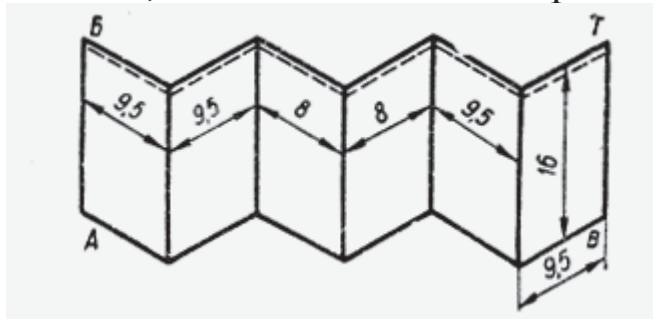

Рис. 3. Креслення спортивної шапочки

Перш ніж розпочати до в'язання, слід виміряти окружність голови, а потім отриманий розмір поділити на шість. Так, наприклад, якщо розмір голови – 54 см, кожний паралелограм матиме ширину $1/6$ окружності, тобто 9 см.

Набравши на спиці кількість петель, яка дорівнює висоті шапочки, – 13 – 17 см (відрізок АБ) – в'яжуть перший паралелограм.

Перший паралелограм. В'яжуть два ряди без змін, а далі на початку кожного лицьового ряду (лицьовий бік роботи) додають ще одну петлю. В кінці пров'язують дві останні петлі разом виворітною. Виворітний бік в'яжуть без змін. Так продовжують роботу, доки ширина паралелограма не дорівнюватиме $1/6$ окружності голови плюс 0,5 см, тобто 9,5 см. Вив'язавши перший паралелограм, на цих же петлях переходять до в'язання другого. Ширина його також дорівнює 9,5 см.

Другий паралелограм. В'яжуть два ряди, далі на початку кожного лицьового ряду пров'язують дві петлі разом лицьовою, а в кінці додають одну нову способом “з крайньої петлі зробити дві”, тобто в'яжуть паралелограм у зворотному напрямку.

Третій паралелограм в'яжуть так, як перший, але ширина його на 1 см менша, ніж $1/6$ окружності голови, тобто дорівнює 8 см.

Четвертий паралелограм в'яжуть так, як другий, ширина його така сама, як у третього паралелограма, тобто 8 см.

Третій і четвертий паралелограми в'яжуть на 1 см вузкими, оскільки вони утворюють передній мисик, який має бути коротшим за бокові.

П'ятий паралелограм в'яжуть так, як 1-й.

Шостий паралелограм в'яжуть так, як 2-й.

Далі бік АБ зшивають з боком ВГ, а потім з виворітного боку з'єднують перший паралелограм із другим, третій із четвертим і п'ятий з шостим. Кутики заправляють всередину.

Спортивну шапочку рекомендується виконувати двобічними в'язками. Можна використати в'язки горизонтального напрямку, наприклад, хусткову, рубчик, поздовжню резинку, зміщення 3х3 (змінюючи напрямок зміщення в кожному паралелограмі). При в'язанні третього і четвертого паралелограмів можна як оздоблення виконати по центру кольорові смужки або виділити ці паралелограми ниткою іншого кольору.

Завдання 2. Вив'язати кашне з ажурною мережкою.

Кашне складається з двох частин, які в'яжуть окремо, а потім зшивають. Кількість пряжі становить 60 – 70 г.

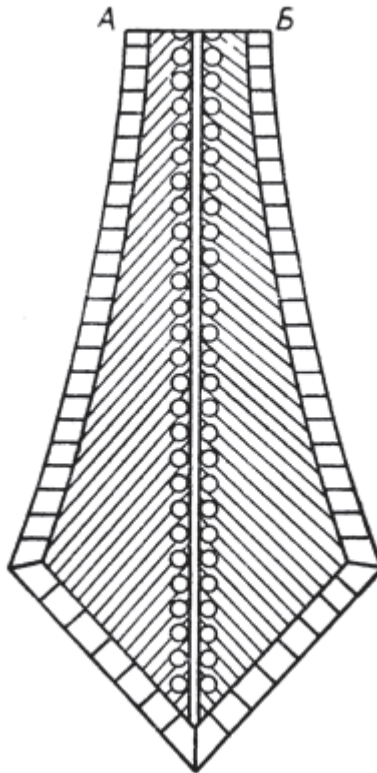

Рис. 4. Кашне з ажурною мережкою

По лінії АБ набрати непарну кількість петель, що дорівнює 7 – 10 см (наприклад: 27 петель + 2 петлі для краю = 29 петель), і в'язати 2 – 3 см хустковою в'язкою. Після цього перейти на панчішну в'язку з ажурним рельєфом по центру кашне (рис. 4).

Пров'язавши 2 – 3 см хустковою в'язкою, продовжити роботу за описом:

1-й ряд – 4 лицьові (утворюють планку), 2 разом, 7 лицьових, накид, 1 лицьова, накид, 7 лицьових, 2 разом, 4 лицьові (утворюють планку).

2-й ряд – 4 лицьові, 19 виворітних, 4 лицьові.

3-й ряд в'язати так, як 1-й.

4-й ряд в'язати так, як 2-й.

Так в'язати 10 – 12 см, після цього додати ще петлі, надаючи кашне форми чоловічого галстука. Додавання проводити по лицьовому боці роботи через рівні проміжки по всій довжині кашне, приблизно через 2 – 4. До того ж на початку ряду після пров'язування двох петель разом додати по одній, роблячи з однієї петлі дві, і в кінці ряду по одній перед пров'язуванням двох петель разом. Припустимо, що треба почати прибавляння з 35-го ряду.

35-й ряд – 4 лицьові, 2 разом, додаткова, 7 лицьових, накид, лицьова, накид, 7 лицьових, додаткова, 2 разом, 4 лицьові.

36-й ряд – 4 лицьові, 21 виворітна, 4 лицьові.

37-й ряд – 4 лицьові, 2 разом, 8 лицьових, накид, 1 лицьова, накид, 8 лицьових, 2 разом, 4 лицьові.

38-й ряд в'язати так, як 36-й.

39-й ряд в'язати так, як 37-й.

Так в'язати 2 – 4 см, а далі аналогічно знову додавати петлі. Коли ширина кашне досягне 13 – 17, пров'язати декілька рядів (три – чотири) хустковою в'язкою і закрити петлі. Готове кашне пропрасувати, підтягуючи утворений кутик.

Другу половину кашне в'язати так само, як і першу. Обидві половини зшити.

Щоб кашне не розтягувалося, до нього можна підшити підкладку з шовку або крепдешину.

Завдання 3. Вив'язати шапочку “Українка” 56 розміру.

Шапочка за фасоном нагадує український очіпок. В'яжуть її з 110 г кольорової вовни і 30 г пухової нитки на спицях № 2,5. Густота в'язання – дві петлі в 1 см.

Головку шапочки в'яжуть панчішною в'язкою з основної нитки, з'єднаної з пуховою, а смужки для зав'язування – резинкою 1x1 з нитки основного кольору.

Шапочку в'яжуть за викрійкою (рис. 5).

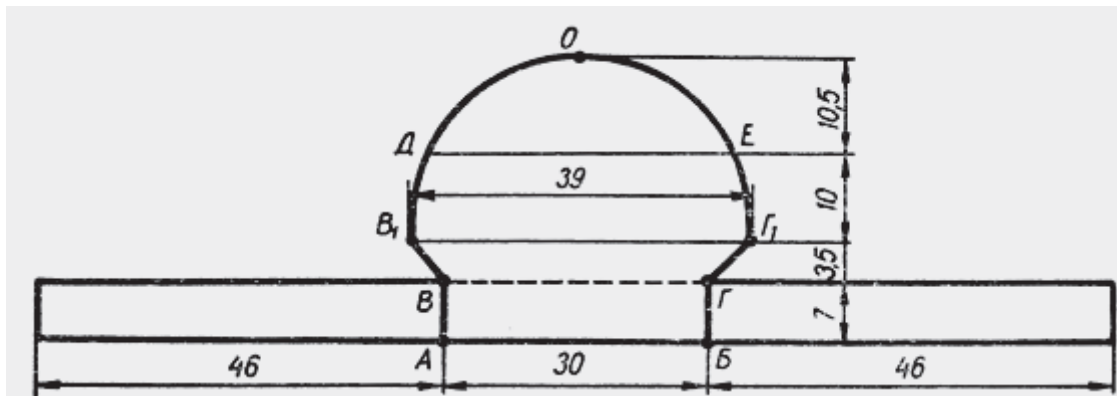

Рис. 5. Креслення шапочки “Українка”

Для початку набирають кількість петель, що дорівнює відрізку АБ, тобто 2 петлі $\times$ 30 = 60 петель.

1,5 см в’яжуть резинкою 1x1, після цього переходять на панчішну в’язку. Пров’язавши 4,5 см, тобто до лінії ВГ, додають петлі з країв виробу до точок В₁Г₁. З кожного боку додають по дев’ять петель. У результаті на спиці буде 78 петель (лінія В₁Г₁). Після цього починають зменшувати кількість петель із країв виробу, звіряючись з викрійкою, а дійшовши до лінії ДЕ, починають в’язати укорочені ряди. Для цього під час в’язання лицьового ряду останні 10 петель лишають непров’язаними й обертають роботу на виворітний бік. Першу петлю знімають, не пров’язуючи, як крайню, в’яжуть виворітний ряд, у кінці якого знову не дов’язують 10 останніх петель. У наступних двох рядах (лицьовому і виворітному) не дов’язують вже по 15 петель, далі по 20, після цього пров’язують всі петлі, що висять на спиці, у прямому і зворотному напрямках. Далі в’яжуть без укорочених рядів, зменшуючи кількість петель тільки з країв виробу.

Висота в’язаного полотна має становити 34 – 35 см. До готового полотна прив’язують смужки для зав’язування. Для цього з країв, спочатку з боку АВ, а далі з боку БГ, із нитки основного кольору набирають нові петлі (усього 20) і в’яжуть резинкою 1x1 смужку довжиною 45 – 47 см. Готові смужки зав’язують, схрещують спереду, а потім пришивають до них частину шапочки, що залишилася. При цьому вив’язане полотно призбирають у складки і пришивають з виворітного боку.

Завдання 4. Вив’язати берет із шести клинів 56 розміру.

В’яжуть цей берет з 120 г вовни і 20 г пухової нитки на спицях № 3 узором “вузлики”. Густота в’язання – дві петлі в 1 см. Берет складається з шести окремих клинів (рис. 6).

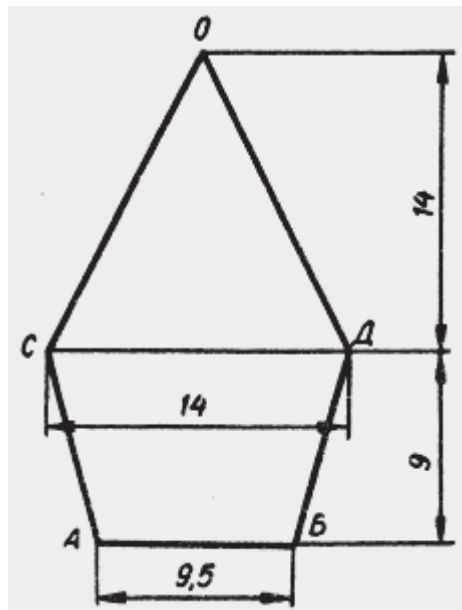

Рис. 6. Креслення клина берета

По лінії низу одного клина набирають кількість петель, що дорівнює $1/6$ частині окружності голови, – відрізок АБ (в нашому прикладі 22 петлі) – і в'яжуть за викрійкою, додаючи петлі з країв виробу. Усього з кожного боку додають по чотири петлі. Дов'язавши до лінії СД, починають убавляти кількість петель за викрійкою.

До готових клинів для міцності приметують полотно, а потім їх зшивають. По краю набирають петлі для бортика (за розміром) і в'яжуть 1 см панчішною в'язкою, після цього пров'язують по лицьовому боці один виворітний ряд, який є центром бортика. Пров'язавши ще 1 см, підшивають складений вдвоє бортик з виворітного боку берета.

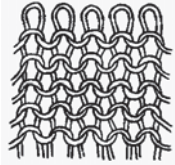
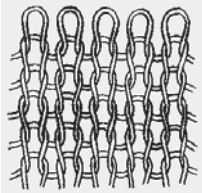

Верх берета оформляють вив'язаним руликом. Для утворення рулика набирають вісім петель з основної нитки і в'яжуть шість – вісім рядів панчішною в'язкою. Оскільки ця в'язка має властивість скручуватися, одержують рулик (стовпчик), яким оздоблюють верх берета. З підкладкової тканини викроюють шість окремих клинів, зшивають їх і підшивають до готового берета.

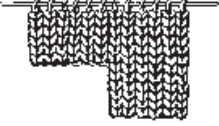
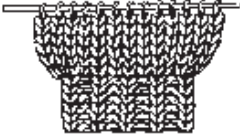
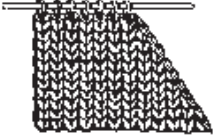
4.7. КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

Завдання 1. Із поданих варіантів відповідей оберіть правильну, результати впишіть у таблицю:

№ питання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
№ відповіді																		

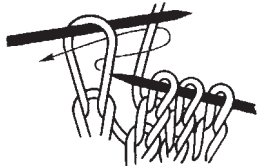

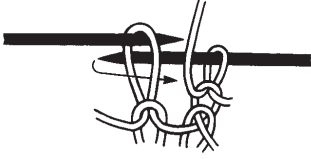

1.	<p>На рисунку зображено:</p> 	<p>1) виворітний бік панчішної в'язки</p> <p>2) лицьовий бік панчішної в'язки</p> <p>3) виворітний бік хусткової в'язки</p> <p>4) лицьовий бік хусткової в'язки</p>
2.	<p>На рисунку зображено:</p> 	<p>1) виворітний бік панчішної в'язки</p> <p>2) лицьовий бік панчішної в'язки</p> <p>3) виворітний бік хусткової в'язки</p> <p>4) лицьовий бік хусткової в'язки</p>
3.	<p>На рисунку зображено:</p> 	<p>1) утворення витягнутої петлі</p> <p>2) утворення повітряної петлі</p> <p>3) лицьова петля</p> <p>4) дві лицьові петлі, схрещені, вліво</p>
4.	<p>На рисунку зображено:</p> 	<p>1) утворення витягнутої петлі;</p> <p>2) утворення повітряної петлі</p> <p>3) виворітна петля</p> <p>4) дві лицьові петлі схрещені, вліво</p>
5.	<p>На рисунку зображено:</p> 	<p>1) утворення витягнутої петлі</p> <p>2) утворення повітряної петлі</p> <p>3) накид</p> <p>4) дві лицьові петлі схрещені, вліво</p>

6.	На рисунку зображено: 	1) утворення витягнутої петлі
		2) утворення повітряної петлі
		3) подвійний накид
		4) дві лицьові петлі схрещені, вліво
7.	На рисунку зображено: 	1) утворення витягнутої петлі
		2) утворення повітряної петлі
		3) зворотний накид
		4) дві лицьові петлі схрещені, вліво
8.	На рисунку зображено: 	1) утворення витягнутої петлі
		2) утворення повітряної петлі
		3) переміщення кількох петель, з нахилом управо
		4) дві лицьові петлі схрещені, вліво
9.	На рисунку зображено: 	1) утворення витягнутої петлі
		2) прибавляння петлі з проміжку між петлями
		3) переміщення кількох петель, з нахилом управо
		4) дві лицьові петлі схрещені, вліво
10.	На рисунку зображено: 	1) утворення витягнутої петлі
		2) пров'язування двох петель з однієї
		3) переміщення кількох петель, з нахилом управо
		4) дві лицьові петлі схрещені, вліво
11.	На рисунку зображено: 	1) лицьова петля, знята разом з накидом
		2) утворення витягнутої петлі
		3) переміщення кількох петель, з нахилом уліво
		4) утворення “шишечки”

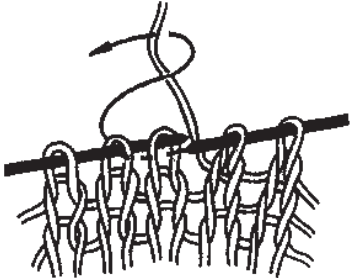
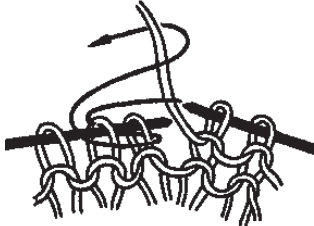
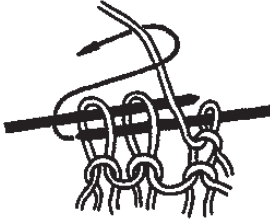
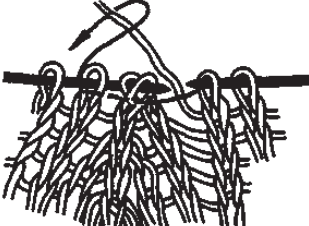
12.	<p>На рисунку зображено:</p> 	<p>1) рівномірне збільшення кількості петель у в'язаному полотні справа</p> <p>2) збільшення кількості петель шляхом набирання повітряних петель</p> <p>3) збільшення кількості петель по всій довжині</p> <p>4) рівномірне збільшення кількості петель справа</p>
13.	<p>На рисунку зображено:</p> 	<p>1) збільшення кількості петель шляхом набирання повітряних петель</p> <p>2) збільшення кількості петель по всій довжині</p> <p>3) рівномірне зменшення кількості петель справа</p> <p>4) нерівномірне зменшення кількості петель зліва</p>
14.	<p>На рисунку зображено:</p> 	<p>1) збільшення кількості петель шляхом набирання повітряних петель</p> <p>2) збільшення кількості петель по всій ширині</p> <p>3) рівномірне зменшення кількості петель справа</p> <p>4) зменшення кількості петель посередині в'язаного полотна</p>
15.	<p>На рисунку зображено:</p> 	<p>1) збільшення кількості петель шляхом набирання повітряних петель</p> <p>2) рівномірне зменшення кількості петель справа</p> <p>3) нерівномірне зменшення кількості петель зліва</p> <p>4) зменшення кількості петель посередині в'язаного полотна</p>

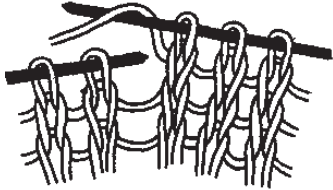
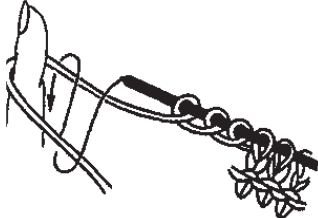
16.	<p>На рисунку зображено:</p> 	<p>1) збільшення кількості петель шляхом набирання повітряних петель</p> <p>2) рівномірне зменшення кількості петель справа</p> <p>3) зменшення петель шляхом закривання петель</p> <p>4) зменшення кількості петель посередині в'язаного полотна</p>
17.	<p>На рисунку зображено:</p> 	<p>1) збільшення кількості петель шляхом набирання повітряних петель</p> <p>2) збільшення кількості петель по всій довжині</p> <p>3) рівномірне зменшення кількості петель справа</p> <p>4) зменшення кількості петель посередині в'язаного полотна</p>

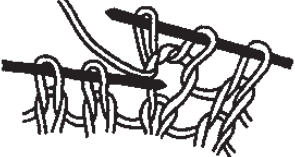

Завдання 2. У кожному рядку після слів “Правильна відповідь” впишіть назву елемента в’язання:

1	<p>Правильна відповідь: Кінець правої спиці вводять у петлю на лівій спиці зліва направо від себе, підхоплюють робочу нитку за спицею і витягують петлю на себе. Петлю, що утворилася, скидають із лівої спиці, а нову петлю залишають на правій спиці.</p>	
2	<p>Правильна відповідь: Кінець правої спиці вводять у петлю на лівій спиці справа наліво від себе, захоплюють робочу нитку за спицею і витягують петлю на себе. Петлю, що утворилася, скидають, а нову залишають на правій спиці. Слід пам’ятати, що під час в’язання лицьових петель робоча нитка завжди є за спицею.</p>	
3	<p>Правильна відповідь: Праву спицю вводять під робочу нитку в отвір петлі, підхопивши робочу нитку згори, протягують її в петлю на лівій спиці спереду назад.</p>	
4	<p>Правильна відповідь: Кінець правої спиці вводять у петлю, захоплюючи робочу нитку так, щоб вона була під спицею, і витягують нову виворітну петлю спереду назад. Слід пам’ятати, що під час в’язання виворітних петель робоча нитка має завжди бути перед спицею.</p>	
5	<p>Правильна відповідь: Кінець правої спиці вводять від себе справа наліво і спереду назад крізь дві петлі, що є на лівій спиці. Захоплюють спицею нитку і витягують її на себе. Петельний стовпчик нової петлі напрямку не змінює.</p>	

6	<p>Правильна відповідь: Кінець правої спиці вводять від себе крізь дві лицьові петлі зліва направо, як під час в'язання лицьової петлі. Захоплюють нитку кінцем спиці і протягують її на себе. Петельний стовпчик нової петлі нахилиється вправо.</p>	
7	<p>Правильна відповідь: Першу з двох лицьових петель знімають непров'язаною з лівої спиці на праву, вводячи кінець правої спиці крізь петлю від себе зліва направо. Потім повертають цю ж петлю у перевернутому вигляді на ліву спицю. Кінець правої спиці вводять крізь обидві петлі від себе справа наліво, захоплюють нитку і витягують її на себе. Петельний стовпчик нової петлі отримує нахил уліво.</p>	
8	<p>Правильна відповідь: Робоча нитка є перед спицею. Знімають без пров'язування дві виворітні петлі з лівої спиці на праву, міняють їх місцем і пров'язують звичайною виворітною петлею. Петельний стовпчик нової петлі отримує по лицьовому боку нахил уліво.</p>	
9	<p>Правильна відповідь: Кінець правої спиці вводять у дві петлі справа наліво, захоплюють нитку, що є перед спицею, зверху від себе і протягують її крізь обидві петлі. Петельний стовпчик нової петлі отримує по лицьовому боку нахил управо.</p>	
10	<p>Правильна відповідь: Знімають на спицю вперед 1-шу та 2-у петлі з лівої спиці і міняють їх місцями так, щоб 2-а петля зайняла місце 1-ї. Повертають усі петлі на ліву спицю і пров'язують разом лицьовою схрещеною петлею. Середня лицьова петля утворює рівну косичку.</p>	

11	<p>Правильна відповідь:</p> <p>Кінець правої спиці підводять зліва направо під робочу нитку від себе і повертають спицю в попереднє положення разом з накидом, притримуючи його вказівним пальцем правої руки. У наступному ряді накид пров'язують за нижню дольку виворітною петлею</p> <p>У полотні утворюється ажурний отвір.</p>	
12	<p>Правильна відповідь:</p> <p>Праву спицю разом з робочою ниткою двічі повертають у напрямку руху годинникової стрілки. Подвійний накид в'яжуть двічі – виворітною і лицьовою петлями. Скидання накиду з кількома витками нитки з лівої спиці дає витягнуту петлю.</p>	
13	<p>Правильна відповідь:</p> <p>Кінцем правої спиці захоплюють робочу нитку знизу, зліва направо від себе і притримують на правій спиці накинута петлю вказівним пальцем правої руки. Для утворення ажурного отвору в полотні зворотний накид пров'язують у наступному ряді лицьовою схрещеною або виворітною схрещеною петлею. Якщо пров'язати зворотний накид лицьовою або виворітною петлею, ажур не утвориться.</p>	
14	<p>Правильна відповідь:</p> <p>Повітряні петлі можна прибавляти всередині полотна (для оформлення прорізних петельок, кишень). По краях їх прибавляють завжди в кінці ряду. Робочу нитку накидають на праву спицю петлею. В наступному ряді повітряні петлі пров'язують тільки виворітними петлями, щоб уникнути скидання петель</p>	

15	<p>Правильна відповідь: Для прибавляння петель праву спицю вводять під горизонтальну протяжку між сусідніми петлями ряду, що розташований нижче, захоплюють робочу нитку і витягають нову петлю.</p>	
16	<p>Правильна відповідь: Щоб прибавити парну кількість петель, вводять праву спицю в петлю, розміщену на лівій спиці, і пров'язують її двічі – перший раз лицьовою петлею, а другий – виворітною, після чого скидають її зі спиці.</p>	
17	<p>Правильна відповідь: Праву спицю вводять у петлю і пров'язують її лицьовою петлею, не знімаючи її зі спиці, виконують накид і ще раз пров'язують цю ж петлю лицьовою і тоді скидають петлю зі спиці.</p>	

4.8. Опрацювання методичної, мистецтвознавчої та технологічної літератури

Завдання 1. Написати та захистити реферат за однією з обраних тем:

1. Технологія в'язання двома спицями.
2. Технологія в'язання п'ятьма спицями.
3. В'язання ажурних узорів.
4. В'язання рельєфних узорів.
5. В'язання спицями плечового виробу.
6. В'язання спицями поясного виробу.
7. В'язання спицями головних уборів.
8. В'язання спицями панчіх, гольфів, шкарпеток.
9. Поєднання в'язання спицями та гачком.
10. В'язання спицями сувенірів.
11. Опорядження та догляд за в'язаними виробами.
12. Види рукавів в'язаних виробів та технологія їхнього виготовлення.
13. Види горловини у в'язаних виробках та технологія їхнього вив'язування.
14. Види кишень у в'язаних виробках та технологія їхнього виготовлення.
15. Види комірів в'язаних виробів та технологія їхнього виготовлення.
16. Розробка проекту “Дитячі в'язані черевички”.
17. Розробка проекту “Дитяча шапочка”.
18. Розробка проекту “Дитяча кофтинка з рукавом реглан”.
19. Розробка проекту “Плаття для дівчинки”.
20. Розробка проекту “Дитячий зимовий комплект”.

Література

1. Андреева З. Ф. Вяжем сами / З. Ф. Андреева, О. М. Сорокина. – К. : Радянська школа, 1981. – 80 с.
2. Антонович Є. Декоративно-прикладне мистецтво / Є. Антонович, Р. Захарчук-Чугай, М. Станкевич. – Л., 1992. – 272 с.
3. Барадулин В. А. Основы художественного ремесла / В. А. Барадулин. – М., 1979.
4. Білан М. С. Український стрій / М. С. Білан, Г. Г. Стельмащук. – Л. 2000. – 248 с.
5. Гасюк О. Художнє вишивання. Альбом / О. Гасюк, М. Степан. – К. : Вища школа, 1989. – 259 с.
6. Денисенко Л. І. Азбука домашнього господарювання : навчальний посібник з трудового навчання [для учнів 5 – 9 кл. середн. загальноосвітніх шкіл, ліцеїв, гімназій] / Л. І. Денисенко. – К. : А.С.К., 1999. – С. 232 : іл.
7. Еременко Т. И. Кружок вязания крючком : пособие [для учителя] / Т. И. Еременко. – М. : Просвещение, 1984. – С. 143 : ил.
8. Захарчук-Чугай Р. В. Українська народна вишивка : Західні області УРСР / Р. В. Захарчук-Чугай. – К., 1988. – 186 с.
9. Кара-Васильєва Т. Полтавська народна вишивка / Т. Кара-Васильєва. – К., 1983. – 133 с.
10. Кара-Васильєва Т. Українська вишивка / Т. Кара-Васильєва, А. Чорноморець. – К. : Либідь, 2002. – 160 с.
11. Караманский С. А. Плетеные изделия / С. А. Караманский. – М. : Экология, 1992. – 90 с.
12. Корецька Ю. А. В'язання гачком / Ю. А. Корецька. – К. : Техніка, 1990. – 86 с.
13. Кот М. Вишивка Дрогобиччини : традиції і сучасність / М. Кот. – Л. : Інститут народознавства НАН України, 1999. – 107 с.
14. Кот М. Українська вишита сорочка / М. Кот. – Дрогобич : Коло, 2007. – 152 с.
15. Краузе А. Вязание. Альбом-справочник / А. Краузе. – Ташкент : Издательство ЦК Компартии Узбекистана, 1989. – 144 с.
16. Кузан Н. Художня вишивка : навч.-метод. посіб. [для студ. інженерно-пед. фак.] / Н. Кузан, Г. Ліщинська-Кравець. – Дрогобич : РВВ ДДПУ, 2010. – 110 с.
17. Кузан Н. Завдання для самостійної роботи студентів з практикуму у навчальних майстернях : метод. посіб. / Н. Кузан,

Г. Ліщинська-Кравець, Г. Гром. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка. – 2010. – 130 с.

18. Кулинич-Стахурська О. Мистецтво української вишивки. Техніка і технологія / О. Кулинич-Стахурська. – Л. : Місіонер, 1996. – 160 с.

19. Кулька-Кравченко Н. М. Декоративні в'язані вироби / Н. М. Кулька-Кравченко. – 2-ге вид., стереотип. – К. : Техніка, 1985. – 136 с. : іл.

20. Кульчицька А. Орнамент трипільської культури і українська вишивка ХХ ст. / А. Кульчицька. – Л. : Атлас, 1995. – 17 с.

21. Литвинець Е. М. Голки, нитки, намистинки / Е. М. Литвинець. – К. : Веселка, 1991. – 66 с.

22. Ліщинська-Кравець Г. Мистецтво в'язання : навч.-метод. посіб. [для студ. інженерно-пед. фак.] / Г. Ліщинська-Кравець, Н. Кузан. – Дрогобич : РВВ ДДПУ, 2010. – 110 с.

23. Мельничук Ю. Семантика українських вишитих рушників / Ю. Мельничук // Народне мистецтво. – 2005. – № 1 – 2. – С. 59 – 65.

24. Ніколаєва Т. Український костюм. Надія на ренесанс / Т. Ніколаєва. – К. : Дніпро, 2005. – 320 с. : іл.

25. Пешкова Л. Школа ручного вязання (включая левшей) / Л. Пешкова. – Братислава : Издательство РПД “Праца”, 1984. – 220 с.: ил.

26. Пивторак Л. З. Шнуровое кружево. Фриволите / Л. З. Пивторак. – К. : “Новий Друк”, 2004. – 112 с.

27. Гура Л. П. Прикрась свій дім / Л. П. Гура, Л. Є. Жоголь та ін. – К. : Техніка, 1990. – 304 с.

28. Пучкова Л. С. Кружок вязания на спицах / Л. С. Пучкова. – М. : Просвещение, 1988. – 78 с.

29. Радкевич В. О. Технологія вишивки / В. О. Радкевич, Г. М. Пащенко. – К. : Вища школа, 1997. – 302 с.

30. Сорокина Л. М. Учитесь вышивать / Л. М. Сорокина. – К. : Рад. Шк., 1984. – 95 с.

31. Сусак К. Р. Українське народне вишивання : навчальний посібник / К. Р. Сусак, Н. А. Стеф'юк. – К. : Наук. Світ, 2006. – 281 с.

32. Уріс І. Український народний орнамент кінця ХІХ – початку ХХ століття / І. Уріс // Народна творчість та етнографія. – 1993. – № 1. – С. 53 – 59.

33. Уткина Т. Фриволите / Т. Уткина. – СПб. : Издательский Дом “Нева”, 1999. – 68 с.

34. Філоненко К. В. Азбука макраме / К. В. Філоненко. – К. : Радянська школа, 1988. – 86 с.
35. Фоменко І. Давні рушники і їх символіка / І. Фоменко // Народне мистецтво. – 1999. – № 3 – 4. – С. 7 – 8.
36. Циблієва Т. І. В'яжемо самі : Рукавички, шкарпетки, шапочки. – 2-ге вид. / Т. І. Циблієва. – К. : Техніка, 1995. – С. 47.
37. Шудря Є. Дослідники народного мистецтва : Бібліографічні нариси. Зошит 3 / за ред. М. Р. Селівачова. – К. : Вісник “Ант”, 2008. – 116 с. : іл.
38. Шудря Є. Подвижниці народного мистецтва : Бібліографічні нариси. Зошит 2 / за ред. М. Р. Селівачова. – К. : Вісник “Ант”, ДП “Нора-Друк”, Ательє “Поліграфічний Комплекс”, 2005. – 64 с. : іл.
39. <http://bibliotekar.ru/brok.htm>.
40. <http://7www.google.com/search?q=uk.wikipedia.%20org.&sourceid=opera&ie=utf-8&oe=utf-8>
41. <http://www.kultovar.ru/plugins/allarticles/articles.php?lng=ru>
42. <http://www.ridnamoda.com.ua/?cat=30>

Навчальне видання

Надія Кузан, Галина Ліщинська-Кравець

**ПРАКТИКУМ З ХУДОЖНЬОЇ ОБРОБКИ
МАТЕРІАЛІВ**

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
СТУДЕНТІВ**

*Редакційно-видавничий відділ
Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка*

Головний редактор
Ірина Невмержицька

Редактор

Марія Барна

Технічний редактор

Світлана Бецко

Коректор

Мар'яна Костецька

Здано до набору 21.12.2012 Підписано до друку 28.12.2012
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура. Times. Наклад 300 при
м. Ум. друк. арк. 7,0. Зам. 374.

Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 2155 від 12. 04. 2005 р.) 82100 Дрогобич, вул. І.Франка, 24. к.43 тел. 2 – 23 – 78.